

AARHUS - 2017 -

AARHUS
UNIVERSITET

AARHUS 2017 FRA BORGERNES PERSPEKTIV

Evaluering af Europæisk Kulturhovedstads Aarhus 2017
Temarapport nr. 4

Hans-Peter Degn, Louise Ejgod Hansen,
Nanna Thomsen, Julie Langdal Andersen

KOLOFON

Serietitel og nummer	Evaluering af Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017: Temarapport nr. 4
Titel	Aarhus 2017 fra borgernes perspektiv
Forfattere	Hans-Peter Degn, Louise Ejgod Hansen, Nanna Thomsen, Julie Langdal Andersen
Herudover har følgende bidraget til dataindsamling og databearbejdning	Hanne Lynghøj, Christina Godsk Mogensén, Line Kvartborg Vestergaard, Mathias Pedersen, Mille Borup Truelsen, Marie Christine Andreasen
Korrektur	Christian Michael Villadsen
Omslagsfoto	Ulla Rose Andersen
Udgivelsesår	2019
Udgiver	rethinkIMPACTS 2017 ved Aarhus Universitet
Organisation	rethinkIMPACTS 2017 er en projektorganisation baseret på et strategisk partnerskab mellem Aarhus Universitet og Fonden Aarhus 2017. rethinkIMPACTS 2017 er ansvarlig for den forskningsbaserede evaluering af Aarhus som europæisk kulturhovedstad i 2017. Som en del af evalueringen udgives en række forsknings- og evalueringsrapporter, der tilsammen har til hensigt at belyse de sociale, kulturelle, politiske og organisatoriske, image- og identitetsmæssige samt økonomiske effekter af Aarhus 2017. Denne rapport, de seks andre temarapporter, hovedrapporten samt øvrige udgivelser kan findes på projektets netside.
Netside	projects.au.dk/2017

INDHOLD

Resumé	1
1 Indledning.....	3
1.1 Analytisk fokus.....	3
1.2 Metode	4
1.3 Rapportens struktur.....	8
2 Borgernes oplevelse af kulturhovedstadsprojektet.....	9
2.1 Kendskab og informationsniveau.....	9
2.2 Den generelle holdning til Aarhus 2017	12
2.3 Udsagn om Aarhus 2017	14
2.4 Aarhus 2017s relevans	16
2.5 Holdningen til ressourceforbruget på Aarhus 2017.....	18
2.6 Holdningspåvirkning fra medierne	20
2.7 Udbytte af kulturhovedstadsprojektet	26
3 Borgernes oplevelse af Aarhus og regionen	29
3.1 Image.....	29
3.2 Identitet	35
4 Borgernes kulturelle interesse, deltagelse og vaner.....	39
4.1 Borgernes kulturinteresse.....	39
4.2 Kulturdeltagelse og kulturvaner.....	42
5 Borgernes kulturelle dannelse.....	47
5.1 Kulturbegrebet og kulturbrugstyper.....	47
5.2 Holdning til kulturens vigtighed for samfundet og borgeren selv.....	49
5.3 Aarhus 2017s effekt på interesse for og indblik i kultur	52
5.4 Aktivt medborgerskab og frivillighed.....	54
6 Sammenfatning.....	56
Appendiks 1 – Metode	59
Appendiks 2 – Spørgeskemaer	66
6.1 Spørgeskema, 2015.....	67
6.2 Spørgeskema, 2016.....	74
6.3 Spørgeskema, 2017	84
6.4 Spørgeskema, 2018.....	96
Appendiks 3 – interviewguide.....	106

RESUMÉ

Denne temarapport omhandler dels borgernes oplevelse af Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017 og dels borgernes generelle kulturinteresse og kulturforbrug. Herudover undersøges borgernes holdning til en række andre perspektiver såsom mediedækningen af Aarhus 2017, aktivt medborgerskab samt stolthed og tilknytning forbundet med blandt andet Region Midtjylland. Et resume af rapportens hovedpointer lyder:

Borgernes oplevelse af Aarhus 2017

- Blandt befolkningen var der meget udbredt kendskab til, at Aarhus var europæisk kulturhovedstad i 2017. Hele 93% af borgerne i Aarhus Kommune angav uden at blive hjulpet med svarmuligheder, at Aarhus var kulturhovedstad. Blandt den samlede befolkning i Region Midtjylland havde 83% kendskab til Aarhus som kulturhovedstad, mens det gjaldt 65% blandt den samlede danske befolkning.
- Men samtidig følte en væsentlig andel af borgerne sig ikke fyldestgørende informeret om kulturhovedstadsprojektet og dets program. 41% af borgerne i Region Midtjylland følte sig mangelfuldt informeret om Aarhus 2017 generelt, mens mange også havde svært ved at få overblik over programmet.
- Over tid blev befolkningen mere positiv over for Aarhus 2017 generelt. Efter kulturhovedstadsårets afslutning var 57% af borgerne i Region Midtjylland positive over for Aarhus 2017, mens 68% stod tilbage med en oplevelse af, at det var en god beslutning af Aarhus og Region Midtjylland at gå ind i kulturhovedstadsprojektet.
- Omkring 40% af borgerne havde en opfattelse af, at der blev brugt for mange offentlige ressourcer på Aarhus 2017. Samtidig havde meget få borgere dog et realistisk billede af det faktiske budget for kulturhovedstadsprojektet.
- Borgernes oplevelse var, at især Aarhus og de større byer i Region Midtjylland fik et udbytte af Aarhus 2017. Kun omkring hver tiende borger så et udbytte for regionens mindre byer og landdistrikter.

Kulturens vigtige udbytter

- 2 ud af 3 borgere i Region Midtjylland er enige i, at kultur giver vigtige nye impulser, giver øget livskvalitet og trivsel og binder os sammen som borgere. Borgerne ser i høj grad en værdi af kulturen på disse områder – men samtidig er det nogle af de udbytter, som prioriteres lavest af borgerne.
- I borgernes øjne er det især vigtigt, at kulturelle begivenheder som Aarhus 2017 prioriterer at tiltrække turister, og at man gør begivenhederne relevante for mange typer af borgere.

Borgernes kulturinteresse og kulturvaner

- 17% af borgerne i Region Midtjylland vurderede efter kulturhovedstadsåret, at Aarhus 2017 havde øget deres interesse for kultur. Dette har dog ikke sat tydelige spor i befolkningens gennemsnitlige kulturinteresse, hvor den samme andel af borgerne i både 2016, 2017 og 2018 angiver, at de i nogen, væsentlig eller høj grad er interesserede i kultur.
- Samtidig ses heller ikke en stigning i det generelle kulturforbrug blandt befolkningen i Region Midtjylland. Aarhus 2017 har således ikke haft en væsentlig påvirkning på befolkningens kulturvaner.

Mediernes dækning og påvirkning

- Borgernes mest benyttede kilder til information om Aarhus 2017 var lokale og regionale aviser, tv og radio, mens Aarhus 2017s sociale medier blev brugt i begrænset omfang.
- Borgerne oplevede mediernes beskrivelse af Aarhus 2017 som overvejende positiv. Samtidig oplevede de, at medierne præsenterede Aarhus 2017 som en overvejende folkelig, relevant og interessant begivenhed.
- 4 ud af 10 borgere oplevede, at mediedækningen gjorde dem mere positive over for Aarhus 2017 og øgede deres interesse for kulturhovedstadsprojektet. Dog var det kun 2 ud af 10 borgere, der oplevede, at deres viden om Aarhus 2017 blev væsentligt øget af mediernes dækning.

Image og identitet

- Den regionale befolkning oplever i stigende grad, at Aarhus og Region Midtjylland er interessante kultursteder. På nationalt plan er Aarhus' og regionens kulturelle image derimod ikke blevet styrket.
- Befolkningen i Region Midtjylland føler stor stolthed knyttet til Danmark, mens der i lavere grad er en stolthed forbundet med egen by/kommune, regionen eller Europa. Kulturhovedstadsprojektet har ikke rykket ved dette billede – og har dermed hverken øget stoltheden forbundet med Region Midtjylland eller øget stoltheden forbundet med Europa.
- I løbet af kulturhovedstadsåret blev borgernes tilknytning styrket – både til Region Midtjylland, til deres egen by og til Europa. Efter kulturhovedstadsåret er tilknytningen til Region Midtjylland forblevet på det højere niveau, mens den lokale og europæiske tilknytning er blevet svækket igen.

Aktivt medborgerskab og frivillighed

- Fra 2015 til 2018 skete der en løbende udvikling, hvor flere borgere i Region Midtjylland udførte frivilligt arbejde. Samtidig engagerede flere borgere sig i lokalsamfundet generelt.
- I 2017 fulgte en større andel af borgerne med i samfundsspørgsmål generelt, men andelen faldt igen i 2018.

Det nationale perspektiv

- 4 ud af 10 borgere i Region Midtjylland mente, at Aarhus 2017 var en vigtig national begivenhed. På landsplan var det omkring hver tredje borger, der i 2018 stod tilbage med en oplevelse af Aarhus 2017 som en vigtig national begivenhed.
- I forhold til den samlede danske befolkning var borgerne i Region Midtjylland mere positive over for Aarhus 2017 og mere interesserede i kulturhovedstadsprojektet, ligesom de i højere grad oplevede Aarhus 2017 som relevant. Dette følger naturligt af, at Aarhus 2017 i højere grad var et lokalt og regionalt projekt end et nationalt projekt.

Det europæiske perspektiv

- Kun omkring hver tiende borger oplevede, at Aarhus 2017 øgede deres interesse for Europa.
- 16% af borgerne i Region Midtjylland oplevede efter kulturhovedstadsåret, at Aarhus 2017 havde givet dem et godt indblik i europæisk kultur.
- Borgerne oplevede, at Aarhus 2017 primært var relevant for Aarhus og Region Midtjylland. De oplevede, at Aarhus 2017 i begrænset omfang var relevant for Europa.

1 INDLEDNING

Dette er temarapport nr. 4 i forbindelse med den forskningsbaserede evaluering af Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017 foretaget af rethinkIMPACTS 2017 ved Aarhus Universitet. Rapporten er én af i alt syv temarapporter, der danner grundlag for den afsluttende evaluering af Aarhus 2017. Evalueringens overordnede konklusioner er sammenfattet i hovedrapporten *Aarhus 2017. Før – Under – Efter. Forskningsbaseret evaluering af effekterne ved kulturhovedstadsprojektet*. De syv forskellige temarapporter giver en uddybende præsentation af evalueringens datagrundlag og bidrager med supplerende, udfoldede beskrivelser og analyser inden for forskellige delområder af evalueringen. Denne temarapport fokuserer på borgernes oplevelse af Aarhus 2017 og kulturhovedstadsprojektets effekter på befolkningen.

1.1 Analytisk fokus

I 2017 var Aarhus europæisk kulturhovedstad. Alle kommuner i Region Midtjylland bidrog til kulturhovedstadsprojektet, og dermed blev det ikke kun et aarhusiansk, men også et fælles regionalt projekt. I denne rapport vil vi blandt andet undersøge, hvorvidt kulturhovedstadsprojektet blev oplevet som relevant og givende fra borgernes perspektiv, og om den regionale identitet og sammenhængskraft er blevet styrket i forbindelse med kulturhovedstadsprojektet. Denne rapport tager således udgangspunkt i *befolkningens* perspektiv på kulturhovedstadsprojektet og på kultur generelt – lokalt/regionalt såvel som nationalt.

Via de strategiske målsætninger arbejdede man i Aarhus 2017 blandt andet med at øge betydningen af kulturlivet – også for borgerne. Ydermere havde man blandt andet gennem frivillighedsprogrammet fokus på at fremme et mere aktivt medborgerskab og samfundsgavnligt engagement fra borgernes side¹.

Befolkningsundersøgelsen har til formål at belyse borgernes oplevelse af og holdning til Aarhus 2017. Derudover belyser den en række perspektiver, som er forbundet med befolkningens generelle kulturforbrug, holdning til kultur og kulturelle dannelse.

I denne temarapport vil vi besvare følgende analysespørgsmål:

¹ "Aarhus 2017 Kandidat Europæisk Kulturhovedstad 2017 – Endelig ansøgning", Kulturforvaltningen, Aarhus Kommune (juni 2012), side 98-99; "Europæisk kulturhovedstad Aarhus 2017 – Strategisk forretningsplan", Aarhus 2017 (december 2015), side 19.

1. Hvordan oplevede befolkningen kulturhovedstadsprojektet Aarhus 2017 og udbyttet heraf, og hvordan forholdt de sig til det?
2. Hvordan oplever befolkningen Aarhus og Region Midtjylland som kultursteder?
3. Hvordan udviklede den regionale befolknings identitet sig i forbindelse med kulturhovedstadsprojektet?
4. Hvordan udviklede den regionale befolknings kulturinteresse og kulturvaner sig i kulturhovedstadsåret?
5. Hvad forstår den regionale befolkning ved kultur, og hvad betyder kultur for dem?
6. Hvordan udviklede graden af aktivt medborgerskab og frivillighed sig blandt den regionale befolkning i forbindelse med kulturhovedstadsprojektet?

1.2 Metode

Befolkningsundersøgelsen er baseret på henholdsvis kvantitative og kvalitative data. Førstnævnte består af en række spørgeskemaundersøgelser blandt et repræsentativt udsnit af henholdsvis den regionale og den nationale befolkning, som er gennemført i samarbejde med Kantar Gallup. Sidstnævnte består af fokusgruppeinterviews med borgere fra udvalgte kommuner i Region Midtjylland.

Dette mixed methods-design med en kombination af kvantitative og kvalitative data er valgt for at kunne analysere brede tendenser i den samlede befolkning og samtidig få dybere indblik i den enkelte borgers oplevelse af Aarhus 2017 og de oplevelser og overvejelser, der kan ligge bag de forskellige holdninger til kulturhovedstadsprojektet og kultur generelt. De kvalitative data kan bidrage med uddybende forklaringer på de mønstre, vi kan se i de kvantitative data.

Dataene er indsamlet fra 2015 til 2018, og analysen vil både fokusere på *udviklingen* i befolkningens holdninger, oplevelser og kulturvaner over tid og fokusere på tingenes tilstand isoleret set – før, i løbet af og efter selve kulturhovedstadsåret. Den kvantitative dataindsamling i 2017 var særlig, idet der her indgik en større stikprøve af borgere, således at spørgeskemaet blev udsendt ad fire omgange til nye respondenter hvert kvartal. Dermed blev variationen i befolkningens holdninger i løbet af selve kulturhovedstadsåret synliggjort, hvor f.eks. sæsonerne og kulturhovedstadsprogrammets varierende tyngde kan have haft betydning for befolkningens skiftende holdninger, kulturforbrug og engagement i forbindelse med Aarhus 2017.

Denne temarapports undersøgelse af befolkningen dækker to forskellige, delvist overlappende populationer: den regionale befolkning og den nationale befolkning. Generelt vil vi i denne rapport præsentere resultaterne specifikt for befolkningen i Region Midtjylland og specifikt for den samlede danske befolkning. I resultaterne for den samlede danske befolkning vil borgerne i Region Midtjylland således udgøre cirka en femtedel. Herudover vil tendenserne i Region Midtjylland udvalgte steder blive sammenlignet med de øvrige fire regioner for at kontrollere, om der er en særlig udvikling i kulturvanerne for borgerne i Region Midtjylland, som ikke ses blandt den øvrige danske befolkning.

I Sammenfatning

Et regionalt projekt med lokale effekter

Der er en geografisk nærhed knyttet til borgernes oplevelse af Aarhus 2017. Borgerne oplevede primært kulturhovedstadsprojektet som et regionalt projekt – som noget, der foregik i deres lokalområde og i resten af Region Midtjylland. Samtidig var de borgerrettede effekter af Aarhus 2017 primært regionale frem for nationale. Da både synligheden, kendskabsgraden, interessen og positiviteten over for Aarhus 2017 samtidig

var langt større i Region Midtjylland end i det øvrige Danmark, er det heller ikke overraskende, at det primært var i Region Midtjylland, at Aarhus 2017 satte sine spor i befolkningens bevidsthed.

Borgerne oplevede, at medierne generelt beskrev Aarhus 2017 som en overvejende regional frem for national begivenhed. De oplevede samtidig, at Aarhus 2017 i begrænset omfang blev beskrevet som en international begivenhed. Det matcher billedet fra vores medieanalyse af, at mediedækningen var størst i de

lokale og regionale medier, mens de landsdækkende nyhedsmedier stod for en påfaldende lille andel af omtalen af Aarhus 2017.

I forbindelse med mere komplekse spørgsmål, fx om der bruges for mange penge på Aarhus 2017, ser vi, at en stor andel af borgerne bosat uden for Region Midtjylland slet ikke havde en holdning til de mere konkrete forhold i forbindelse med Aarhus 2017 – selvom en stor del af de offentlige midler kom fra staten. Borgerne i Region Midtjylland havde således i højere grad en holdning til Aarhus 2017, og samtidig var holdningen oftest mere positiv blandt den regionale befolkning end på nationalt plan.

Ud over at vi kan se en diskrepans mellem borgerne i Region Midtjylland og borgerne i de øvrige fire regioner, når det gælder oplevelsen af Aarhus 2017, ser vi også betydelige forskelle internt i Region Midtjylland. Ligesom i andre af vores temarapporter kan vi konkludere, at kulturhovedstadsprojektet havde størst effekt i Aarhus Kommune, og at aarhusianerne var mere positive over for, engagerede i og informerede om Aarhus 2017 end borgerne i de 18 øvrige kommuner. 56% af borgerne i Region Midtjylland oplevede i 2018, at Aarhus havde fået et udbytte af kulturhovedstadsprojektet. Blandt aarhusianerne var det 68%, som oplevede, at deres by havde fået noget ud af Aarhus 2017. Samlet set var der en tendens til, at uanset hvilken type område man kommer fra (Aarhus, større by, mindre by eller landdistrikt), så var ens egen vurdering af lokalområdets udbytte højere end de udefrakommende borgers vurdering. Udbyttet for Aarhus blev vurderet højest af aarhusianerne, borgerne i Randers Kommune så et stort udbytte for de større byer, mens borgerne i Ringkøbing-Skjern Kommune i højere grad end andre borgere oplevede et udbytte for landdistrikterne. Alle borgere i både Aarhus Kommune, regionens øvrige østlige kommuner og regionens vestlige kommuner var dog enige om, at Aarhus hjemtog den største gevinst fra kulturhovedstadsprojektet.

Med det in mente er det bemærkelsesværdigt, at halvdelen af borgerne i Aarhus Kommune mente, at der blev brugt for mange offentlige ressourcer på Aarhus 2017, mens kun hver tredje borger i det øvrige Region Midtjylland mente det samme. Det kan hænge sammen med Aarhus Kommunes store økonomiske indskud sammenlignet med de øvrige 18 kommuner. Vi ser dog i befolkningsundersøgelsen, at borgerne ikke havde

meget begreb om Aarhus 2017s faktiske budget – og dermed formentlig heller ikke den store viden om Aarhus Kommunes eksakte ressourceforbrug.

Det europæiske gled i baggrunden

Et af målene for europæiske kulturhovedstadsprojekter er at udbrede europæisk kultur og styrke den europæiske kulturs mangfoldighed. Men forud for kulturhovedstadsåret så borgerne i Region Midtjylland helst, at Aarhus 2017-programmet blev baseret på lokale og nationale kunstnere frem for på internationale kunstnere. Borgerne var altså mere interesserede i at få præsenteret lokal og national kultur frem for europæisk kultur.

De europæiske perspektiver og udbytter fyldte generelt meget mindre for borgerne, end de lokale og regionale gjorde. Der var nærmest ingen positiv udvikling i den europæiske stolthed blandt borgerne i Region Midtjylland, men dog en lille udvikling i følelsen af tilknytning til Europa. Samtidig oplevede hver tiende borger, at Aarhus 2017 øgede deres interesse for Europa, mens hver sjette borger i Region Midtjylland oplevede, at Aarhus 2017 gav dem et godt indblik i europæisk kultur. Samlet set tyder dette på, at selvom kulturhovedstadsprojektet ikke gjorde borgerne i Region Midtjylland mærkbart mere stolte af at være europæere, så knyttede det dog et lidt stærkere bånd til Europa. Også her var den europæiske effekt dog mindre end den regionale effekt, da tilknytningen blev øget mere til Region Midtjylland end til Europa.

Kulturens vigtighed for borgerne

Borgerne i Region Midtjylland tog stilling til, hvad de generelt så som vigtige udbytter ved kulturelle begivenheder som Aarhus 2017. De to højeste prioriteter for borgerne var at "tiltrække turister" og at "gøre begivenheden relevant for mange typer af borgere". Det var således ikke entydigt sådan, at økonomiske udbytter var vigtigst – borgerne prioriterede forskellige typer af udbytte højt. Selvom vækst i turismen var det vigtigste for borgerne, så blev inklusion og relevans for en bred skare af borgere samtidig også prioriteret meget høj, altså en helt anden type udbytte end det rent økonomiske.

Tal fra VisitDenmark viser, at turismen i Aarhus og Region Midtjylland er steget over den seneste årrække. Hvor meget af denne turismevekst som kan tilskrives Aarhus

2017, er dog uvist. Inklusionen af en bred skare af borgere er til gengæld ikke lykkedes i det omfang, man håbede på. Der er en skævhed i, hvilke typer af borgere som fandt Aarhus 2017 relevant for dem personligt. Blandt andet oplevede borgere med en lang uddannelse Aarhus 2017 som markant mere relevant for dem personligt end borgere med kort uddannelse. Samtidig oplevede de kulturvante publikummere Aarhus 2017 som langt mere relevant end dem, der sjældent går til kultur. Kun 5% af de lavfrekvente kulturbrugere (som går til kultur årligt eller sjældnere) oplevede, at Aarhus 2017 var relevant for dem personligt i væsentlig eller høj grad.

Borgerne ser generelt en værdi i kultur, og 2 ud af 3 borgere i Region Midtjylland er enige i, at kultur giver os vigtige nye impulser, giver øget livskvalitet og trivsel og binder os sammen som borgere. Borgerne oplever således en klar værdi af kulturen på disse områder – men samtidig er det nogle af de potentielle udbytter ved kultur, som prioriteres lavest af borgerne. Eksempelvis prioriteres inklusion af alle typer borgere og vækst i turisme som nævnt højest.

Vi ser ikke en udvikling over tid i borgernes holdning til, om kultur kan bidrage til nye impulser, livskvalitet og sammenhængskraft, men det gør vi til gengæld, når det gælder vigtigheden af adgang til gode kulturtilbud i borgernes lokalområde. I løbet af selve kulturhovedstadsåret følte en større andel af regionens borgere, at det var vigtigt for dem, at der var adgang til gode lokale kulturtilbud. Samtidig fik en større andel af borgerne i Region Midtjylland også øjnene op for, at der foregik interessante ting i regionen på kulturområdet. Både Aarhus som by og Region Midtjylland som helhed blev med tiden opfattet som mere interessante kultursteder. Denne effekt ses kun blandt den regionale befolkning, mens Aarhus' og Region Midtjyllands kulturelle image ikke blev styrket blandt den samlede danske befolkning.

Uændrede kulturvaner

17% af borgerne i Region Midtjylland oplevede efter kulturhovedstadsåret, at Aarhus 2017 havde øget deres interesse for kultur. Dette har dog ikke sat tydelige spor i befolkningens gennemsnitlige kulturinteresse, hvor den samme andel af borgerne i både 2016, 2017 og 2018 angav, at de i nogen, væsentlig eller høj grad var

interesseret i kultur. Samtidig ses der heller ikke en stigning i det generelle kulturforbrug blandt befolkningen i Region Midtjylland. Aarhus 2017 har således ikke haft en væsentlig indvirkning på befolkningens kulturvaner. Borgernes generelle kulturforbrug er faktisk faldet en smule fra 2015 til 2018, idet der er kommet færre af de højfrekvente kulturbrugere (som går til kultur månedligt eller oftere) og flere af de lavfrekvente kulturbrugere (som går til kultur årligt eller sjældnere end det). Aarhus 2017 formåede ikke at aktivere de kulturinaktive borgere, da der også blandt Aarhus 2017-publikummet var en overrepræsentation af de kulturvante, som var vant til at gå til kulturaktiviteter. Grundlæggende (kultur)vaner kan dog også være svære at ændre med et enkelt års kulturhovedstadsprogram. Aarhus 2017 skabte stor opmærksomhed på og nysgerrighed over for kultur blandt befolkningen og dermed et momentum, der fortsat kan gribes og udmøntes i ændrede kulturvaner. Det kræver dog, at der følges strategisk op på det med planer for den fortsatte publikumsudvikling, og at det sker, før det skabte momentum fra kulturhovedstadsåret bliver tabt.

Til trods for at borgernes generelle kulturaktivitet ikke er steget, så deltog en stor andel af regionens borgere i Aarhus 2017-events. 60% af borgerne i Aarhus Kommune deltog i en eller flere Aarhus 2017-events, mens hver tredje borger i de øvrige kommuner deltog. Dette er et positivt billede, men deltagelsen var ikke tilstrækkelig stor – især ikke blandt de mere kulturinaktive – til at det har flyttet på borgernes samlede kulturforbrug (også uden for Aarhus 2017-programmet).

Sammenhængskraften og frivilligheden blomstrer

Aarhus 2017s frivillighedsprogram var omfattende og succesfuldt, og de borgere, der var engagerede som frivillige i Aarhus 2017, har efterfølgende kunnet fortsætte deres frivillige arbejde i regi af VisitAarhus og Aarhus Events. Samtidig var Aarhus også frivilligheds-hovedstad i 2018, hvilket yderligere har bidraget til, at frivilligheden blomstrer i Aarhus Kommune. Effekterne af Aarhus 2017s frivillighedsprogram var klart størst i Aarhus, da indsatsen i høj grad var forankret der. I vores befolkningsundersøgelse ser vi dog også, at der har været en stigning i andelen af borgere i hele Region Midtjylland, som udfører frivilligt arbejde generelt. Der er altså en positiv udvikling i borgernes engagement i

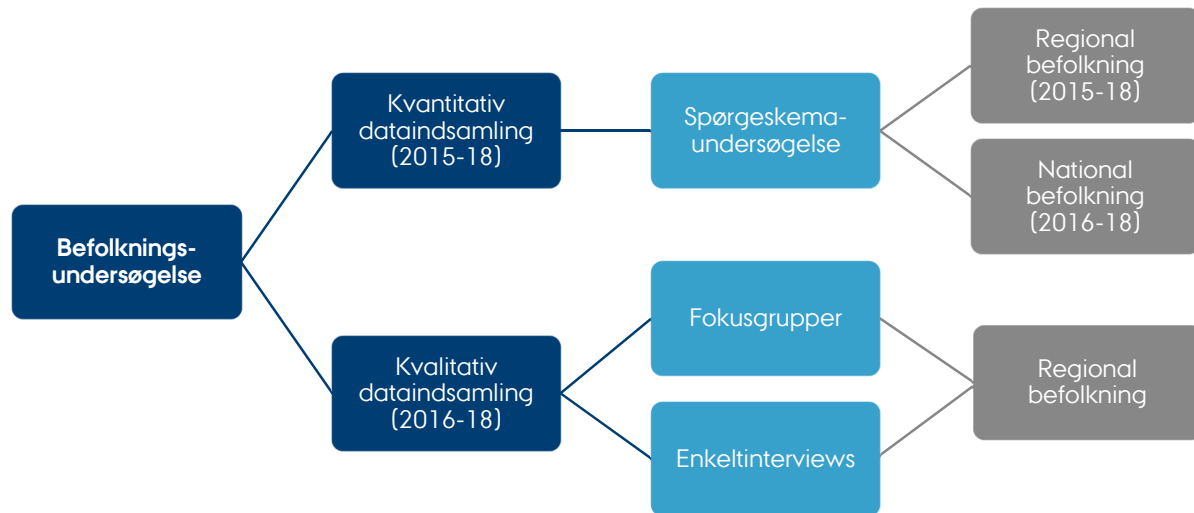
frivilligt arbejde på tvær af hele regionen. Hvor stor en del af denne udvikling som kan tilskrives Aarhus 2017, er uvist. Især når vi retter blikket mod kommunerne uden for Aarhus, er det tvivlsomt, hvor stor en del af stigningen der er direkte afledt af Aarhus 2017 – den kan i lige så høj grad være et resultat af øvrige kommunale tiltag uden relation til kulturhovedstadsprojektet eller en generel tendens i tiden.

Borgerne i Region Midtjylland giver udtryk for et øget engagement i lokalsamfundet generelt. Samtidig ses der en positiv udvikling i borgernes følelse af tilknytning til Region Midtjylland og en styrket regional identitet. På

Appendiks 1 – Metode beskrives den anvendte metode og de to typer af dataindsamling mere detaljeret.

den baggrund vurderer vi, at den regionale sammenhængskraft samlet set er blevet styrket hen over årene omkring kulturhovedstadsprojektet. Denne udvikling er sket parallelt med, at medierne i vid udstrækning har omtalt det regionale kulturhovedstadsprojekt som netop et regionalt projekt, og at kommunerne på tværs af regionen har samarbejdet tæt om Aarhus 2017. Den kausale sammenhæng, direkte eller indirekte, er svær at bevise entydigt, men det synes oplagt, at Aarhus 2017 har spillet en rolle i den observerede styrkelse af den regionale sammenhængskraft.

Figur 1.1 Overblik over befolkningsundersøgelsens design

1.3 Rapportens struktur

I de følgende kapitler præsenteres analyserne opdelt i fire overordnede temaer, der samlet set besvarer de seks opstillede analysespørgsmål.

- Borgernes oplevelse af kulturhovedstadsprojektet (kapitel 2)
- Borgernes oplevelse af Aarhus og regionen (kapitel 3)
- Borgernes kulturelle interesse, deltagelse og vaner (kapitel 4)
- Borgernes kulturelle dannelse (kapitel 5)

I denne rapport vil vi som hovedregel tage afsæt i det kvantitative datagrundlag og først præsentere mønstre og generelle tendenser, hvorefter disse uddybes og om muligt forklares på baggrund af borgernes beskrivelser i fokusgruppeinterviewene. Ydermere vil vi undervejs inddrage pointer fra andre af vores temarapporter, hvor dette er relevant. Her vil eksempelvis kulturinstitutionslederes, kommunale embedsmænds, politikeres og publikums oplevelse af Aarhus 2017 samt medie-dækningen af Aarhus 2017 blive inddraget. Disse områder behandles meget mere uddybende i særskilte temarapporter.

2 BORGERNES OPLEVELSE AF KULTURHOVEDSTADSPROJEKTET

Dette kapitel omhandler borgernes oplevelse af kulturhovedstadsprojektet, og vi har særlig fokus på borgernes holdning til Aarhus 2017, som analyseres på baggrund af borgernes stillingtagen til en række forskellige aspekter af kulturhovedstadsprojektet. Vi undersøger både borgernes generelle holdning til Aarhus 2017 og borgernes mere konkrete holdning til eksempelvis ressourceforbrug samt oplevelsen af Aarhus 2017s relevans. I kapitlet berører vi også borgernes oplevelse af mediernes dækning af Aarhus 2017 og holdningspåvirkningen fra mediernes², inden vi afslutningsvis analyserer borgernes oplevelse af udbyttet af kulturhovedstadsprojektet.

2.1 Kendskab og informationsniveau

To nøglefakta er indledningsvist med til at belyse konteksten for befolkningens holdning til kultur-

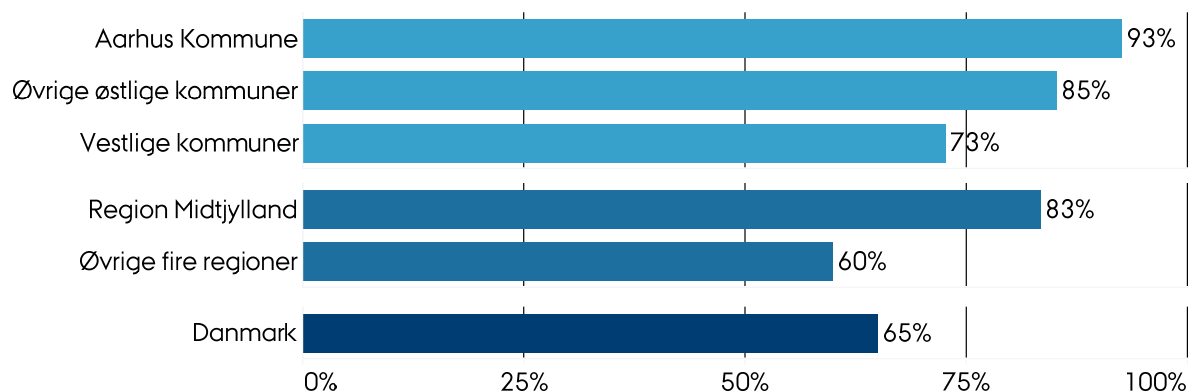
hovedstadsprojektet: *kendskabsgraden og informationsniveauet*. I forlængelse af disse vil vi dykke dybere ned i forklaringer på, hvorfor befolkningen havde et udbredt, overordnet kendskab, men savnede et mere indgående kendskab til Aarhus 2017. I foråret 2018 testede vi befolkningens kendskab til Aarhus 2017 ved hjælp af et såkaldt uhjulpet³, åbent spørgsmål, hvor borgerne blev bedt om at nævne den by, som var kulturhovedstad i 2017 (se Figur 2.1). Her svarede 93% af borgerne i Aarhus Kommune korrekt på spørgsmålet. Kendskabet var lidt lavere blandt borgerne i de øvrige østlige kommuner i Region Midtjylland og lavest i den vestlige del af regionen, hvor knap tre ud af fire borgere vidste, at Aarhus var europæisk kulturhovedstad.⁴ Den samlede kendskabsgrad for Region Midtjylland var 83%, mens den var noget lavere for den samlede danske befolkning, hvor cirka to ud af tre borgere vidste, at Aarhus havde titlen som kulturhovedstad.⁵

² Se også temarapport nr. 5 "Aarhus 2017 i medierne", rethinkIMPACTS 2017 (2019).

³ Uhjulpet betyder, at respondenterne ikke blev hjulpet på vej til svaret gennem f.eks. et udvalg af svarmuligheder.

⁴ Den geografiske inddeling af Region Midtjylland, som vil blive brugt gennem rapporten, er: 1) Aarhus Kommune; 2) øvrige østlige kommuner: Samsø, Syddjurs, Norddjurs, Randers, Favrskov, Silkeborg, Skanderborg, Odder, Horsens og Hedensted Kommuner; 3) vestlige kommuner: Viborg, Skive, Struer, Lemvig, Holstebro, Herning, Ringkøbing-Skjern og Ikast-Brande Kommuner.

⁵ I en lignende undersøgelse fandt Epinion i december 2017, at der var samlet set 98% i Aarhus og 88% i Region Midtjylland, som vidste, at Aarhus var europæisk kulturhovedstad i 2017. Kilde: "Aarhus som kulturhovedstad i 2017. Måling i december", Epinion (januar 2018), side 5.

Figur 2.1 Kendskab til Aarhus som kulturhovedstad i 2017

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2018). Spørgsmål: "Hvilken by havde titlen som europæisk kulturhovedstad i 2017?" (åbent tekstfelt). Antal besvarelser: Aarhus Kommune: 337, øvrige østlige kommuner: 422, vestlige kommuner: 362, Region Midtjylland: 1.121, øvrige fire regioner: 823, Danmark: 1.048.

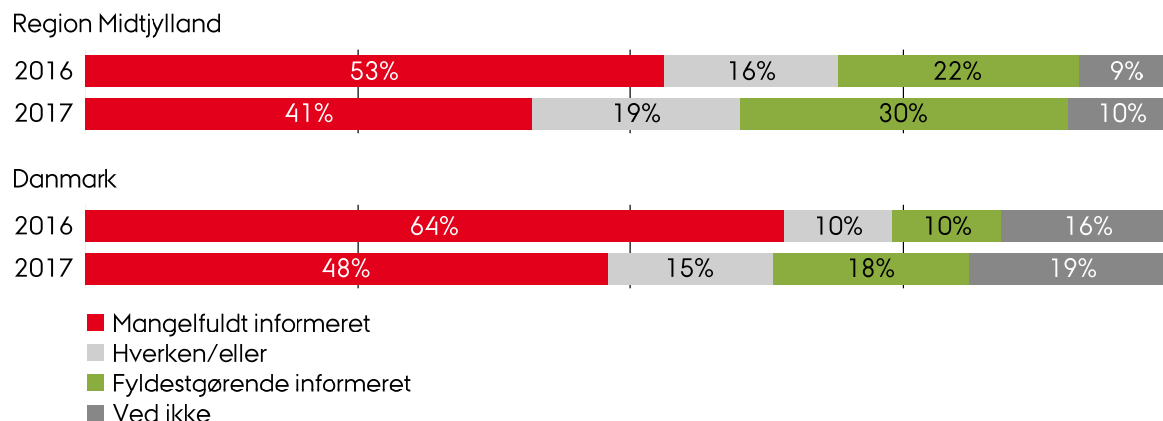
I 2016 og 2017 undersøgte vi, hvor godt befolkningen følte sig informeret om Aarhus 2017 generelt (se Figur 2.2). Informationsniveauet steg naturligt med tiden, og i løbet af 2017 følte 30% af borgerne i regionen sig fyldestgørende informeret, mens 41% stadigvæk følte sig mangelfuldt informeret. Informationsniveauet var højest blandt borgere bosat i Aarhus Kommune og den øvrige østlige del af regionen. Herudover følte højtuddannede og ældre borgere (over 55 år) sig mere fyldestgørende informeret end henholdsvis lavtuddannede og yngre borgere (under 55 år).⁶

Kendskabet til Aarhus 2017 var generelt højt i den danske befolkning (65% på landsplan, jf. Figur 2.1), og mange havde hørt om kulturhovedstadsprojektet. Samtidig var der dog en stor andel af den danske befolkning, som følte sig mangelfuldt informeret om Aarhus 2017 (48% i 2017, jf. Figur 2.2), mens knap hver femte borger i Danmark følte sig fyldestgørende informeret. Dette indikerer, at synligheden af Aarhus 2017 var stor blandt befolkningen, og at man opnåede et bredt kendskab på et helt overordnet niveau, hvorimod borgerne ikke fik tilstrækkelig dybdegående

information om kulturhovedstadsprojektet. Manglen på mere dybdegående information kan skyldes generelt manglende interesse for Aarhus 2017 fra borgernes side, som gjorde, at borgerne ikke selv opsøgte yderligere information om kulturhovedstadsprojektet. Vi finder en signifikant sammenhæng⁷ mellem lav interesse og lavt informationsniveau i befolkningen. Omvendt kan det lave informationsniveau også skyldes borgernes oplevelse af manglende tilgængelighed af og overblik over information om Aarhus 2017. Eksempelvis oplevede kun hver fjerde borger i Region Midtjylland, at det var let at få overblik over, hvilke Aarhus 2017-arrangementer der kunne interessere dem, mens knap hver tredje borger oplevede, at det var svært at finde denne information. Måske kunne borgerne have gjort mere for selv at være opsøgende, men Fonden Aarhus 2017 kunne også have gjort en større indsats, særlig i forhold til at skabe overblik over kulturhovedstadsprogrammets tilbud og muligheder og sekundært i forhold til at formidle information om kulturhovedstadsprojektet generelt. Til gengæld lykkedes fondens mål om at skabe fokus på og kendskab til Aarhus 2017.

⁶ Borgerne er inddelt i to grupper ud fra deres uddannelsesniveau. Kort uddannelse/lavtuddannede er defineret som borgere med kort videregående uddannelse, erhvervsuddannelse eller lavere/ingen uddannelse, mens lang uddannelse/højtuddannede inkluderer mellemlang videregående uddannelse, bachelorniveau og længere uddannelser end dette. Borgerne er inddelt i tre aldersgrupper: 18-29 år, 30-54 år og over 55 år. Disse inddelinger i alder og uddannelsesniveau benyttes i hele rapporten.

⁷ For den regionale og nationale befolkning i 2017 findes en moderat positiv statistisk sammenhæng mellem interesse og information.

Figur 2.2 Borgernes oplevede informationsniveau i forbindelse med Aarhus 2017 generelt

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2017). "Hvor godt føler du dig informeret om Aarhus 2017 generelt?" Svar angives på skala fra 1: "mangelfuldt informeret" til 7: "fyldestgørende informeret". Figuren angiver svarværdierne 1-3 som "mangelfuldt informeret", og svarværdierne 5-7 som "fyldestgørende informeret". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2016: 1.020, 2017: 1755; Danmark: 2016: 1.139, 2017: 1.872.

Manglen på overblik og dybdegående information blev også debatteret i vores fokusgruppeinterviews med borgere rundt om i regionen. Flere af borgerne kendte overordnet set til kulturhovedstadsprojektet og havde hørt om det før, men størstedelen af borgerne oplevede samtidig, at der manglede information om projektet. De savnede konkret viden om, hvad det indebar at være europæisk kulturhovedstad, og hvad det betød for dem som borgere at bo i en by eller i et område, der var en del af kulturhovedstadsprojektet. De udtrykte, at informationsniveauet var for dårligt, og at de havde svært ved at finde den nødvendige viden. Dette resulterede i, at flere af de interviewede borgere stod tilbage med en følelse af, at de ikke havde fået nok ud af Aarhus 2017 og kulturhovedstadsprogrammet. Borgerne fremhævede især, at de manglede viden om de konkrete Aarhus 2017-events. Det gjaldt, både hvornår eventene foregik, og hvilke events der var en del af Aarhus 2017. Borgerne stod efterfølgende tilbage med en følelse af, at der var mange Aarhus 2017-events, som de gerne ville have deltaget i, men først blev bekendte med, efter at de havde fundet sted.

Flere af borgerne erkendte dog, at de ikke selv havde gjort meget for at opsøge information om kulturhovedstadsprojektets overordnede koncept eller Aarhus 2017-eventene. Borgerne havde forventet, at de ville blive 'bombarderet' med information, og at de dermed

ikke selv skulle være særlig opsøgende for at få information om events. Flere borgere var ikke klar over, hvor de skulle finde den relevante information, og efterspurgte en Aarhus 2017-app, der løbende kunne holde dem opdateret. Ligeledes efterspurgte nogle borgere en Aarhus 2017-Facebookside. Her bliver det tydeligt, at det lave informationsniveau netop kan skyldes, at borgerne ikke selv gjorde nok for at opsøge informationen, da der faktisk eksisterede både en app og en Facebookside, der netop var lavet til at informere borgerne om, hvad der skulle ske hvornår. Enten var borgerne slet ikke opmærksomme på disse muligheder, eller også oplevede de ikke, at appen eller Facebooksiden kunne dække deres informationsbehov.

De borgere i vores interviews, som faktisk havde fundet information om programmet, havde primært fundet den i den store programbog, i et indstik i avisen eller på Aarhus 2017s hjemmeside. De fremhævede, at programmet var alt for uoverskueligt og omfangsrigt præsenteret i eventkalenderen, hvorfor informationen forvirrede mere, end den gavnede. De efterspurgte derfor et mere overskueligt overblik over Aarhus 2017-events.

Borgerne fremhævede ligeledes, at det var svært at finde ud af, hvilke events der var Aarhus 2017-events, og hvilke der ikke var. Generelt var der udbredt enighed om,

at det i kommunikationen om de forskellige kulturelle events i 2017 ikke var tydeligt nok, om en given event var en del af kulturhovedstadsprojektet eller ej. Dette var medvirkende til, at borgerne havde svært ved at forholde sig til kulturhovedstadsprojektet. Forvirringen kunne også gå den anden vej: Borgerne kunne potentielt have hørt om eller endda deltaget i kulturelle events i løbet af året, som faktisk var en del af kulturhovedstadsprogrammet, uden at de var klar over, at de var en del af programmet. Den samme tendens ser vi i vores publikumsundersøgelse, hvor kun 58% af publikummerne ved almindelige events (dem, som ikke er mega- eller fuldmåneevents) på forhånd vidste, at det var Aarhus 2017-events, de deltog i. Ved mega- og fuldmåneevents⁸ vidste 76% af borgerne på forhånd, at det var Aarhus 2017-events, de deltog i. Disse events blev da også markedsført mere tydeligt fra Fonden Aarhus 2017s side, hvorfor det større forhåndskendskab er naturligt.⁹

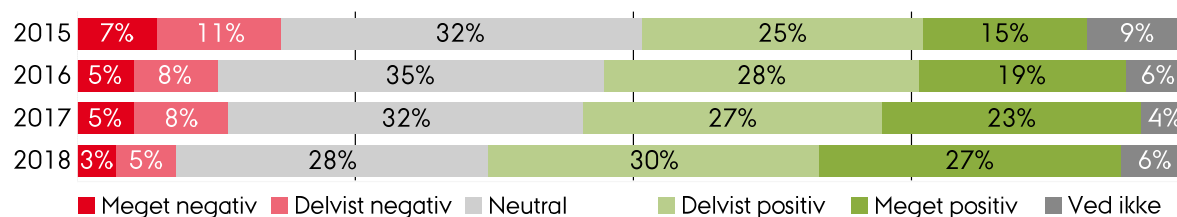
2.2 Den generelle holdning til Aarhus 2017

Den generelle holdning til Aarhus 2017 blev gradvist mere positiv fra år til år – fra vi første gang spurgte befolkningen i efteråret 2015. Her var 40% af borgerne i

Region Midtjylland positive, mens andelen var steget til hele 57% i 2018 (se Figur 2.3). Ser vi særsomt på udviklingen i løbet af selve kulturhovedstadsåret, blev borgerne dog gradvist mere negative. Positiviteten over for kulturhovedstadsprojektet var på sit højeste umiddelbart efter åbningen (60%), mens positiviteten dalede i løbet af året, og i slutningen af kulturhovedstadsåret var kun 43% af borgerne positive. I marts 2018, efter at alle indtrykkene fra kulturhovedstadsåret var blevet bearbejdet og kommet mere på afstand, var en større andel af borgerne igen positive – cirka den samme andel som i starten af kulturhovedstadsåret.

Denne udviklingstendens, hvad angår holdningen til kulturhovedstadsprojektet, hvor positiviteten steg med tiden og peakede i starten af kulturhovedstadsåret for derefter at falde i løbet af selve året og stige igen i 2018, ses blandt både den regionale befolkning og den samlede danske befolkning. Borgerne i Region Midtjylland var mest positive og havde generelt stærkere holdninger til Aarhus 2017 end borgerne i det øvrige Danmark, hvor en større andel var neutrale eller ikke kunne tage stilling til Aarhus 2017 (se Figur 2.3 og Figur 2.4).

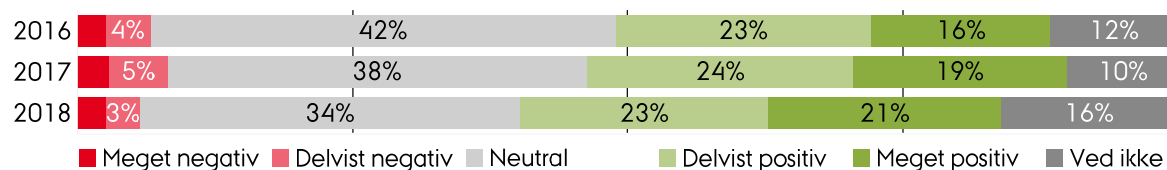
Figur 2.3 Den regionale befolknings generelle holdning til Aarhus 2017

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "Hvordan er din generelle holdning til Aarhus 2017?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

⁸ For mega- og fuldmåneevents er den officielle åbning af Aarhus 2017 ikke med i tallet, da spørgsmålet ikke var medtaget her. Tallet for åbningen forventes at ligge højere, da det meget eksplicit var en Aarhus 2017-event.

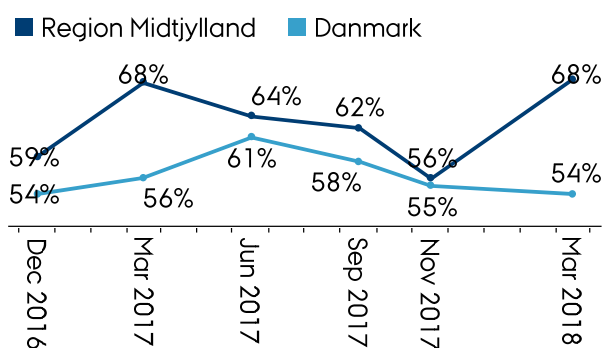
⁹ Se også temarapport nr. 1 "Aarhus 2017 – program og publikumsoplevelser" og temarapport nr. 5 "Aarhus 2017 i medierne". I temarapport nr. 1 redegør vi for programstrukturen, og hvorfor denne kan opleves som uoverskuelig, mens vi i temarapport nr. 5 diskuterer, hvordan skævhed i mediernes dækning også kan have påvirket borgernes kendskab til Aarhus 2017.

Figur 2.4 Den samlede danske befolknings generelle holdning til Aarhus 2017

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2018). Spørgsmål: "Hvordan er din generelle holdning til Aarhus 2017?". Antal besvarelser: Danmark: 2016: 1.139, 2017: 1.872, 2018: 1.048.

Vi har spurgt borgerne i Region Midtjylland, om det var en god beslutning af Aarhus og Region Midtjylland at være kulturhovedstad i 2017. For borgerne i Region Midtjylland fulgte udviklingen den samme tendens som den generelle holdning til Aarhus 2017, da enigheden steg fra 2015 til 2018, men var faldende i løbet af selve kulturhovedstadsåret. I foråret 2018 mente 68% af borgerne i Region Midtjylland, at det var en god beslutning at være kulturhovedstad, mens 54% blandt den samlede danske befolkning mente det samme.

Ved begge holdningsspørgsmål gælder det, at yngre borgere under 30 år var lidt mere positive over for Aarhus 2017 og beslutningen om at blive kulturhovedstad end ældre borgere over 30 år. Kvinder og borgere med lange uddannelser var desuden mere positive end mænd og borgere med kortere uddannelser. Herudover var borgere, der havde deltaget i en eller flere Aarhus 2017-events, langt mere positive end dem, der ikke havde deltaget i nogen events i forbindelse med kulturhovedstadsåret. I 2018 havde tre ud af fire borgere i Region Midtjylland, som havde deltaget i en event, en positiv holdning til Aarhus 2017, mens det var cirka hver fjerde blandt de borgere, som ikke havde deltaget i nogen events. Af de ikke-deltagende borgere var 16% negative, mens 6% blandt de deltagende regionale borgere var negative. Blandt publikum finder vi en meget høj tilfredshed og positivitet over for Aarhus 2017-events. 89% af publikummerne til mega- og fuldmåne-eventene havde en positiv samlet vurdering af eventene, mens det var hele 93% ved de øvrige events.¹⁰ De positive oplevelser som publikum ved eventene var afgørende for borgernes samlede holdning til Aarhus 2017.

Figur 2.5 Udviklingen i befolkningens enighed i, at det var en god beslutning af Aarhus og Region Midtjylland at være kulturhovedstad i 2017

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2018). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Det er/var en god beslutning af Aarhus og Region Midtjylland at være Kulturhovedstad i 2017?". Skala fra 1 til 5 - fra "helt enig" til "helt uenig" - samt en "ved ikke"-kategori. Her vises andelen af borgere, som er helt eller delvist enige i dette udsagn. Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121; Danmark: 2016: 1.139, 2017: 1.872, 2018: 1.048.

¹⁰ Se temarapport nr. 1 "Aarhus 2017 - program og publikumsoplevelser", rethinkIMPACTS 2017 (2018).

2.3 Udsagn om Aarhus 2017

For at få et mere nuanceret indblik i borgernes holdning til Aarhus 2017 bad vi dem om at forholde sig til en række udsagn om Aarhus 2017. I dette afsnit behandles befolkningens enighed i følgende udsagn:

1. Aarhus 2017 angår ikke almindelige mennesker, men er bare noget for eliten.
2. Aarhus 2017 er en vigtig national begivenhed.
3. Aarhus 2017 øger min interesse for Europa.

Befolkningens holdning til disse udsagn præsenteres nedenfor. Generelt ses en relevans for den almene borger – og ikke blot for eliten. Aarhus 2017 ses også i overvejende grad som en vigtig national begivenhed, mens det europæiske perspektiv ikke slår igennem blandt borgerne.

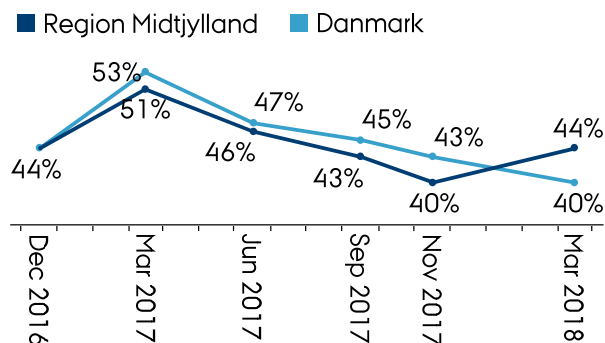
Aarhus 2017 angik den almene borger

Generelt var den mest udbredte opfattelse blandt den danske befolkning, at Aarhus 2017 angik almindelige mennesker og ikke blot var noget for eliten. Op mod halvdelen af borgerne oplevede et folkeligt aspekt ved Aarhus 2017, mens op mod hver fjerde primært så det som et elitært kulturhovedstadsprojekt.

Borgerne i Region Midtjylland udviklede ikke løbende en mere positiv opfattelse af Aarhus 2017s relevans for den almene borger. Vi ser en lille stigning fra 2016 til 2017 i andelen af borgere, som oplevede, at Aarhus 2017 var for den almene borger, men herefter ses et fald i løbet af 2017. I starten af selve kulturhovedstadsåret mente et lille flertal (51%) af borgerne, at Aarhus 2017 angik almindelige mennesker og ikke blot eliten. I slutningen af kulturhovedstadsåret var dette tal faldet til 40%.

I vores publikumsundersøgelse blev den officielle åbning set som en folkelig event, som var henvendt til et mangfoldigt publikum¹¹, og her i befolkningsundersøgelsen kan vi også se, at oplevelsen af, at Aarhus 2017 er for alle mennesker, ses blandt en større andel af de borgere, som deltog i åbningsceremonien, end blandt dem, som ikke deltog. Således var 71%¹² af dem,

Figur 2.6 Udvikling i befolkningens uenighed i, at Aarhus 2017 ikke angår almindelige mennesker, men bare er noget for eliten

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2018). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Aarhus 2017 angår ikke almindelige mennesker, men er bare noget for eliten?". Skala fra 1 til 5 – fra "helt enig" til "helt uenig" – samt en "ved ikke"-kategori. Figuren viser andelen, som var uenig i ovenstående udsagn. Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121; Danmark: 2016: 1.139, 2017: 1.872, 2018: 1.048.

der var fysisk til stede ved åbningen, enige i, at Aarhus 2017 angik almindelige mennesker, mens andelen var 61% blandt de borgere, der så åbningen i tv eller på internettet. Dem, der ikke havde oplevet den officielle åbning, opfattede i mindre grad Aarhus 2017 som en folkelig begivenhed (41%).

Blandt deltagerne i vores fokusgruppeinterviews var der uenighed om relevansen af Aarhus 2017 for den almene borger. Nogle borgere fremhævede, at de fleste events, de havde hørt om, primært var henvendt til et specifikt publikum og ikke til den almene borger.

[...] men jeg synes bare, at det, de laver, det er bestemt ikke noget, som jeg vil køre efter. For jeg synes ikke, at det er for den almindelige borger (borger fra Norddjurs Kommune, november 2017).

Andre borgere fremhævede, at programmet indeholdt en bred vifte af forskellige events, der henvendte sig til forskellige mennesker og aldersgrupper, hvorfor de anså det som mangfoldigt og relevant for den almene borger.

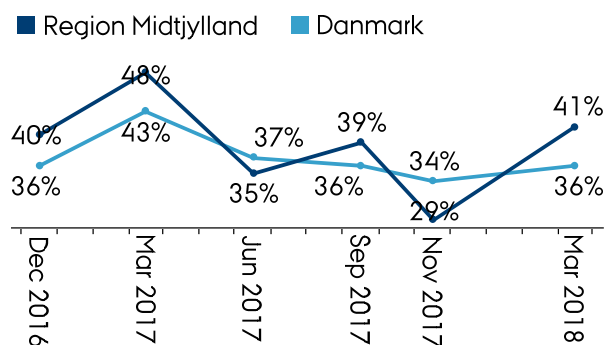
¹¹ Se også temarapport nr. 1 "Aarhus 2017 – program og publikumsoplevelser", rethinkIMPACTS 2017 (2019).

¹² Tallet baseres på de 455 borgere, som besvarede spørgeskemaet i marts 2017, da det udelukkende var i denne runde, vi spurgte til befolkningens deltagelse i åbningen af Aarhus 2017.

Aarhus 2017 som en vigtig national begivenhed

Generelt var der over tid en større andel blandt den danske befolkning, som var enig i, at Aarhus 2017 var en vigtig national begivenhed, end andelen af uenige borgere. Der skete ikke en ændring i denne holdning over tid – enigheden lå på omkring 40% og uenigheden på omkring 25% i alle årene for den regionale befolkning. Dog var der en variation i løbet af selve kulturhovedstadsåret, hvor en større andel af borgerne oplevede Aarhus 2017 som en vigtig national begivenhed i starten af 2017 end i slutningen af året (et fald fra 48% til 29%). Der er ikke en entydig forskel på den regionale og den nationale befolknings holdninger, når vi sammenligner dem over hele perioden fra 2016 til 2018 (se Figur 2.7). Internt i Region Midtjylland ser vi en forskel blandt borgere bosat i Aarhus Kommune og i de øvrige østlige kommuner og blandt borgere i de vestlige kommuner. Borgerne i Aarhus Kommune og i de øvrige østlige kommuner oplevede i højere grad Aarhus 2017 som en vigtig national begivenhed end borgerne i den vestlige del af Region Midtjylland.

Figur 2.7 Udvikling i befolkningens enighed i, at Aarhus 2017 er en vigtig national begivenhed

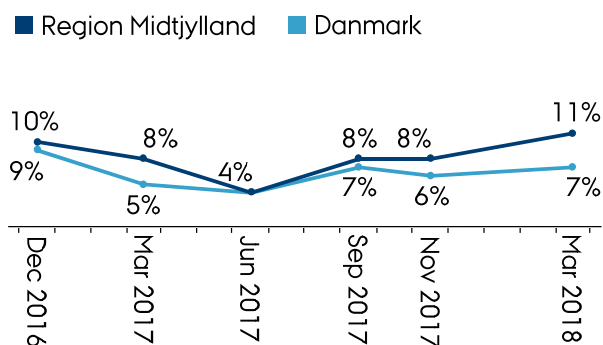

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2018). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Aarhus 2017 er en vigtig national begivenhed?". Skala fra 1 til 5 – fra "helt enig" til "helt uenig" – samt en "ved ikke"-kategori. Figuren viser andelen, som var enig i ovenstående udsagn. Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121; Danmark: 2016: 1.139, 2017: 1.872, 2018: 1.048.

Øgede Aarhus 2017 borgernes interesse for Europa?

At være europæisk kulturhovedstad lod kun i ringe grad til at gøre borgerne mere interesserede i Europa (se Figur 2.8). Således var det kun 11% af borgerne regionalt og 7% nationalt, som var delvist eller helt enige i, at Aarhus 2017 øgede deres interesse for Europa. Sammenhængen lod endda til at ramme bunden i løbet af selve kulturhovedstadsåret, hvor kun 5% af den samlede danske befolkning mente, at Aarhus 2017 fremmede interessen for Europa (7% af den regionale befolkning). Knap hver femte borger blandt den samlede danske befolkning fandt det for vanskeligt at vurdere den europæiske dimension ved Aarhus 2017. De borgere, som havde deltaget i en eller flere Aarhus 2017-events, havde lettere ved at tage stilling til dette, måske fordi de kunne knytte det op på specifikke oplevelser af kulturhovedstadsprogrammet, og samtidig var de mere positive over for Aarhus 2017s indvirkning på interessen for Europa. Blandt de borgere, som havde deltaget i events, var 19% enige i, at deres interesse for Europa blev øget.

Figur 2.8 Udvikling i befolkningens enighed i, at Aarhus 2017 øger deres interesse for Europa

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2018). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Aarhus 2017 øger min interesse for Europa?". Skala fra 1 til 5 – fra "helt enig" til "helt uenig" – samt en "ved ikke"-kategori. Figuren viser andelen, som var enig i ovenstående udsagn. Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121; Danmark: 2016: 1.139, 2017: 1.872, 2018: 1.048.

2.4 Aarhus 2017s relevans

Vi har bedt borgerne tage stilling til Aarhus 2017s relevans for dem selv personligt, deres by/kommune, Region Midtjylland, Danmark og Europa.¹³ Borgerne oplevede, at Aarhus 2017 havde størst relevans for Region Midtjylland og for Aarhus by/kommune og mindst relevans for Europa. Generelt havde borgerne lettest ved at vurdere Aarhus 2017s relevans for dem selv personligt og sværest ved at vurdere relevansen for Europa – omkring hver fjerde danske borger kunne ikke tage stilling til dette.

Oplevelsen af Aarhus 2017s relevans var relativt stabil over tid for alle relevansbetragtningerne. I 2015 var der dog lidt flere borgere, som ikke kunne tage stilling til Aarhus 2017s relevans, end i de efterfølgende år. Det er meget naturligt, at det var sværere at vurdere kulturhovedstadsprojektets relevans i 2015, da konceptet på det tidspunkt ikke stod lige så klart for borgerne, som det gjorde umiddelbart op til, i løbet af og efter kulturhovedstadsåret. Både offentliggørelsen af kulturhovedstadsprogrammet og den intensiverede mediedækning op til kulturhovedstadsårets begyndelse bidrog til at gøre det mere konkret og håndgribeligt, og derfor blev det nemmere for borgerne at tage stilling til Aarhus 2017s relevans fra efteråret 2016 og frem.

Det samlede billede viser os en befolkning i Region Midtjylland, som oplevede **størst relevans for Aarhus og for Region Midtjylland**. Her skal det bemærkes, at da der blev spurgt til relevansen af egen by/kommune, var det kun aarhusianerne, der tog stilling til relevansen specifikt for Aarhus. Blandt borgere bosat i Aarhus Kommune oplevede langt flere en stor relevans¹⁴ af Aarhus 2017 for deres by/kommune (61%) end borgerne i de øvrige østlige kommuner (16%) og i de vestlige kommuner (11%) i Region Midtjylland. For alle regionens borgere

gælder det, at knap hver tredje oplevede en stor relevans for Region Midtjylland (se Figur 2.9).

Stor **personlig relevans** oplevedes generelt blandt langt flere unge borgere under 30 år i Region Midtjylland (31%) end blandt ældre borgere over 30 år (13%). Den personlige relevans varierede også afhængigt af uddannelse, hvor en større andel blandt højtuddannede borgere i Region Midtjylland oplevede en personlig relevans (20%) end borgere med kortere uddannelser (14%). Der var også stor variation på tværs af geografiske skel: 27% af aarhusianerne oplevede en stor personlig relevans, mens det kun var 11-12% blandt de øvrige borgere i Region Midtjylland.

Ser vi på relevansen for Danmark, er billedet det modsatte på tværs af regioner. Her oplevede mellem 34% og 40% af borgerne i de øvrige regioner en stor relevans af Aarhus 2017 for Danmark, mens kun 28% af borgerne i Region Midtjylland oplevede en stor national relevans. **Samlet set betyder det, at omkring hver tredje danske borger oplevede en stor relevans for Danmark.**

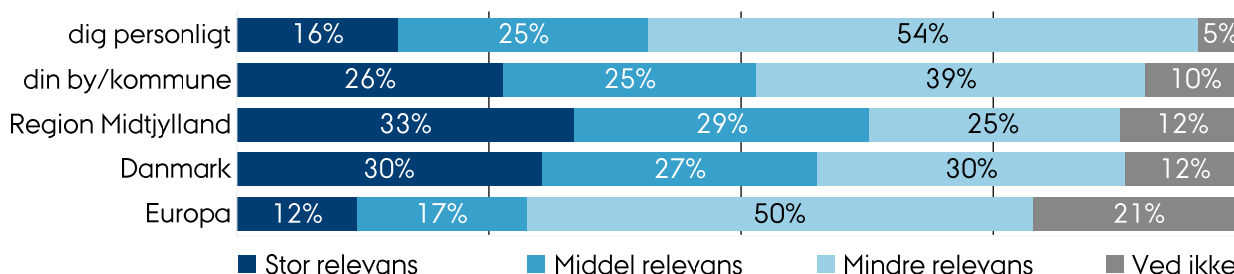
Færrest borgere oplevede en stor relevans af Aarhus 2017 for Europa. Oplevelsen af relevans for Europa faldt tilmed over årene. I 2015 så 32% af borgerne i Region Midtjylland en stor relevans for Europa. Denne andel blev drastisk mindre i 2016-18 (12-16%). Dette kan skyldes, at Aarhus 2017 i 2015 først og fremmest var defineret i borgernes bevidsthed som europæisk kulturhovedstad – altså et europæisk koncept, der nu skulle til Aarhus. Uden yderligere viden om Aarhus 2017s program og indhold var koblingen til Europa den nemmeste at foretage, da den enkelte borger på daværende tidspunkt ikke nødvendigvis havde anden viden om projektet end den europæiske titel. I takt med at Aarhus 2017 tog form, ændredes kulturhovedstadsprojektet til i højere grad at være et projekt med regional relevans og forankring end europæisk relevans i befolkningens bevidsthed.

¹³ Det er udelukkende borgere bosat i Region Midtjylland, som har fået spørgsmålet om borgernes by/kommune og Region Midtjylland.

¹⁴ Stor relevans inkluderer borgere, som "i høj grad" eller "i væsentlig grad" oplevede, at Aarhus 2017 var relevant.

Figur 2.9 Den regionale befolknings holdning til relevansen af Aarhus 2017 for dem personligt, deres by/kommune, Region Midtjylland, Danmark og Europa

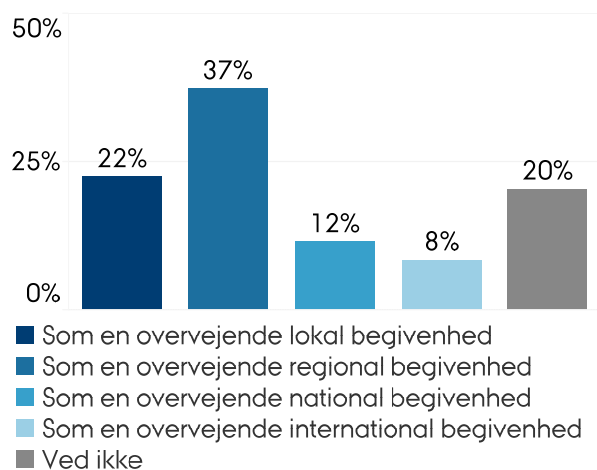
"I hvilken grad oplever du, at Aarhus 2017 er relevant for ...?"

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2017). Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at Aarhus 2017 er relevant for ...?". Skala fra 1 til 5 – fra "i høj grad" til "slet ikke" – samt en "ved ikke"-kategori. I figuren er stor relevans udtryk for "i høj grad" eller "i væsentlig grad", middel relevans er udtryk for "i nogen grad", og mindre relevans er udtryk for "i mindre grad" eller "slet ikke". Antal besvarelser: Region Midtjylland 2017: 1.755.

Borgernes oplevelse af, at Aarhus 2017 havde størst relevans for Region Midtjylland, matcher til dels mediedækningen, som i borgernes øjne beskrev Aarhus 2017 primært som en regional og til dels en lokal begivenhed (se Figur 2.10). Der skete dog en lille forskydning mod de nationale og internationale aspekter i borgernes oplevelse af mediedækningen i 2018.

Figur 2.10 Mediernes geografiske betoning af Aarhus 2017

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2017). Spørgsmål: "Hvordan oplever du mediernes (tv-mediernes, radiomediernes og avisernes) beskrivelse af Aarhus 2017?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2017: 1.755.

Det er vores samlede vurdering, at der ikke er opnået en stor relevans for alle borgere. Der er en del skævhed geografisk, hvor kun 11-12% af de borgere i Region Midtjylland, som var bosat uden for Aarhus Kommune, oplevede, at Aarhus 2017 var relevant for dem personligt. Ydermere ses et skel mellem borgere med kort uddannelse og borgere med lang uddannelse samt mellem unge borgere og ældre borgere, som indikerer, at der ikke er opnået stor relevans for alle typer af borgere. Samtidig var en stor andel af befolkningen dog uenig i, at Aarhus 2017 bare var noget for eliten (se afsnit 0: 40% var uenige i dette udsagn, 20% var enige), og de oplevede, at medierne beskrev Aarhus 2017 som en folkelig frem for en elitær begivenhed. Dermed var borgernes *generelle indtryk* af Aarhus 2017 ikke, at det var en eksklusiv og elitær begivenhed, men man formåede samtidig ikke at gøre kulturbegivenheden *personligt relevant* for alle typer af borgere. Borgernes egen oplevelse af personlig relevans var i sidste ende det bedste mål for, hvorvidt det lykkedes at gøre begivenheden relevant for dem – et udbytte som 61% af borgerne oplevede som vigtigt i væsentlig grad eller i høj grad (se afsnit 2.3).

2.5 Holdningen til ressourceforbruget på Aarhus 2017

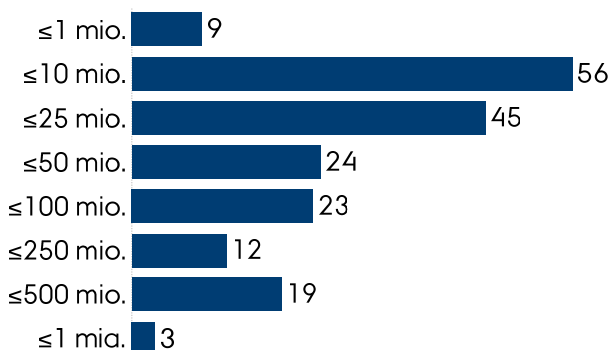
Et andet vigtigt aspekt i borgernes holdning til Aarhus 2017 er spørgsmålet om ressourceforbrug. Borgerne havde ikke meget begreb om, hvad Aarhus 2017 egentlig kostede. Samtidig var de negative over for pengeforbruget på kulturhovedstadsprojektet. Befolkningens holdninger til ressourceforbruget på Aarhus 2017 dannedes således ud fra andre holdninger til Aarhus 2017 eller kultur generelt frem for faktisk viden om udgiften til kulturhovedstadsprojektet.

Status efter kulturhovedstadsårets afslutning var, at borgere fra Aarhus Kommune var lidt mere positive over for, at man lod skattekrone gå til kulturhovedstadsprojektet, end borgere i den vestlige del af regionen. Herudover var den yngre del af befolkningen (under 30 år) mere villige til at bruge offentlige ressourcer på Aarhus 2017 end den ældre del af befolkningen. Der ses også en lidt større velvilje til at bruge flere ressourcer blandt højtuddannede end blandt lavtuddannede borgere. Borgere, som i 2018 angav selv at have deltaget i en eller flere Aarhus 2017-events, var mere tilbøjelige til at mene, at der var blevet brugt for få skattekrone på Aarhus 2017 (17%), end dem, der ikke havde deltaget i events (7%). Dog var der, selv blandt deltagerne i kulturhovedstadsprogrammet, stadig markant flere borgere, som mente, at der var blevet brugt for mange ressourcer (36% blandt deltagere og 39% blandt ikke-deltagere). Herudover var der en klar sammenhæng mellem en generelt negativ holdning til Aarhus 2017 og en holdning om, at der blev brugt for mange ressourcer på Aarhus 2017.

Samtidig står det dog klart, at befolkningen havde et meget skævt indtryk af, hvor mange ressourcer der reelt blev brugt på Aarhus 2017. I 2015 blev befolkningen bedt om at gætte på, hvad det samlede budget for Aarhus 2017 var. Her skød borgerne generelt langt under målet og gættede gennemsnitligt på 92,4 mio. kr.¹⁵, mens det reelle budget for Aarhus 2017 var på 461,3 mio. kr. Det tyder på, at befolkningens holdninger til

ressourceforbruget på Aarhus 2017 var udtryk for en generel holdning om (eller modvilje mod, om man vil) at bruge penge på kultur, suppleret med borgernes overordnede holdning til Aarhus 2017 – og ikke en konkret, realistisk stillingtagen til de faktiske budgettal for Aarhus 2017, da borgerne åbenbart ikke tilnærmelsesvist havde en korrekt viden herom. Det var kun 7% af borgerne, som faktisk gættede inden for en fejlmargen på 20% over eller under det reelle beløb.

Figur 2.11 Borgernes bud på Aarhus 2017s samlede budget

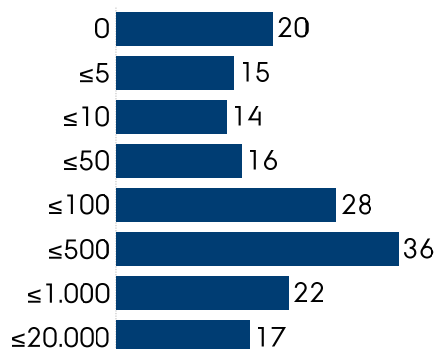
Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015). Spørgsmål: "Hvad tror du, det samlede budget for Aarhus 2017 er?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2017: 1.021. Heraf svarer 800 borgere "ved ikke", mens 221 giver deres bud. 30 borgere med gæt under 10.000 kr. er udeladt.

Nu kan det være svært for menigmand at forholde sig til store millionbeløb. Derfor bad vi også borgerne i Region Midtjylland om at angive det beløb pr. regionsborger, de mente, var et rimeligt beløb at bruge på Aarhus 2017. Men også her viste det sig vanskeligt for borgerne at forholde sig til udgiften. Således svarede 75% i 2015 og 84% i 2018, at de ikke kunne angive, hvad de mente var et rimeligt beløb at bruge pr. regionsborger på Aarhus 2017. I gennemsnit angav borgerne i 2015, at det ville være rimeligt at benytte 523 skattekrone pr. borger i regionen på Aarhus 2017. Men spredningen i svarene er stor: Kun 8% ligger inden for en konsensusmargin på 20% over eller under det gennemsnitlige beløb. I 2018 var den gennemsnitlige holdning, at et rimeligt beløb var

¹⁵ I denne gennemsnitsberegning er i alt 30 gæt på beløb på 0-10.000 kr. udeladt, idet de betragtes som uovervejede bud på et samlet budget for Aarhus 2017. Tallet er dermed baseret på 191 borgers bud.

689 kr.¹⁶ Her er kun 2% inden for en konsensusmargin på 20% over eller under det gennemsnitlige beløb. Dette vidner om, at der generelt er stor spredning i befolkningens holdning til et rimeligt beløb i skattekroner benyttet pr. borger i regionen. Igen vidner det om, at det er svært at forholde sig til dette spørgsmål. Det understreges yderligere af, at det faktiske antal skattekroner brugt pr. borger i regionen var i omegnen af 270 kr., og i den forstand mente borgerne egentlig, at man godt kunne have brugt flere penge pr. borger på Aarhus 2017, end der reelt blev brugt. I øvrigt var befolkningen villige til at benytte flere skattekroner i 2018 end i 2015 – efter at de havde oplevet, hvad man egentlig fik for pengene i løbet af kulturhovedstadsåret.

Figur 2.12 Borgernes holdning til, hvor mange offentlige kroner man bør bruge på Aarhus 2017 pr. regionsborger

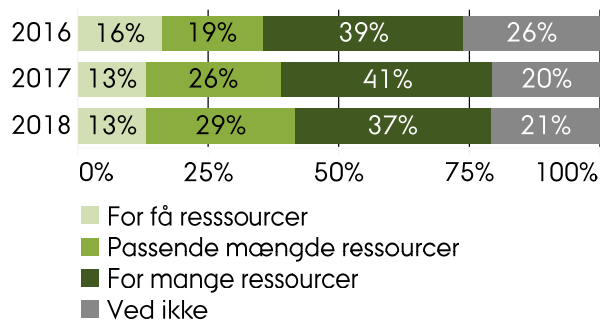
Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2018). Spørgsmål: "Hvor mange skattekroner vil det være rimeligt, at Aarhus 2017 får pr. borger i regionen?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2017: 1.121. Heraf svarer 947 borgere "Det har jeg ingen holdning til", mens 174 giver deres bud. Seks borgere, som svarer over 50.000 kr. er udeladt.

Vores fokusgruppeinterviews underbygger mønstret, at borgerne havde et meget begrænset kendskab til den reelle udgift. Nogle borgere fremhævede, at der var blevet brugt for mange penge, i forhold til hvor meget de havde fået ud af det – dog uden at have kendskab til det egentlige beløb. Andre borgere udtrykte sig positivt og mente, at man i Aarhus 2017 havde været god til at balancere sine midler, da midlerne eksempelvis ikke var blevet brugt på byggerier, som var ubrugelige efter kulturhovedstadsåret.

Og så står det bare og sygner hen og bliver ikke brugt bagefter, hverken af lokalbefolkningen eller af turisterne, og det er penge ud ad vinduet. Og der synes jeg faktisk, at Aarhus har haft en ret god balance i forhold til ikke bare at smide en masse penge forgæves, og det er faktisk ret rart at se (borger fra Aarhus Kommune, august 2017).

Når holdningen til forbruget af offentlige ressourcer på Aarhus 2017 sammenlignes med forbruget på kultur generelt (Figur 2.13 og Figur 2.14), ses det, at befolkningen i højere grad ønskede at bruge flere ressourcer på kultur generelt end på kulturhovedstadsprojektet. Over tid fulgte holdningerne den samme tendens, hvor færre mente, der blev brugt for få ressourcer, og flere mente, forbruget var passende. Dermed er der ikke opstået en større velvilje i forhold til at bruge penge på kultur efter kulturhovedstadsåret – nærmere tværtimod. Den lidt større andel af borgere, som mente, forbruget var passende frem for for lavt, kan være en følge af, at de samtidig havde et generelt indtryk af, at der i 2017 blev brugt flere offentlige ressourcer på kultur end normalt.

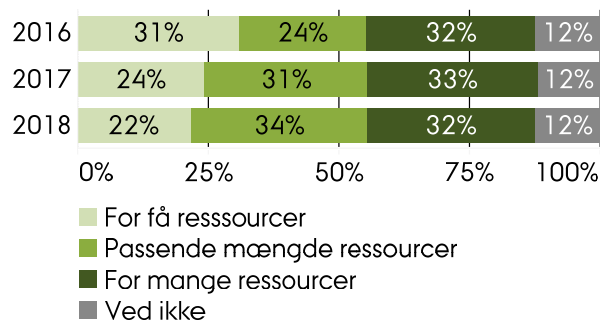
Figur 2.13 Den regionale befolknings holdning til forbruget af offentlige ressourcer på Aarhus 2017

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2018). Spørgsmål: "Hvad synes du om forbruget af offentlige ressourcer på kulturhovedstadsprojektet Aarhus 2017?". Skala fra 1 – "der bliver brugt alt for få ressourcer" – til 7 – "der bliver brugt alt for mange ressourcer". I 2018 ændret til: "der er blevet brugt [...]". I denne figur er 1-3 kodet som "for få ressourcer", 4 som "en passende mængde ressourcer" og 5-7 som "for mange ressourcer". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

¹⁶ For disse tal gælder det, at alle svar over 50.000 kr. er udeladt af gennemsnitsberegningen. For 2015 udtages tre borgere, og beregningen baseres på 250 borgere. For 2018 udtages seks borgere, og beregningen baseres på 168 borgere.

Figur 2.14 Den regionale befolknings holdning til forbruget af offentlige ressourcer på kultur generelt

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2018). Spørgsmål: "Hvad synes du om forbruget af offentlige ressourcer på kultur generelt?". Skala fra 1 - "der bliver brugt alt for få ressourcer" - til 7 - "der bliver brugt alt for mange ressourcer". I 2018 ændret til: "der er blevet brugt [...]". I denne figur er 1-3 kodet som "for få ressourcer", 4 som "en passende mængde ressourcer" og 5-7 som "for mange ressourcer". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Når villigheden til at bruge offentlige ressourcer på kultur blandt befolkningen i Region Midtjylland sammenlignes med villigheden blandt befolkningen i de øvrige fire regioner i Danmark, ser vi en lidt større velvilje til at skrue op for offentlige ressourcer til kultur generelt blandt de øvrige borgere end blandt befolkningen i Region Midtjylland. Udviklingstendensen over årene er dog den samme som for Region Midtjylland. Dermed er det ikke en særlig regional mekanisme, der er afledt af Aarhus

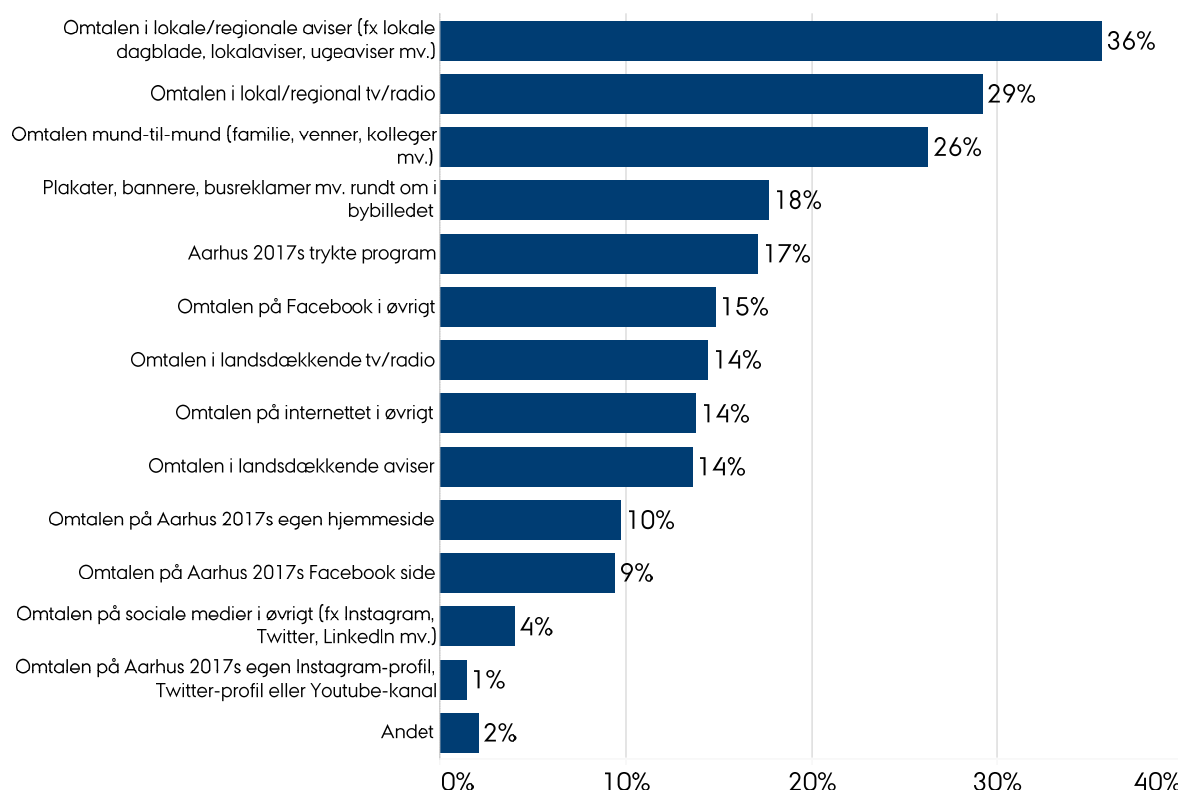
2017, som påvirker den vigende villighed til at skrue op for ressourcerne til kultur generelt blandt borgerne i Region Midtjylland. Det er i højere grad en generel udviklingstendens, at der over tid opstod en lidt mindre villighed til at øge ressourceforbruget på kultur, som ses blandt hele den danske befolkning og uafhængigt af Aarhus 2017.

2.6 Holdningspåvirkning fra medierne

De største informationskilder

I 2017 var de to mest benyttede informationskanaler for borgerne i forbindelse med kulturhovedstadsprojektet dels lokale/regionale aviser og dels lokalt/regionalt tv og lokal/regional radio (se Figur 2.15). Disse to informationskilder var også de mest benyttede af borgerne i 2015-16. Omtalen fra mund til mund var ikke en lige så vigtig kilde i 2015 (17%), men dens betydning steg undervejs, således at omkring hver fjerde borger i 2016 og 2017 jævnligt hørte om Aarhus 2017 gennem familie, venner og andre bekendte. De største informationskilder blandt den nationale befolkning var landsdækkende tv/radio og landsdækkende aviser, mens omtalen fra mund til mund også nationalt var en vigtig informationskilde (både i 2016 og 2017).

Figur 2.15 Jævnligt benyttede informationskilder om Aarhus 2017 i løbet af kulturhovedstadsåret blandt den regionale befolkning

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2017). Spørgsmål: "Fra hvilke af nedenstående kilder får du jævnligt information om Aarhus 2017?". Flere svar kan vælges samtidig. Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2017: 1.755.

Aarhus 2017s egne kommunikationsplatforme blev brugt lidt mere, efterhånden som selve kulturhovedstadsåret nærmede sig, men de var stadig ikke blandt de største informationskilder for borgerne. Det trykte program nåede bredest ud (17%), mens færre fik information via hjemmesiden og Facebooksiden (9-10%). De sociale medier i form af Aarhus 2017s Instagram- og Twitter-profiler og Youtube-kanal benyttede kun et fåtal af borgerne som informationskilder (i alt 1%).

Blandt borgerne i vores fokusgruppeinterviews var billedet nogenlunde det samme, selvom en del af samtalen i interviewene gik på information via Facebook. Her ses et tydeligt skel mellem de unge og de ældre grupper af borgere. Det var tydeligt, at den ældre del af befolkningen primært fik deres information fra lokale/regionale aviser og lokalt/regionalt tv og

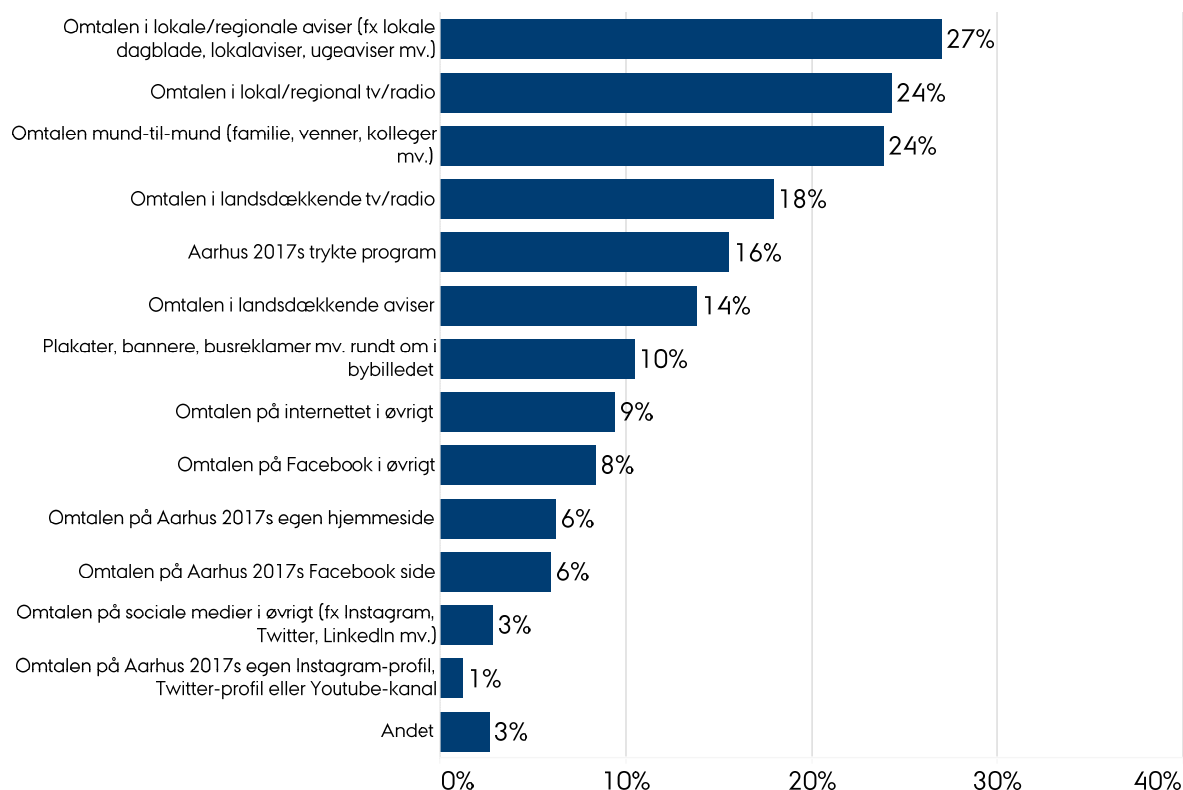
lokal/regional radio, mens den yngre del i højere grad fremhævede Facebook som informationskilde. Der var dog ikke nødvendigvis tale om Aarhus 2017s egen Facebookside, men nærmere deres venner og bekendte, som havde delt eller liket en event, hvormed de så blev informeret om det. I spørgeskemaundersøgelsen var det hver femte borger, der jævnligt fik information om Aarhus 2017 enten via Aarhus 2017s Facebookside eller på Facebook i øvrigt, og heraf fik de fleste informationen fra Facebook i øvrigt, eksempelvis via venners likes eller eventdeltagelse.

Borgerne forholdt sig ydermere til, hvilke af informationskilderne der ikke blot havde informeret dem, men havde *betydning for deres holdning* til Aarhus 2017 (se Figur 2.16). Her havde de lokale/regionale medier igen stor betydning i alle årene, mens omtalen fra mund til mund også af mange borgere blev vurderet som

holdningspåvirkende. For den nationale danske befolkning havde landsdækkende aviser, tv og radio den største betydning for deres holdning, mens mund-til-mund-beretninger fra venner og familie i 2018 også påvirkede mange borgere nationalt. Borgerne vurderede altså selv, at de kanaler, de primært fik deres

information om Aarhus 2017 gennem, også var netop de kanaler, der påvirkede deres holdning mest. Det var, ifølge borgernes egen vurdering, ikke sådan, at eksempelvis mund-til-mund-omtale fra bekendte i højere grad påvirkede deres holdning.

Figur 2.16 Kilder med betydning for regionale borgeres holdning til Aarhus 2017 (samlet for 2016-18)

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2018). Spørgsmål: "Hvilke af nedenstående kilder har haft betydning for din holdning til Aarhus 2017?". Flere svar kan vælges samtidig. Ingen data for kategorierne "Aarhus 2017s trykte program" og "omtalen på internettet i øvrigt" fra 2016. Figuren viser gennemsnittet ud fra data fra 2016 til 2018. Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Oplevelsen af mediernes fremstilling

Borgerne i Region Midtjylland oplevede mediernes fremstilling af Aarhus 2017 som positiv. Samtidig oplevede omkring halvdelen af regionens borgere mediernes beskrivelse af Aarhus 2017 som en fortælling om en folkelig frem for en elitær begivenhed (se Figur 2.17). Begge perspektiver er med til at tegne et positivt billede af befolkningens opfattelse af mediedækningen af Aarhus 2017, der potentielt kunne påvirke borgernes egne holdninger til kulturhovedstadsprojektet i positiv retning.

Det samme mønster viser sig i den samlede danske befolkning, som også oplevede, at medierne beskrev Aarhus 2017 som en folkelig begivenhed, samtidig med at der generelt tegnede sig et positivt frem for et neutralt eller negativt medie billede for den danske befolkning.

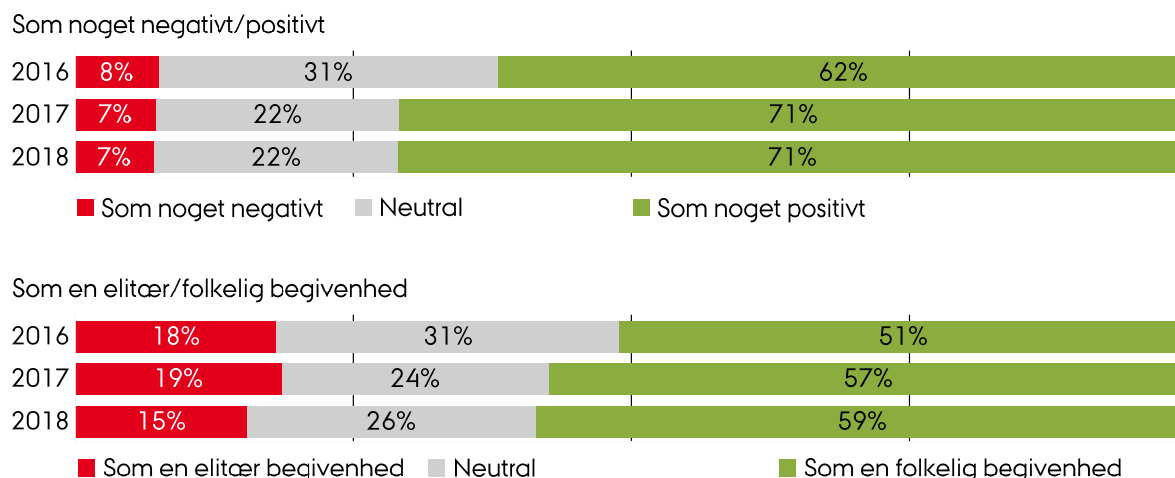
Borgerne fra vores fokusgruppeinterviews var enige i, at mediedækningen i overvejende grad var positiv. Nogle borgere fremhæver en negativ mediedækning af en specifik event "med maling ved Tangkrogen", der henviser til Katharina Grosses værk *Untitled*, som var en del af *The Garden*. Dog var der også enkelte borgere, der fremhævede det positive ved mediedækningen af

netop denne event, da de anså det som positivt, at den kunne skabe debat mellem borgerne, og som interessant, at kunst stadig kan provokere.

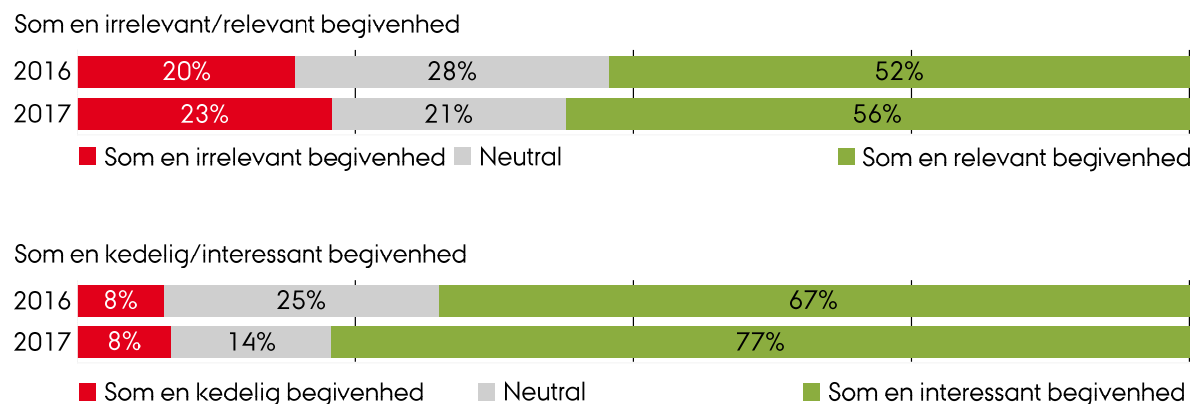
Jeg synes også, det er fedt nok, det der med, at vi kan få en debat i gang, og man kan sådan få skabt det. Det behøver ikke være negativt, det behøver heller ikke være positivt (borger fra Randers Kommune, marts 2018).

Ydermere oplevede borgerne, at medierne beskrev Aarhus 2017 som en interessant begivenhed (se Figur 2.18) og som en relevant begivenhed. Disse to perspektiver forventes ikke blot at have påvirket borgernes holdning, men også at have påvirket dem til faktisk at deltage i Aarhus 2017. Fordi medierne tegnede et billede af kulturhovedstadsprojektet som interessant og relevant, blev Aarhus 2017 mere vedkommende og aktuelt for borgerne, hvilket kunne tilskynde dem til at deltage i Aarhus 2017-events. Der er da også en signifikant sammenhæng mellem oplevelsen af, at medierne beskrev Aarhus 2017 som en relevant begivenhed, og det at deltage i en eller flere Aarhus 2017-events, om end sammenhængen også kan gå den

Figur 2.17 Den regionale befolknings oplevelse af beskrivelsen af Aarhus 2017 i medierne

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2018). Spørgsmål: "Hvordan oplever du mediernes (tv-mediernes, radiomediernes og avisernes) beskrivelse af Aarhus 2017?". Vær opmærksom på, at "ved ikke"-kategorier først er tilføjet til spørgeskemaet fra 2017, og derfor er "ved ikke"-svar udeladt af figuren. Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Figur 2.18 Den regionale befolknings oplevelse af beskrivelsen af Aarhus 2017 i medierne

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2017). Spørgsmål: "Hvordan oplever du mediernes (tv-mediernes, radiomediernes og avisernes) beskrivelse af Aarhus 2017?". Vær opmærksom på, at "ved ikke"-kategorier først er tilføjet til spørgeskemaet fra 2017, og derfor er "ved ikke"-svar udeladt af figuren. Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

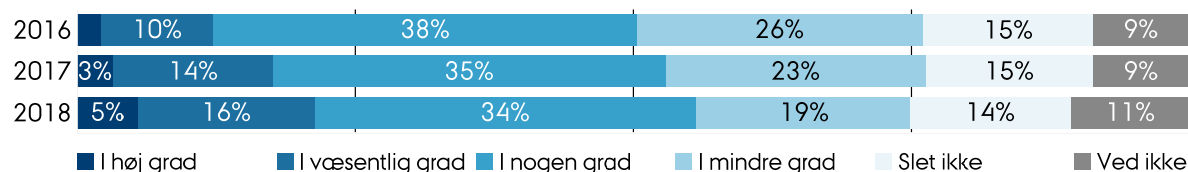
modsatte vej: Hvis man havde deltaget i en event, oplevedes mediedækningen måske mere interessant og relevant.

Bemærk, at den neutrale kategori svandt fra 2016 til 2017 for alle fire perspektiver omhandlende mediernes beskrivelse af Aarhus 2017. Dette kan til dels skyldes, at en mulighed for at svare "ved ikke" blev inddraget i 2017. Det kan have forskudt nogle svar fra neutral til "ved ikke". For sammenlignelighedens skyld er "ved ikke"-svar udeladt her. En anden forklaring er, at det var sværere at forholde sig til mediedækningen i 2016, da der endnu ikke havde været så intensiv en dækning på dette tidspunkt. Det var et mere ukonkret billede, der tegnedes af kulturhovedstadsprojektet i medierne i 2016 end i

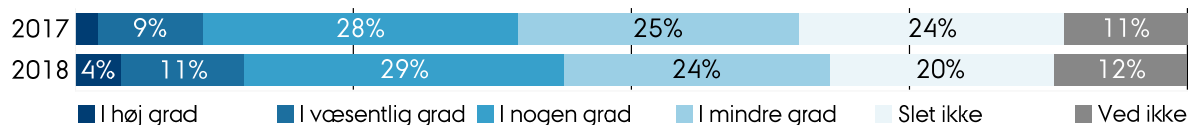
2017. Derfor var der reelt flere borgere, som havde en neutral oplevelse i 2016.

Mediernes indvirkning på viden, interesse og holdning til Aarhus 2017

Borgerne oplevede ikke i særlig høj grad, at mediernes dækning af Aarhus 2017 øgede deres viden om kulturhovedstadsprojektet (se Figur 2.19). Dette er i tråd med resultaterne i afsnit 2.1, hvor borgerne i højere grad gav udtryk for at have et overfladisk kendskab til Aarhus 2017 frem for en dybdegående viden om Aarhus 2017. Mediedækningen havde øjensynligt ikke rykket ret meget ved dette ifølge borgernes egen opfattelse, selvom der var en lille stigning over årene.

Figur 2.19 Mediedækningens indvirkning på borgernes viden om Aarhus 2017

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2018). Spørgsmål: "I hvilken grad har mediernes dækning øget din viden om Aarhus 2017?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Figur 2.20 Samlet grad af indvirkning fra medierne på borgerne i Region Midtjyllands holdninger til Aarhus 2017

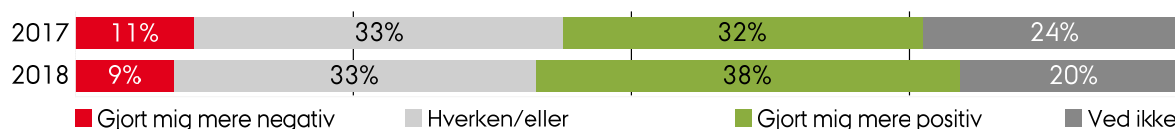
Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2017-2018). Spørgsmål: "I hvilken grad har mediernes dækning påvirket din holdning til Aarhus 2017?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Når borgerne samlet set skulle vurdere, i hvilken grad medierne havde påvirket ikke blot deres vidensniveau, men også deres holdning til Aarhus 2017, var de en tand mere skeptiske over for mediernes påvirkning (se Figur 2.20). Her svarede kun 11-15%, at de var blevet påvirket i væsentlig grad eller i høj grad af medierne. Samtidig svarede hver fjerde borger i Region Midtjylland i løbet af kulturhovedstadsåret, at de *slet ikke* var blevet påvirket af mediedækningen, mens andelen var 29% nationalt. Lidt flere følte sig påvirket i en eller anden grad af medierne, da de blev spurgt efter kulturhovedstadsårets afslutning frem for i løbet af selve året. Denne tendens ser vi både regionalt og nationalt.

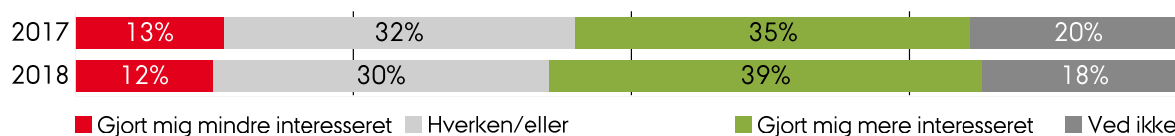
Mens kun en lille andel af borgerne mente, at medierne i væsentlig grad havde påvirket deres holdning til Aarhus

2017, var der dog en betydelig del, der vurderede, at medierne havde trukket deres holdning (lidt) i den positive retning. En tredjedel af de regionale borgere angav således, at mediernes dækning havde gjort dem mere positive (se Figur 2.21). En nogenlunde lige så stor andel angav dog, at de ikke var blevet påvirket af medierne i hverken positiv eller negativ retning. Sammenholdes Figur 2.21 med Figur 2.22, vurderer vi, at medierne har haft en begrænset, men dog positiv indvirkning på borgernes holdning til Aarhus 2017.

Overvægten af borgere, som oplevede en positiv påvirkning, hænger godt sammen med, at borgerne generelt opfattede mediernes fremstilling af 2017 som positiv frem for negativ og valgte positivt ladede ord om

Figur 2.21 Mediernes positive indvirkning på borgernes holdninger til Aarhus 2017

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2017-2018). Spørgsmål: "Hvordan har medierne påvirket dig?". Skala fra 1 – "gjort mig mere positiv ift. Aarhus 2017" – til 7 – "gjort mig mere negativ ift. Aarhus 2017". Midterkategorien (4) er her behandlet som "hverken/eller". Ingen "ved ikke"-kategori i spørgeskemaet fra 2016 (man kunne placere sig i midterkategorien (4)). Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Figur 2.22 Mediedækningens indvirkning på borgernes interesse for Aarhus 2017

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2017-2018). Spørgsmål: "Hvordan har medierne påvirket dig?". Syvpunktsskala fra "gjort mig mere interesseret i Aarhus 2017" til "gjort mig mindre interesseret i Aarhus 2017" samt en "ved ikke"-kategori. Midterkategorien er her behandlet som "hverken/eller", mens de tre kategorier i den ene ende af skalaen er slået sammen til "gjort mig mere interesseret", og de tre kategorier i den anden ende af skalaen er slået sammen til "gjort mig mindre interesseret". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2017: 1.755, 2018: 1.121.

mediernes beskrivelse af Aarhus 2017 (jf. afsnit 2.6). Nationalt set var der også flere borgere, der oplevede en positiv påvirkning, end borgere, der oplevede en negativ påvirkning.

Mens mediernes holdningspåvirkning syntes relativt begrænset, var mediernes dækning i høj grad med til at øge interessen for Aarhus 2017 blandt regionens borgere (se Figur 2.22). Mere end hver tredje borger angav, at mediernes dækning havde gjort dem mere interesserede i kulturhovedstadsprojektet. Det samme mønster ser vi nationalt, hvor det dog i lidt lavere grad havde en påvirkning.

Medierne påvirkede befolkningens interesse for Aarhus 2017, men i mindre grad interessen i kultur generelt. Knap hver fjerde borger i regionen angav i løbet af kulturhovedstadsåret, at medierne havde gjort dem mere interesserede i kultur generelt, mens 14% var blevet mindre interesserede. På nationalt plan var det omtrent hver femte borger, som mente, at mediernes dækning havde gjort dem mere interesserede i kultur generelt, mens størstedelen ikke kunne tage stilling til det eller svarede "hverken/eller".

2.7 Udbytte af kulturhovedstadsprojektet

De vigtigste udbytter for borgerne

Borgerne i Region Midtjylland har taget stilling til, hvad de generelt ser som vigtige udbytter ved kulturelle begivenheder som Aarhus 2017 (se Figur 2.23). De to vigtigste prioriteter for borgerne er at "tiltrække turister" og at "gøre begivenheden relevant for mange typer af borgere". Generelt ses dog en høj prioritering af alle de forskellige udbytter, og kun 1-4% af borgerne vurderer, at de enkelte udbytter slet ikke er vigtige. Det lader dermed til at være vigtigt for borgerne, at der er en eller anden form for udbytte ved en kulturel begivenhed som Aarhus 2017, der rækker ud over oplevelsen af selve programmet. Samtidig er det ikke entydigt sådan, at de økonomiske udbytter er vigtigst; borgerne prioriterer mange forskellige typer af udbytte højt. Selvom vækst i turismen er det vigtigste for borgerne, så er inklusion og relevans for en bred skare af borgere også af meget høj

prioritet, og dette er en helt anden type udbytte end det rent økonomiske.

Figur 2.23 Prioritering af udbytter ved kulturelle begivenheder som Aarhus 2017

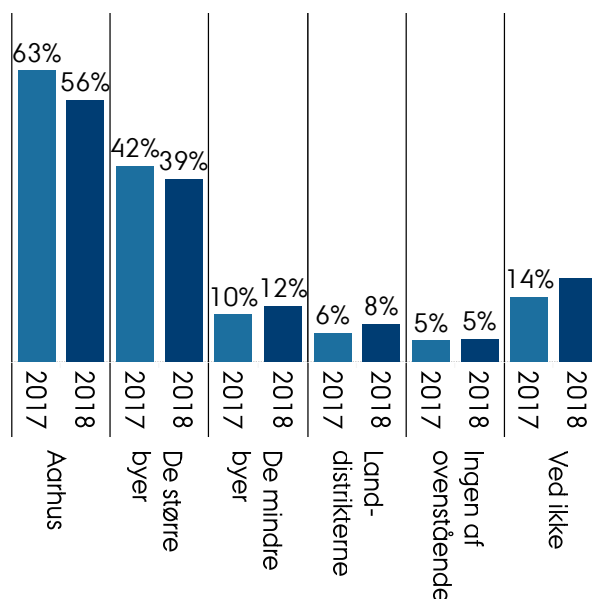
Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2018). Introtekst: "Politikere, erhvervsliv, kulturliv osv. har mange forskellige begrundelser for, hvorfor kulturelle begivenheder er vigtige. Men hvad lægger du vægt på som borger i regionen?". Spørgsmål: "Hvor vigtigt er det, at kulturelle begivenheder som Aarhus 2017 prioriterer at ...?". Skala fra 1 til 5 – fra "slet ikke vigtigt" til "i høj grad vigtigt". Figuren viser en gennemsnitsberegning, hvor 1 indikerer lav grad af vigtighed og 5 indikerer høj grad af vigtighed. Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2018: 1.121.

Hvilke geografiske områder har fået udbytte set fra borgernes perspektiv?

Befolkningen i Region Midtjylland oplevede, at Aarhus og de større byer i regionen i langt højere grad fik udbytte af Aarhus 2017 end de mindre byer og landdistrikter (se Figur 2.24). Der er således en klar skævvridning, hvor det i den største del af befolkningens øjne var de urbane distrikter – især Aarhus – der fik udbytte af kulturhovedstadsprojektet, mens kun en lille andel af befolkningen mente, at de øvrige områder i Region Midtjylland fik udbytte af projektet. Kun 5% mente, at der slet ikke var udbytte af Aarhus 2017 noget sted i Region Midtjylland. Der ses en lille tendens til, at forskellen mellem store byer og mindre byer/landdistrikter blev udlignet en smule over tid. Denne tendens

ses mere tydeligt i vores undersøgelse af kulturinstitutionslederes opfattelse af Aarhus 2017s udbytte¹⁷. Lederne af kulturinstitutionerne i Region Midtjylland ændrede mere markant opfattelse af udbyttet fra 2016 til 2018 – fra at være Aarhus-centreret til at være mere ligeligt fordelt i de forskellige områder i regionen. Dog er det gennemgående for alle de populationer, vi har undersøgt dette spørgsmål blandt, at de stadig så det største udbytte for Aarhus – også efter kulturhovedstadsårets afslutning. Således var der også blandt regionsrådspolitikere og byrådspolitikere en udpræget opfattelse af, at Aarhus fik et større udbytte end resten af regionen, og at de mindre byer og landdistrikter fik det mindste udbytte af Aarhus 2017.¹⁸

Figur 2.24 Borgernes oplevelse af Aarhus 2017s udbytte fordelt på geografiske områder

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2017-2018). Spørgsmål: "Hvilke områder i Region Midtjylland mener du, får noget ud af kulturhovedstadsprojektet Aarhus 2017?". Flere svar kan vælges samtidig. Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2017 (runde 2-4): 1.300, 2018: 1.121.

Ser vi på holdningen fordelt på borgere fra henholdsvis Aarhus Kommune, den øvrige østlige del af Region Midtjylland og den vestlige del af Region Midtjylland (se

Tabel 2.1), er der en klar tendens til, at borgere fra Aarhus Kommune i langt højere grad oplevede et udbytte af Aarhus 2017 for Aarhus by end borgerne i resten af regionen. Modsat mente de borgere, der var bosat i regionens øvrige østlige kommuner, i højere grad end borgerne fra Aarhus Kommune og den vestlige del af regionen, at de større byer i Region Midtjylland fik udbytte af Aarhus 2017. 13 ud af 19 kommuner mente et flertal af borgerne, at der var et udbytte for de større byer i Region Midtjylland. Det var borgere fra blandt andet Randers Kommune (57%) og Silkeborg Kommune (51%), der var med til at præge den positive holdning til udbyttet i de større byer. I Randers og Silkeborg Kommuner skyldtes den høje andel formentlig, at borgerne selv boede i netop en af disse større byer i regionen og oplevede et udbytte for netop disse – på samme vis som aarhusianere i høj grad oplevede et

udbytte for deres egen by. Ser vi på borgernes vurdering af udbyttet for de mindre byer fordelt på bopælskommune, var borgere fra Favrskov Kommune (33%), Lemvig Kommune (29%) og Syddjurs Kommune (21%) mere positive over for dette udbytte end gennemsnittet regionalt – og her var der tale om borgere i kommuner med en mindre hovedby end i eksempelvis Silkeborg og Randers Kommuner. Hvad angår udbyttet i de regionale landdistrikter, var der en stor andel af borgerne i Ringkøbing-Skjern Kommune (16%), som oplevede et sådant udbytte, sammenlignet med andelen i større kommuner med store hovedbyer som Silkeborg Kommune (4%). Samlet set er der således en tendens til, at uanset hvilken type område man kommer fra, så er ens egen vurdering af områdets udbytte større, end hvad udenforstående vurderer. Man kan sige, at rundtom i regionen var borgerne selv lidt mere tilfredse, end

¹⁷ Se temarapport nr. 2 "Kulturinstitutionernes involvering i Aarhus 2017", rethinkIMPACTS 2017 (2018).

¹⁸ Se temarapport nr. 3 "Aarhus 2017 som politisk projekt", rethinkIMPACTS 2017 (2018).

naboerne troede de ville være. Samlet set var alle dog enige om, at Aarhus og de større byer fik mest ud af

kulturhovedstadsprojektet – der er blot gradsforskelle i vurderingen af de forskellige områder.

Tabel 2.1 Holdningen til Aarhus 2017s udbytte fordelt på borgere fra forskellige dele af Region Midtjylland

Bopæl/ udbytte	Aarhus	De større byer	De mindre byer	Land- distrikterne	Ingen af ovenstående
Aarhus Kommune	68%	39%	13%	7%	4%
Øvrige østlige kommuner i Region Midtjylland	53%	44%	12%	8%	6%
Vestlige kommuner i Region Midtjylland	49%	34%	11%	9%	4%
I alt	56%	39%	12%	8%	5%

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2018). Spørgsmål: "Hvilke områder i Region Midtjylland mener du, får noget ud af kulturhovedstadsprojektet Aarhus 2017?". Flere svar kan vælges samtidig. Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2018: 1.121.

Tilsvarende fremhævede borgerne fra vores fokusgruppeinterviews, at Aarhus ville få størst udbytte af Aarhus 2017. Flere af de borgere, der ikke kommer fra Aarhus, fremhævede, at Aarhus tog al opmærksomheden, hvilket gjorde, at de små byer blev glemt og ikke fik samme glæde af Aarhus 2017. Dermed følte flere af disse borgere, at deres kommuner ikke i samme grad var inkluderet i Aarhus 2017 og oplevelsen heraf.

Aarhus, de formår lidt at stjæle opmærksomheden på nogle punkter, og så bliver de andre små hovedstæder glemt lidt (borger fra Randers Kommune, februar 2017).

Samtidig fremhævede de, at de ikke kunne lære af det, Aarhus gjorde, da de små byer er så forskellige fra Aarhus, hvorfor det ikke var muligt at overføre den læring og viden, Aarhus tilegnede sig. Omvendt var der også borgere fra Aarhus, der fremhævede, at de syntes, for mange events foregik uden for Aarhus, hvilket gjorde det svært for aarhusianerne at fornemme, at selve Aarhus var kulturhovedstad, da det blev mindre koncentreret.

Jeg synes, at der mangler intensitet. Jeg synes, der mangler forandring af byen og sådan, at når man kommer ud fra banegården eller kører ind i byen, så kan man mærke, at her er kulturhovedstad. Jeg kan ikke mærke det, og jeg kommer i byen, arbejder inde midt i byen, og jeg kommer der hver dag. Jeg kan godt læse, at der sker noget i Herning og Viborg, men jeg kommer ikke dertil, for jeg vil gerne opleve det, som er i min by (borger fra Aarhus Kommune, marts 2017).

Der var således modstridende oplevelser af, om det hele foregik i Aarhus, eller om for stor en del af programmet var fordelt blandt de andre kommuner i regionen. Ikke desto mindre oplevede de forskellige områder, som vi så ovenfor, et større udbytte af Aarhus 2017, end udenforstående ville gætte på. Alt efter om vi ser på vores kvantitative eller kvalitative data, er der således forskel på, hvordan borgerne forholdt sig til udbyttet af Aarhus 2017 og fordelingen af events og oplevelser.

3 BORGERNES OPLEVELSE AF AARHUS OG REGIONEN

Dette kapitel skal indfange borgernes oplevelse af Aarhus og Region Midtjylland. Vi behandler først perspektiver vedrørende *image*, herunder om den regionale og nationale befolkning ser Aarhus og Region Midtjylland som interessante kultursteder. I temarapporten om "Aarhus 2017 i medierne" uddyber vi, hvordan Aarhus og Region Midtjylland kom i fokus i mediedækningen, og beskriver det image, byen Aarhus opbyggede i medierne i forbindelse med Aarhus 2017.

I anden del af dette kapitel belyses udviklingen i borgernes *identitet*. Følte de sig i forlængelse af kulturhovedstadsprojektet mere knyttet til deres by (f.eks. Aarhus) eller til Region Midtjylland? Var stolthedsfølelsen forbundet med byen/området forøget?

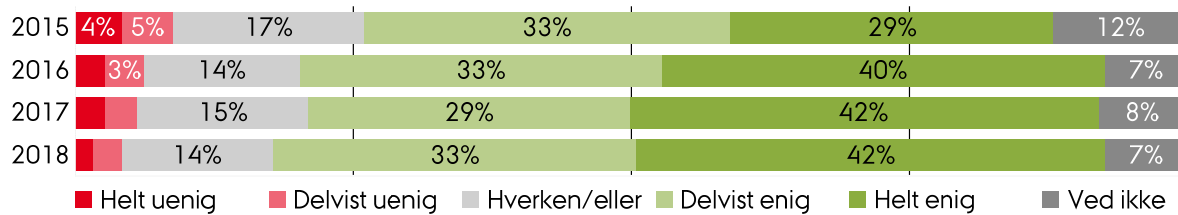
3.1 Image

Der er generelt enighed om, at Aarhus er et interessant kultursted – både blandt borgere i Region Midtjylland og på nationalt plan (se Figur 3.1 og Figur 3.2). Næsten to ud af tre borgere i Region Midtjylland var i 2015 enige i, at Aarhus var et interessant kultursted. Fra 2015 til 2016 skete der en stigning i andelen af borgere, som havde denne oplevelse. I 2016-18 var det omkring tre ud af fire borgere i Region Midtjylland, der oplevede Aarhus som et interessant kultursted. Aarhus' image som en by med et interessant kulturliv blev dermed mere udbredt i regionen fra 2015 til 2016, hvorefter udviklingen stagnerede.

Blandt deltagerne i vores fokusgruppeinterviews var der også udbredt enighed i, at Aarhus er et interessant kultursted, hvor der generelt foregår rigtig mange ting. Mens borgerne fra andre kommuner i regionen mente, at kulturen godt kunne rykke lidt mere ud af Aarhus, fremhævede aarhusianerne, at der sker så meget i Aarhus, og at det er så interessant, at man som borger har nok i det.

Man har nok i Aarhus. Der sker så meget, så man er mættet af det her. Så man behøver ikke at bruge penge på at tage ud. Jeg tror mere, det er den anden vej, at de andre får lyst til at komme ind til Aarhus, fordi der er ting herinde (borger fra Aarhus Kommune, august 2017).

Ser vi på forskelle mellem geografiske områder i Region Midtjylland, bliver det tydeligt, at en større andel af borgerne i Aarhus Kommune end af borgerne i resten af regionen ser Aarhus som et interessant kultursted. 78% af aarhusianerne selv var enige i dette i 2015, og enigheden var på nogenlunde samme niveau i 2018 (80%). Blandt de øvrige borgere i regionen var det omkring 56% i 2015, men i årene herefter var der en stor stigning til 69% for de vestlige kommuner og hele 76% for de østlige kommuner. Aarhusianerne havde altså i hele perioden et ret positivt billede af Aarhus som kultursted, mens opfattelsen af det kulturelle image blev påvirket mere blandt borgere i den øvrige del af regionen, i takt med at kulturhovedstadsåret blev afvikles.

Figur 3.1 Aarhus som interessant kultursted – udvikling i den regionale befolknings holdning over tid

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Aarhus er et interessant kultursted?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Figur 3.2 Aarhus som interessant kultursted – udvikling i de øvrige fire regioner over tid

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2018). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Aarhus er et interessant kultursted?". Antal besvarelser: Øvrige fire regioner: 2016: 895, 2017: 1.432, 2018: 823.

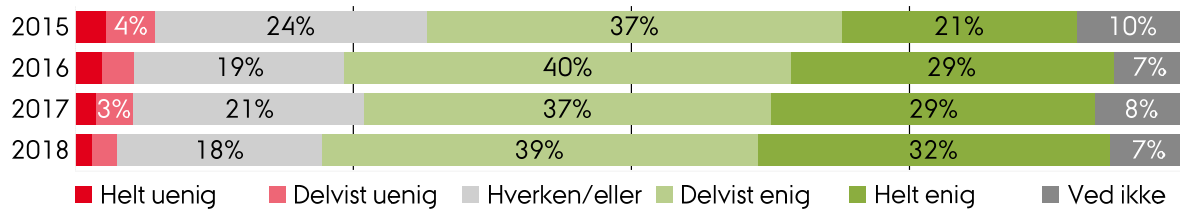
Sammenligner vi med den samlede danske befolkning, ses det tydeligt, at opfattelsen af Aarhus som et interessant kultursted er mindre udbredt nationalt end regionalt. Nationalt er der desuden flere, der ikke kan tage stilling til dette. Udviklingen over tid er lille for den nationale befolkning, men lidt færre oplever Aarhus som et interessant kultursted, som tiden går. Man kan på den baggrund ikke påstå, at Aarhus' nationale image som kultursted er forbedret – nærmere tværtimod.

Skifter vi fokus fra Aarhus til Region Midtjylland, er borgernes oplevelse af Region Midtjylland som interessant kultursted også mere udbredt blandt borgerne i regionen end blandt den nationale befolkning (se

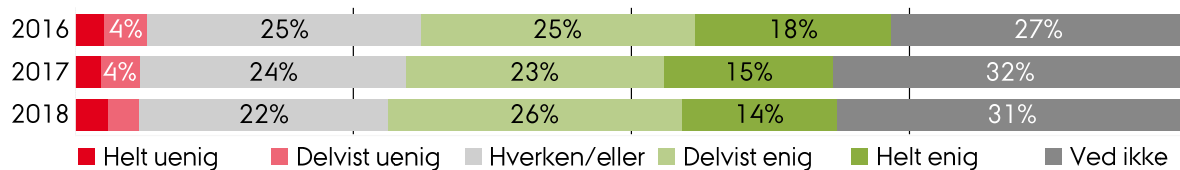
Figur 3.3 og Figur 3.4). Ligesom Aarhus' image som kultursted er regionens kulturelle image altså også stærkest lokalt. I løbet af årene 2016-18 var der således op mod 24 procentpoints forskel på den regionale og den nationale befolkningens enighed i, at Region Midtjylland var et interessant kultursted. Det var endda på trods af, at borgerne i regionen jo også selv bidrog til de nationale tal.

Ser vi særskilt på borgere fra de øvrige fire regioner i Danmark, var omkring 40% enige i, at Region Midtjylland er et interessant kultursted, over alle årene fra 2016 til

2018. For de øvrige fire regioner var oplevelsen af Region Midtjyllands kulturelle image dermed ret stabil. Der var samlet set ikke nogen nævneværdig udvikling i regionens image nationalt, hvilket der heller ikke var, når det gælder Aarhus' image. Der ses et lille lavpunkt for regionens image i løbet af selve kulturhovedstadsåret (se Figur 3.4). Mange borgere i de øvrige regioner havde desuden svært ved at tage stilling til spørgsmålet, hvilket er meget naturligt, da de antagelig ikke havde lige så mange kulturelle oplevelser i regionen og det samme førstehåndsindtryk af regionen som regionens egne borgere.

Figur 3.3 Region Midtjylland som interessant kultursted – udvikling i den regionale befolknings holdning over tid

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Region Midtjylland er et interessant kultursted?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Figur 3.4 Region Midtjylland som interessant kultursted – udvikling i de øvrige fire regioner

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2018). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Region Midtjylland er et interessant kultursted?". Antal besvarelser: Øvrige fire regioner: 2016: 895, 2017: 1.432, 2018: 823.

Aarhus' og regionens image som kultursted står ikke lige stærkt blandt alle danskere. Der ses en klar forskel mellem borgere bosat i forskellige regioner – og også inden for Region Midtjylland. Aarhusianerne er i højere grad enige i, at Aarhus er et interessant kultursted, end de øvrige borgere i regionen, mens de to grupper borgere ikke har signifikant forskellige opfattelser af Region Midtjyllands image. Ud over de geografiske forskelle regionalt og nationalt ses der forskelle på tværs af køn og uddannelse (se

Tabel 3.1).

På nationalt plan står Aarhus' og Region Midtjyllands kulturelle image stærkere blandt kvinder end blandt mænd (omkring 10 procentpoints forskel i enighed over alle år). En meget større andel af borgere med lang uddannelse end af borgere med kort uddannelse er desuden enige i, at Aarhus og Region Midtjylland er interessante kultursteder (op mod 20 procentpoints forskel på de to grupper).

For borgere i de øvrige fire regioner havde det stor betydning for opfattelsen af imaget, om de faktisk deltog i en Aarhus 2017-event eller ej (se Tabel 3.2). En langt større andel blandt de deltagende borgere end blandt de ikke-deltagende oplevede Aarhus og Region Midtjylland som interessante kultursteder.

Tabel 3.1 Aarhus' og Region Midtjyllands image som kultursted i løbet af 2017 blandt forskellige befolkningsgrupper

	"Aarhus er et interessant kultursted"	"Region Midtjylland er et interessant kultursted"
På tværs af regioner		
<i>Region Midtjylland</i>	71%	66%
<i>Region Nordjylland</i>	65%	50%
<i>Region Syddanmark</i>	61%	39%
<i>Region Sjælland</i>	59%	34%
<i>Region Hovedstaden</i>	57%	36%
Inden for Region Midtjylland		
<i>Aarhus Kommune</i>	82%	68%
<i>De øvrige østlige kommuner</i>	70%	65%
<i>De vestlige kommuner</i>	64%	64%
Køn		
<i>Kvinder</i>	67%	48%
<i>Mænd</i>	57%	39%
Uddannelse		
<i>Højtuddannede</i>	73%	51%
<i>Lavtuddannede</i>	57%	41%
Danmark	62%	44%

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2017). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Aarhus/Region Midtjylland er et interessant kultursted?". Antal besvarelser: Danmark: 1.872, Region Midtjylland: 1.755, Region Nordjylland: 209, Region Syddanmark: 390, Region Sjælland: 270, Region Hovedstaden: 563, Aarhus Kommune: 479, de øvrige østlige kommuner: 729, de vestlige kommuner: 547.

Tabel 3.2 Den øvrige danske befolknings opfattelse af Aarhus' og Region Midtjyllands kulturelle image afhængigt af deltagelse i Aarhus 2017

"Aarhus er et interessant kultursted"		
	Har ikke deltaget i Aarhus 2017-events	Har deltaget i Aarhus 2017-events
<i>Helt eller delvist enige</i>	54%	84%
<i>Hverken/eller</i>	15%	10%
<i>Helt eller delvist uenige</i>	4%	3%
<i>Ved ikke</i>	27%	3%

"Region Midtjylland er et interessant kultursted"		
	Har ikke deltaget i Aarhus 2017-events	Har deltaget i Aarhus 2017-events
<i>Helt eller delvist enige</i>	32%	72%
<i>Hverken/eller</i>	25%	13%
<i>Helt eller delvist uenige</i>	6%	6%
<i>Ved ikke</i>	37%	10%

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2018). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Aarhus/Region Midtjylland er et interessant kultursted?". Skala fra 1 til 5 – fra "helt enig" til "helt uenig" – samt en "ved ikke"-kategori. I tabellen er kategorierne "delvist enig" og "helt enig" slået sammen, og kategorierne "delvist uenig" og "helt uenig" er slået sammen. Antal besvarelser: de øvrige fire regioner: 2018: 823.

3.2 Identitet

Vi har undersøgt befolkningens stolthed af og tilknytning til forskellige geografiske pejlemærker. Vi vil her belyse, om borgerne i Region Midtjylland er blevet mere stolte af deres egen by, Region Midtjylland, Danmark og Europa. Ydermere ser vi på, om borgerne blev nærmere knyttet til eksempelvis Region Midtjylland eller Europa i forbindelse med kulturhovedstadsprojektet. Fokus vil være på borgerne i Region Midtjylland og på, om den lokale, regionale, nationale eller europæiske identitet blev styrket fra 2015 til 2018.

Stolthed

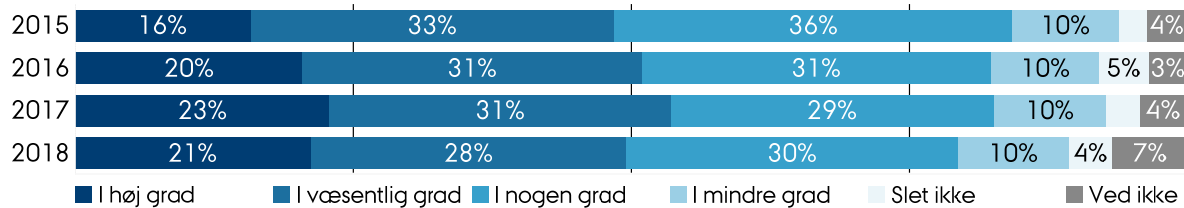
Når vi ser på det generelle billede i hele den undersøgte periode, er det tydeligt, at borgerne i Region Midtjylland har klart den største stolthedsfølelse over for Danmark sammenlignet med stolthedsfølelsen over for deres by, regionen og Europa (se figur 3.5-3.8). Den næststørste stolthedsfølelse forbindes helt lokalt med borgernes egen by/kommune, mens der er noget lavere grad af stolthed forbundet med regionen. Den laveste grad af stolthed knytter sig til Europa; her er der nogenlunde lige så mange borgere, der svarer, at de i væsentlig grad eller i høj grad oplever stolthed over Europa, som der er

borgere, der svarer, at de i mindre grad eller slet ikke er stolte over at være europæere. Det generelle billede viser kun små forskelle i stolthed hen over årene, og der er ikke nogen entydig tendens eller udvikling – hverken lokalt, regionalt, nationalt eller vedrørende Europa. Ser man på den gennemsnitlige stolthed for borgerne i perioden, er der ikke signifikant forskelle mellem årene (se tabel 3.3).

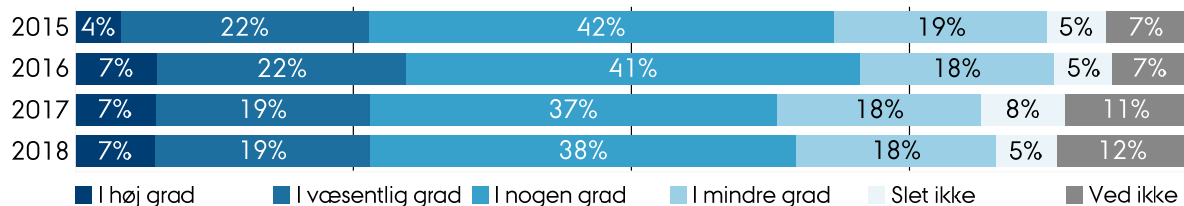
Tabel 3.3 Gennemsnitlig stolthedsfølelse for borgere i Region Midtjylland – knyttet til by/kommune, regionen, Danmark og Europa. Udvikling over tid (2015-18)

	2015	2016	2017	2018
Stolthed over by/kommune	3,51	3,55	3,63	3,57
Stolthed over regionen	3,01	3,10	3,00	3,05
Stolthed over Danmark	3,89	3,89	3,92	3,88
Stolthed over Europa	2,96	3,02	3,02	3,02

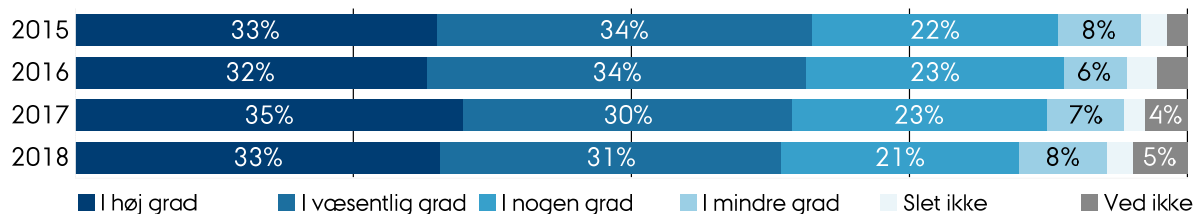
Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "I hvilken grad er du stolt af din by/kommune, Region Midtjylland, Danmark, Europa?". Skala fra 1 til 5 – fra "slet ikke" til "i høj grad". Gennemsnitsberegning, hvor lave værdier indikerer lav grad af stolthed og høje værdier indikerer høj grad af stolthed. "Ved ikke"-svar er udeladt. Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Figur 3.5 Borgernes stolthed over egen by/kommune (regionalt, 2015-18)

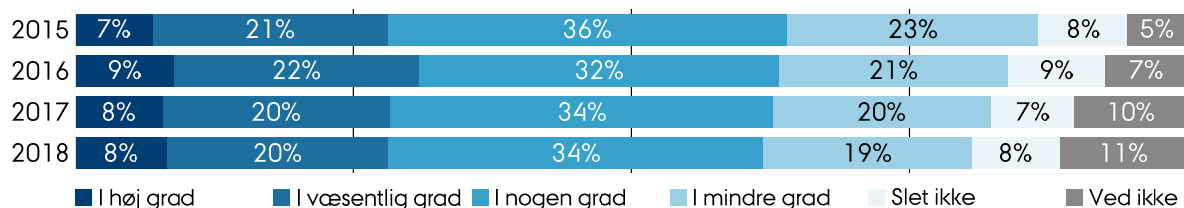
Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "I hvilken grad er du stolt af din by/kommune?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Figur 3.6 Borgernes stolthed over Region Midtjylland (regionalt, 2015-18)

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "I hvilken grad er du stolt af Region Midtjylland?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Figur 3.7 Borgernes stolthed over Danmark (regionalt, 2015-18)

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "I hvilken grad er du stolt af Danmark?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Figur 3.8 Borgernes stolthed over Europa (regionalt, 2015-18)

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "I hvilken grad er du stolt af Europa?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Nedenfor ses udviklingen i stolthedsfølelsen forbundet til aarhusianernes egen by/kommune (se Tabel 3.4). Blandt borgerne i Aarhus Kommune steg graden af stolthed over Aarhus by over tid, og den var højest i løbet af selve kulturhovedstadsåret, hvorefter den faldt lidt igen i 2018. Generelt var der den klart største udvikling i stoltheden forbundet til Aarhus by/kommune, og den toppede i løbet af kulturhovedstadsåret. Borgere i øvrige kommuner i Region Midtjylland oplever ikke en øget stolthed forbundet til deres by/kommune i samme grad som aarhusianerne. Stoltheden knyttet til Region Midtjylland svingede lidt frem og tilbage, og der ses dermed ikke nogen udvikling i den regionale stolthedsfølelse som følge af Aarhus 2017.

Tabel 3.4 Stolthed knyttet til Aarhus som by/kommune

År	Aarhusianere med høj grad af stolthed over Aarhus by/kommune
2015	52%
2016	56%
2017	62%
2018	59%

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "I hvilken grad er du stolt af din by/kommune?". I figuren vises udelukkende andelen af borgere, som har svaret "i høj grad" eller "i væsentlig grad". Antal besvarelser: Aarhus: 2015: 282, 2016: 251, 2017: 479, 2018: 337.

Den meget svage udvikling i stolthedsfølelsen, især knyttet til regionen, kan være lidt overraskende, når vi samtidig husker, at eksempelvis borgernes billede af regionen som et interessant kultursted er blevet mere positivt. I vores fokusgruppeinterviews fremhævede aarhusianerne, hvordan det at være europæisk kulturhovedstad frembragte en vis stolthedsfølelse over for selve byen Aarhus – ikke over for regionen. Borgere begrundede blandt andet deres stolthedsfølelse med, at de var stolte over at bo i en by/kommune, hvor der var et stort kulturelt udbud samt mange kulturelle aktiviteter. De beskrev, at de var blevet mere stolte, fordi det var blevet mere tydeligt, hvad Aarhus kan som by. Kulturhovedstadsprojektet gjorde det nemmere for borgerne at beskrive, hvad Aarhus kan sammenlignet med andre byer, samt hvorfor det er attraktivt at bosætte sig i Aarhus. Dermed tyder det på, at borgerne i højere grad har

mulighed for at udtrykke den stolthed, de føler for Aarhus, på grund af kulturhovedstadsprojektet. Derudover fremhævede borgerne også, at det at bo i Aarhus, mens byen var europæisk kulturhovedstad, også var med til at binde aarhusianerne sammen, fordi det var en fælles oplevelse.

I vores interviews nævnte flere borgere fra andre kommuner i regionen, at de ligeledes var stolte over, at deres kommune formåede at byde på noget og dermed være en del af kulturhovedstadsprojektet. Generelt var der blandt borgerne i vores fokusgruppeinterviews en bred enighed om, at det frembragte en vis stolthed, at Aarhus var blevet valgt som europæisk kulturhovedstad og dermed blev en tydelig modpol til København. Det var altså valget af Aarhus, som er en lille storby, der frembragte stolthed og anerkendelse fra størstedelen af borgerne.

Jeg er glad for, at Aarhus er kommet på landkortet, forstået på den måde, at det er blevet tydeligt, hvad der er det fede ved Aarhus som by (borger fra Aarhus Kommune, marts 2018).

Det lader altså til, at den kulturelle stolthed måske nok er øget i forbindelse med borgernes egen by, mens det er vanskeligt at se dette slå igennem på den samlede stolthed over Region Midtjylland.

Tilknytning

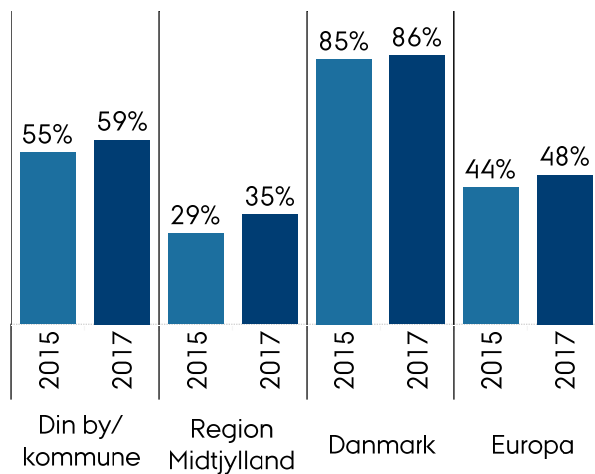
Det andet ben i analysen af identitetseffekter går på borgernes tilknytning til deres by, regionen, Danmark og Europa. Her har vi undersøgt både den regionale og den nationale befolkning. Nedenfor ses udviklingen fra 2015 til 2017 i den regionale befolknings tilknytning til deres by/kommune, regionen, Danmark og Europa (se Figur 3.9).

Overordnet set viser analyserne, at borgerne føler størst tilknytning til Danmark frem for de andre områder – dette gælder både for borgerne i Region Midtjylland og for den danske befolkning i almindelighed. Samtidig er den nationale tilknytning dog den eneste type, som ikke udvikler sig signifikant over tid.

Den lokale, nationale og europæiske tilknytning toppede i løbet af selve kulturhovedstadsåret, hvorefter tilknytningen faldt. Borgernes tilknytning til Region

Midtjylland steg relativt mest i perioden og forblev samtidig stabil på det højeste niveau af tilknytning i 2018.

Figur 3.9 Den regionale befolknings tilknytning til egen by/kommune, Region Midtjylland, Danmark og Europa. Udviklingen fra 2015 til 2017

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015 og 2017). Spørgsmål: "I hvilken grad føler du dig knyttet til ...?". Her vises andelen af borgere, som føler tilknytning i væsentlig grad eller i høj grad. Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2017: 1.755.

Vi ser det samme mønster som ved befolkningens stolthedsfølelse i forhold til den indbyrdes rangordning mellem nationale, lokale og europæiske perspektiver. Mens vi nærmest ingen positiv udvikling så i den regionale og europæiske stolthed, så ser vi dog en lille udvikling i følelsen af tilknytning hertil. Hvis ellers udviklingen kan tilskrives Aarhus 2017, tyder det på, at selvom kulturhovedstadsprojektet ikke gjorde borgerne i Region Midtjylland mærkbart mere stolte, så har det dog bundet dem lidt tættere sammen både lokalt og regionalt og samtidig knyttet et lidt stærkere bånd til Europa.

4 BORGERNES KULTURELLE INTERESSE, DELTAGELSE OG VANER

Dette kapitel omhandler borgernes kulturinteresse, kulturdeltagelse og kulturvaner. Det er struktureret således, at de Aarhus 2017-specifikke data præsenteres indledningsvist i hvert afsnit, og herefter præsenteres den generelle kulturinteresse og -deltagelse. Hvad angår de generelle kulturdata, vil der være fokus på udviklingen over tid og sammenligningen mellem borgerne i Region Midtjylland og den øvrige danske befolkning, da det interessante perspektiv ligger i forskellene i generelle kulturvaner før, i løbet af og efter kulturhovedstadsåret.

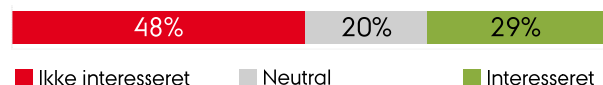
4.1 Borgernes kulturinteresse

Interesse for Aarhus 2017

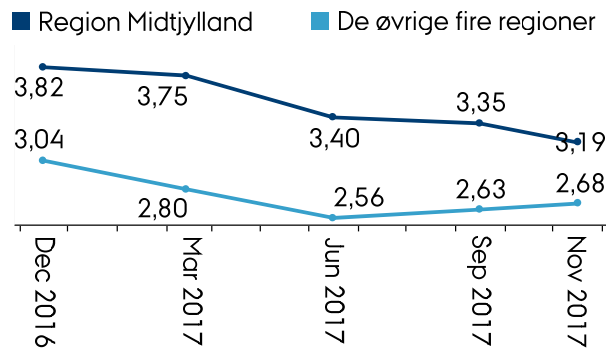
Borgernes interesse for Aarhus 2017 var større i efteråret 2016 end i løbet af selve kulturhovedstadsåret. I 2016 var 39% af borgerne i Region Midtjylland i en eller anden grad interesseret i Aarhus 2017. I 2017 angav kun 29% af borgerne i Region Midtjylland, at de var interesseret i Aarhus 2017, mens 48% var mindre interesseret eller slet ikke interesseret (Figur 4.1). Højdepunktet i efteråret 2016 kan hænge sammen med, at det var her, programmet blev offentliggjort, og i kølvandet på dette begyndte borgerne for alvor at søge efter indledende informationer om kulturhovedstadsårets indhold. Herefter faldt interessen støt i løbet af 2017 (se Figur 4.2), hvilket kan skyldes flere forhold. Dels ser vi, at mange

borgere ikke oplevede Aarhus 2017 som relevant for dem personligt, hvilket kunne få den generelle interesse til at falde løbende, efter at de vurderede, at de ikke fandt kulturhovedstadsåret vedkommende. Jo mere af programmet og indholdet, som blev udfoldet, jo bedre grundlag havde borgerne for at lave denne relevansvurdering. I starten af kulturhovedstadsåret vurderede halvdelen af borgerne, at Aarhus 2017 var relevant for dem personligt, men i slutningen af året var det kun omkring hver tredje. Dels kan der helt enkelt være den forklaring, at forventningens glæde er størst, og at man naturligt mister interessen for et så langvarigt projekt undervejs, i takt med at informationsmængden og mediedækningen intensiveres, og man derfor bliver mere fyldestgørende informeret. Efter at borgerne følte sig fyldestgørende informeret, faldt interessen og behovet for at søge flere informationer om Aarhus 2017.

Figur 4.1 Den regionale befolknings interesse for Aarhus 2017

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2017). Spørgsmål: "Hvor interesseret er du i Aarhus 2017?". Figuren summer op til 97%. De resterende 3% har svaret "ved ikke". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2017: 1.755.

Figur 4.2 Udviklingen i den gennemsnitlige interesse for Aarhus 2017 (2016-17)

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2017). Spørgsmål: "Hvor interesseret er du i Aarhus 2017?". Skala fra 1 til 7 – fra "slet ikke interesseret" til "meget interesseret". Gennemsnitsberegning (1-7). Lave værdier indikerer lav grad af interesse og høje værdier indikerer høj grad af interesse. "Ved ikke"-svar er udeladt af beregningen. Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2016: 1.020, 2017: 1.755; de øvrige fire regioner: 2016: 895, 2017: 1.432.

I løbet af selve kulturhovedstadsåret var der ikke kun forskel på interessen blandt borgerne i Region Midtjylland og i de øvrige regioner (se Figur 4.2), men også internt i Region Midtjylland. Blandt borgerne i Aarhus Kommune var 47% i en eller anden grad interesseret i Aarhus 2017, mens andelen var 23% blandt borgerne i de øvrige østlige kommuner i regionen og 19% blandt borgerne i de vestlige kommuner i regionen.

Borgere med mellemlang eller lang videregående uddannelse var mere interesseret i Aarhus 2017 end borgere med kortere uddannelse (se Tabel 4.1). Den mest markante forskel ses mellem borgere, som generelt er interesseret i kulturaktiviteter, og borgere, som ikke er. Der findes en signifikant sammenhæng mellem generel kulturinteresse og interesse for Aarhus 2017 – både i 2016 og i 2017. Aarhus 2017 fremstod således som mest appetitvækkende for de borgere, som normalvis er interesseret i kultur, men man har også vakt interessen blandt hver tiende ikke-kulturinteresserede borger.

Fokusgruppeinterviewene viser, at de fleste borgere, der havde kendskab til Aarhus 2017, også var interesseret i selve projektet. Udfordringen blandt de borgere, som vi

har været i kontakt med, var dog, at mange ikke havde ret meget viden om projektet. Dermed krævede det altså, at borgerne besad den grundlæggende viden om og det grundlæggende kendskab til projektet, før de kunne opbygge en reel interesse for kulturhovedstadsprojektet.

Tabel 4.1 Andel af borgere, som er interesseret i Aarhus 2017

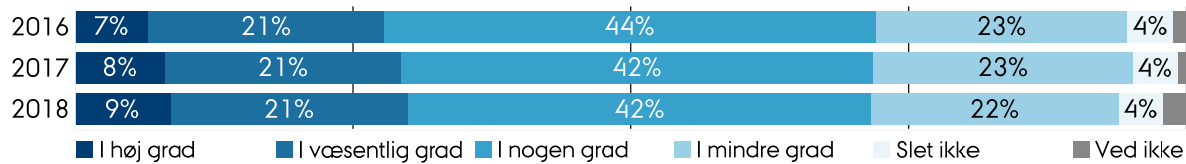
Typen af borgere	Andel med interesse for Aarhus 2017
Borgere med mellemlang eller lang videregående uddannelse	38%
Borgere med kortere uddannelse	24%
Borgere med væsentlig grad af kulturinteresse generelt eller høj grad af kulturinteresse generelt	50%
Borgere med mindre grad af kulturinteresse generelt eller slet ingen kulturinteresse generelt	9%
Gennemsnitlige borgere	28%

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2017). Spørgsmål: "Hvor interesseret er du i Aarhus 2017?". Skala fra 1 til 7 – fra "slet ikke interesseret" til "meget interesseret". Her vises andelen af interesseret borgere, som har svaret fra 5 til 7. Den generelle kulturinteresse er baseret på spørgsmålet "Hvor interesseret er du generelt i kulturaktiviteter?", som er besvaret på en fempunktsskala: "i høj grad", "i væsentlig grad", "i nogen grad", "i mindre grad", "slet ikke". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2017: 1.755.

Interesse for kultur generelt

I dette afsnit ser vi på udviklingen i den generelle kulturinteresse for befolkningen i Region Midtjylland og undersøger, om befolkningen er blevet mere interesseret i forskellige typer af kultur.

Der har ikke været nogen nævneværdig udvikling i den regionale befolknings generelle interesse for kulturaktiviteter (Figur 4.3). Borgerne i Region Midtjylland adskiller sig heller ikke det store fra borgerne i det øvrige Danmark med hensyn til kulturinteresse. Generelt var kulturinteressen nogenlunde stabil for hele den danske befolkning, når vi sammenligner tiden før, i løbet af og efter kulturhovedstadsåret, hvor 27% til 30% af danskerne havde en høj kulturinteresse (det vil sige, at de svarede "i væsentlig grad" eller "i høj grad", jf. figur 4.3).

Figur 4.3 Udviklingen i den generelle kulturinteresse i den regionale befolkning (2016-18)

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2018). Spørgsmål: "Hvor interesseret er du generelt i kulturaktiviteter?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Den regionale befolkning er interesseret i en bred vifte af kulturaktiviteter. Kun 5-7% angav, at de slet ikke var interesserede i nogen af de listede kulturaktiviteter (se

Tabel 4.2). Biografbesøg var den kulturaktivitet, som flest borgere angav som interessant for dem, og næstflest var interesserede i populærmusik.

Tabel 4.2 Den regionale befolknings interesse for forskellige typer af kulturaktiviteter

	2015	2016	2017	2018
Forestillinger (teater, dans, show m.m.)	41%	41%	38%	35%
Biblioteker	35%	37%	38%	37%
Biografer	55%	52%	55%	54%
Museer/gallerier/kunstudstillinger	43%	45%	41%	39%
Debatarrangementer, foredrag m.m.	21%	25%	24%	22%
Byvandring, guidede ture m.m.	22%	22%	23%	23%
Religiøse begivenheder	7%	10%	8%	8%
Sport/idræt	37%	34%	38%	40%
Livemusik (klassisk musik)	20%	19%	18%	15%
Livemusik (populærmusik)	43%	43%	47%	46%
Festivaler	20%	17%	-	-
Arrangementer med historisk tema (festivaler, markeder, rollespil m.m.)	-	-	21%	23%
Madevents	19%	19%	-	-
Arrangementer med mad, gastronomi og fødevarer som tema	-	-	27%	26%
Ingen af ovenstående	6%	7%	5%	5%
Ved ikke	2%	2%	2%	3%

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "Hvilke typer af kulturaktiviteter interesserer du dig for?". Flere svar kan vælges samtidig. Fra 2016 til 2017 er kategorien "festivaler" blevet ændret til "arrangementer med historisk tema (festivaler, markeder, rollespil m.m.)", og kategorien "madevents" er blevet ændret til "arrangementer med mad, gastronomi og fødevarer som tema". Derfor kan disse kategorier ikke sammenlignes over hele perioden. Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Der ses ikke nogen stor udvikling i løbet af og efter kulturhovedstadsåret, i forhold til om borgerne var blevet interesserede i flere eller andre typer af kultur i forbindelse med Aarhus 2017. Der ses et lille fald i interessen for de mere traditionelle kunstformer (forestillinger, museer og klassisk musik), mens lidt flere borgere var interesserede i populærmusik og sport/idræt i løbet af og efter selve kulturhovedstadsåret, end de var inden. Interviewdeltagerne nævnte musik, kunst, museumsbesøg og film, da de blev spurgt til, hvilke kulturaktiviteter de havde lyst til at deltage i.

4.2 Kulturdeltagelse og kulturvaner

I dette afsnit vil vi først dykke ned i borgernes deltagelse i Aarhus 2017-events, og hvordan kommunikationen af events og program var en afgørende faktor for dette. Dernæst analyserer vi udviklingen i borgernes generelle kulturforbrug fra 2015 til 2018 samt borgernes mobilitet på tværs af regionen i forbindelse med deltagelsen i kulturaktiviteter.

Deltagelse i Aarhus 2017 og kommunikation af events

I 2016 spurgte vi borgerne, om de forventede at deltage i en eller flere Aarhus 2017-events. Blandt borgerne i Region Midtjylland forventede 43% at deltage i en eller flere events. Blandt den øvrige danske befolkning forventede 17% at deltage i en eller flere events.

Epinion foretog umiddelbart efter kulturhovedstadsårets afslutning en måling af, hvor mange borgere som faktisk endte med at deltage i Aarhus 2017-events.¹⁹ 60% af borgerne i Aarhus Kommune deltog i en eller flere events, mens hver tredje borger i det øvrige Region Midtjylland deltog.

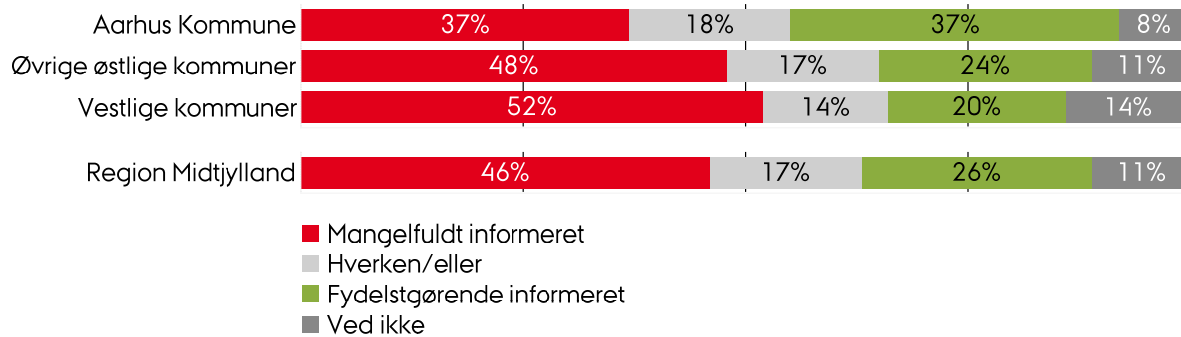
Tabel 4.3 Andel af borgere, som har deltaget i Aarhus 2017

	Aarhus Kommune	Det øvrige Region Midtjylland	Hele Region Midtjylland	Resten af Danmark
Ja	60%	33%	40%	8%
Nej	35%	64%	56%	84%
Ved ikke	5%	4%	4%	7%
Total	100%	100%	100%	100%

Kilde: "Aarhus som kulturhovedstad i 2017. Måling i december", Epinion (januar 2018), side 15 (tabel 8: "Har du besøgt eller deltaget i en eller flere arrangementer og/eller begivenheder i forbindelse med Kulturhovedstadsåret?").

Information om, hvilke Aarhus 2017-events som foregik i borgernes lokalområde, var en vigtig faktor for, hvorvidt borgerne i Region Midtjylland deltog i Aarhus 2017. I vores undersøgelse finder vi, at omkring hver fjerde borger i regionen oplevede, at de til en vis grad havde information om dette, mens knap halvdelen oplevede manglende information om Aarhus 2017-events. Informationsniveauet var klart størst blandt borgere fra Aarhus Kommune sammenlignet med resten af regionen (se Figur 4.4).

¹⁹ "Aarhus som kulturhovedstad i 2017. Måling i december", Epinion (januar 2018).

Figur 4.4 Borgernes oplevelse af informationsniveauet angående Aarhus 2017-events i deres lokalområde

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2017). Spørgsmål: "Hvor godt føler du dig informeret om de Aarhus 2017-events, der foregår i dit lokalområde?". Skala fra 1 til 7 – fra "mangelfuldt informeret" til "fyldstgørende informeret". Kategorierne 1-3 og 5-7 er slået sammen i figuren. Antal besvarelser: Aarhus Kommune: 479, øvrige østlige kommuner i Region Midtjylland: 729, vestlige kommuner i Region Midtjylland: 547, Region Midtjylland: 1.755.

I vores interviews blev der også udtrykt ærgrelse over den manglende information om events. Især i de senest afholdte fokusgruppeinterviews udtrykte mange borgere, at de ville ønske, at de havde vidst mere om, hvad der foregik, så de kunne have deltaget i mere.

Jeg syntes nemlig også, det var megaærgeligt, for hvis nu jeg havde vidst, at det var der, så tror jeg også, jeg havde engageret mig mere og måske selv havde opsøgt noget mere information. For jeg anede ikke, hvad der foregik [borger i Randers Kommune, marts 2018].

Informationsniveauet spillede altså en stor rolle. I sammenhæng med dette er det tydeligt i vores fokusgruppeinterviews, at borgerne var frustrerede over, at de ikke kunne gennemskue, om de events, de deltog i, var Aarhus 2017-events eller blot almindelige kulturelle begivenheder. Især årligt tilbagevendende begivenheder var svære for borgerne at placere, med hensyn til om de var en del af kulturhovedstadsprojektet eller ej. I vores temarapport nr. 1 om program og publikumsoplevelser har vi lavet nogle uddybende analyser af kulturhovedstadsprogrammets tilgængelighed for borgerne, hvor det bliver tydeligt, at struktureringen af programmet og informationen om dette kunne have været udført bedre og have skabt bedre overblik for borgerne. Derudover berøres andre faktorer, som var vigtige for kulturhovedstadsprogrammets tilgængelighed og dermed for borgernes

deltagelse i Aarhus 2017-events, herunder gratis-events og events i byrummet. I vores fokusgruppeinterviews understreger borgerne også vigtigheden af gratis-events for deres deltagelse i Aarhus 2017:

Jeg havde en forventning om, at der skulle komme en del gratis arrangementer i 2017, men jeg oplevede ikke, at der var mere, end der plejede at være. Altså, det er rige mennesker – folk, der kan betale – som [Aarhus 2017] henvender sig til [borger i Aarhus Kommune, april 2018].

Generelt havde borgerne i vores interviews svært ved at tale om Aarhus 2017, fordi de ikke vidste, om de havde deltaget i Aarhus 2017-relaterede events. Derfor var det enormt svært for borgerne at forholde sig til og vurdere kulturhovedstadsprojektet, når de ikke var sikre på, hvilke aktiviteter der faktisk hørte under Aarhus 2017.

Kulturinstitutionerne oplevede selv, at de kommunikerede bredt om deres deltagelse i Aarhus 2017. 88% angav, at de blandt andet kommunikerede deres deltagelse i Aarhus 2017 til publikum/brugere/besøgende. Desuden angav tre ud af fire kulturinstitutionsledere, at de kommunikerede om deres Aarhus 2017-projekter både på deres egen

hjemmeside og via anden markedsføring.²⁰ Denne markedsføring slog dog ikke bredt igennem blandt alle typer borgere. Man kunne forestille sig, at det var de mest kulturinteresserede, som var mest modtagelige over for denne information, da de har været vant til at søge information på kulturinstitutionernes hjemmesider, mens de mindre kulturinteresserede og kulturaktive formentlig ville være mere tilgængelige via andre informationskanaler og platforme end dem, hvor etablerede kulturinstitutioner var afsendere, da de ikke normalvis har opøget information der.

Udvikling i brugen af kulturtilbud

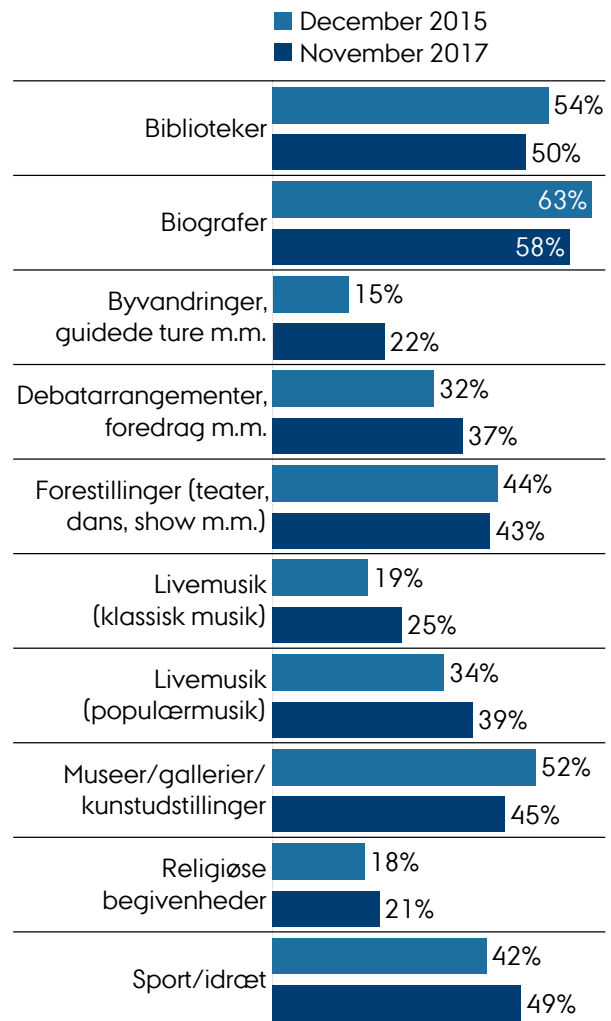
Nedenfor ses udviklingen i borgerne i Region Midtjyllands brug af forskellige kulturtilbud (se Figur 4.5). Her ses det, at andelen af borgere som hyppigt går på museer er faldet mest sammenlignet med de øvrige kulturtilbud. Andelen af borgere, som går til forestillinger hvert halve år eller oftere, er nogenlunde stabil, selvom vi har set et fald i interessen herfor (se Tabel 4.2).

Blandt borgerne i vores fokusgruppeinterviews var der ikke enighed om, hvad Aarhus 2017 kunne få af betydning for deres kulturforbrug. Nogle borgere fremhævede, at de troede, det ville få betydning, fordi borgerne ville have mulighed for at få øjnene op for noget nyt.

Ja, helt bestemt. Altså, hvis man [...] nu kommer vi ud og se [...] Når der var de her fede papfigurer på Godsbanen, det var egentligt et sjovt sted at være. "Der kommer jeg igen", tænker man. Altså, man har lige fået øjnene op for de forskellige museer og steder, man kan være, og så dukker man da garanteret op igen en anden god gang, fordi man kan huske, det var spændende (borger fra Aarhus Kommune, marts 2017).

Andre borgere var dog markant mere skeptiske og fremhævede, at det krævede, at borgerne kom afsted til en ny form for kultur, før de kunne få øjnene op for det. Derfor var det et problem, at borgerne ikke kendte til de events, der foregik, da det var essentielt for, at de kom afsted, og essentielt for at skabe en udvikling i deres

Figur 4.5 Andel af borgere, der benytter følgende kulturtilbud hyppigt

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015 og runde 4 i 2017). Spørgsmål: "Hvornår har du senest benyttet dig af følgende kulturtilbud?". "Arrangementer med historisk tema" og "arrangementer med mad, gastronomi og fødevarer" er udeladt, da de ikke kan sammenlignes med 2015-data. Hyppigt kulturforbrug for de enkelte kulturtilbud er her defineret som "inden for det seneste halve år" eller oftere end dette. Antal besvarelser 2015: 1.021, 2017 (runde 4): 448.

kulturforbrug.

Tallene fra november 2017 opsummerer i høj grad befolkningens brug af forskellige kulturtilbud i løbet af kulturhovedstadsåret, og for mange kulturtilbud ses en stigning i andelen af hyppige brugere. Den største

²⁰ Temarapport nr. 2 "Kulturinstitutionernes involvering i Aarhus 2017", rethinkIMPACTS 2017 (2018).

stigning ses for byvandring/guidede ture og sport/idræt. Disse to typer af kulturtilbud var langt fra de mest repræsenterede i kulturhovedstadsprogrammet (jf. temarapport nr. 1 om programmet), så det er tvivlsomt, om der er en direkte kobling mellem disse stigninger og Aarhus 2017.

Den regionale befolknings deltagelse i kulturaktiviteter faldt generelt en smule fra 2016 til 2018 (se Tabel 4.4). Forskellene er dog ikke store. I løbet af kulturhovedstadsåret deltog 41% af regionens borgere hyppigt i kulturaktiviteter (månedligt eller oftere). Nøjagtigt den samme andel var hyppige kulturgængere nationalt i 2017.

Der ses forskellige udviklinger i det generelle kulturforbrug på tværs af Region Midtjylland. I Aarhus Kommune og de øvrige østlige kommuner var der et fald i andelen af hyppige kulturbrugere over hele perioden fra 2016 til 2018, mens der i den vestlige del af regionen var en stigning i borgernes kulturforbrug fra 2016 til 2017 – således at det steg til et niveau over de øvrige østlige kommuner. I 2018 faldt kulturforbruget dog igen, ligesom vi ser for de andre områder, og endte på det samme niveau som for de øvrige østlige kommuner. Generelt gik borgerne i Aarhus Kommune oftere til kultur end de øvrige borgere i regionen. Dette billede er stabilt over tid.

Sammenligner vi det lille fald i kulturforbruget i Region Midtjylland med tendensen for de øvrige fire regioner, viser der sig et mere positivt billede for det øvrige Danmark. Her ses faktisk en lille stigning i andelen af hyppige kulturbrugere fra 2016 til 2017, inden den faldt til den samme andel i 2018 igen. Dog var kulturforbruget generelt lidt lavere i de øvrige fire regioner end i Region Midtjylland i 2016, hvorfor stigningen blot bevirkede, at forskellen mellem regionerne blev udlignet i 2017.

Tabel 4.4 Udvikling i den regionale befolknings generelle kulturdeltagelse

	2016	2017	2018
Nærmest dagligt	1%	1%	1%
Ugentligt	10%	9%	7%
Månedligt	33%	31%	28%
Halvårligt	29%	25%	27%
Årligt	7%	11%	13%
Sjældnere	12%	15%	15%
Aldrig	5%	3%	4%
Ved ikke	4%	5%	6%

Spørgekemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2018). Spørgsmål: "Hvor ofte deltager du generelt i kulturaktiviteter?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Tabel 4.5 Udviklingen i den øvrige danske befolknings generelle kulturdeltagelse

	2016	2017	2018
Nærmest dagligt	1%	1%	1%
Ugentligt	9%	9%	8%
Månedligt	27%	31%	28%
Halvårligt	27%	23%	27%
Årligt	8%	12%	11%
Sjældnere	14%	16%	17%
Aldrig	7%	4%	2%
Ved ikke	6%	5%	6%

Spørgekemaundersøgelse blandt befolkningen (2016-2018). Spørgsmål: "Hvor ofte deltager du generelt i kulturaktiviteter?". Antal besvarelser: den øvrige danske befolkning: 2016: 895, 2017: 1.432, 2018: 823.

Befolkningens mobilitet i forbindelse med kulturdeltagelse

Vi har undersøgt befolkningens bevægelighed på tværs af landet i forbindelse med deltagelse i diverse kulturaktiviteter fra 2015 til 2018. For befolkningen i Region Midtjylland ses en øget mobilitet internt i regionen, hvor flere borgere rejste til nabokommuner for at deltage i kultur. Den største stigning ses i andelen af borgere, som rejste endnu længere væk end deres nabokommuner og drog mod steder i den øvrige del af regionen for at opleve kultur. Andelen af borgere, som deltog i kultur i den øvrige del af regionen inden for de seneste tre måneder, var 21% i 2018 mod blot 15% i 2015. Generelt set er der dog stadig klart flest borgere, som benytter sig af kulturtilbud inden for egen kommune.

Der opstod ikke en øget mobilitet i befolkningen i Region Midtjylland i forhold til at rejse ud af regionen og deltage i kulturaktiviteter i resten af Danmark eller i udlandet.

Blandt borgerne i de øvrige fire regioner i Danmark opstod der også en øget mobilitet inden for deres egen region. Her steg andelen af borgere, som drog mod områder uden for deres egen kommune og nabokommunerne for at opleve kultur, fra 16% i 2015 til 29% i 2018. Dermed er den øgede mobilitet, der ses i Region Midtjylland, ikke en særlig tendens, som er knyttet til Aarhus 2017, da der ses en lignende og faktisk stærkere tendens til øget mobilitet i de andre regioner i Danmark.

Vi spurgte desuden den øvrige danske befolkning, om de deltog i kulturaktiviteter i Aarhus eller i den øvrige del af Region Midtjylland inden for de seneste tre måneder. Her lå andelen på 4% af borgerne i 2016 og 6% i 2017 og 2018. Der var dermed ikke en signifikant stigning i forbindelse med kulturhovedstadsåret.

Vores interviews viser imidlertid, at mens nogle borgere var villige til at rejse efter kultur, så var størstedelen af borgerne skeptiske, når det kom til at skulle rejse til andre byer for at deltage i kultur. Denne tendens gjorde sig gældende både blandt borgere fra Aarhus Kommune og blandt borgere fra andre kommuner i regionen. Flere nævnte, at det er dyrt at rejse til en anden by for at se kultur, og at det derfor kun var ved helt specielle begivenheder, at de ville rejse efter det. Derudover var der også borgere, der fremhævede, at det nogle gange ville være nemmere at rejse endnu længere for at opleve kultur uden for Region Midtjylland.

Det er nemlig sjovt, for jeg tror, at der er rigtig mange heromkring, som ikke synes, det betyder så meget at tage til København. Det er nemt nu. Men at køre til Aarhus – ej, det er altså lidt besværligt [flere ler]. Det er rigtig gode jyder, ikke? (borger fra Ikast-Brandø Kommune, marts 2018).

5 BORGERNES KULTURELLE DANNELSE

Dette kapitel omhandler borgernes kulturelle dannelse. Her analyserer vi først borgernes kulturforståelse og oplevelse af kulturbegrebet, som blev undersøgt i fokusgruppeinterviewene. Herefter er der fokus på borgernes opfattelse af kulturens værdi og vigtighed, og om denne ændrede sig i løbet af/efter kulturhovedstadsåret. Afslutningsvis ses på graden af aktivt medborgerskab og frivillighed blandt den regionale befolkning, om denne steg over tid, og om dette kan ses som et udtryk for dannelse i bredere forstand.

5.1 Kulturbegrebet og kulturbrugstyper

Med udgangspunkt i vores fokusgruppeinterviews præsenterer vi i dette afsnit borgernes forståelse af kulturbegrebet og refleksioner over eget kulturforbrug. Generelt var der blandt borgerne bred enighed om, at kultur er et bredt begreb, der kan indfange mange forskellige aktiviteter, og som er individuelt fra person til person. Selvom kultur er et bredt begreb, så kunne mange af borgerne blive enige om, at blandt andet musik, kunst, museumsbesøg og film er kernen af kultur. Nogle borgere nævnte derudover sport som kultur, hvilket også var en kulturgenre, der blev arbejdet med i Aarhus 2017. Der var dog flere borgere, der ikke mente, at sport er en del af kulturbegrebet, da de mente, at det at se en fodboldkamp er noget andet.

Jeg tror meget, det handler om, altså, hvem brugeren af det er, for der er jo helt klart nogen, der kommer og synes, det er voldsomt fascinerende og kulturelt at komme ind og få en grillet pølse [alle griner] og måske et halstørklæde med AGF, men det er det bare ikke for os, vi er vant til det. Jeg tror meget, det er sådan: Hvem er det, der skal observere det her kulturelle udbud? (borger fra Aarhus Kommune, august 2017).

Interviewpersonerne pointerede i dialogen om Aarhus 2017, at de så kulturhovedstadsåret som en mulighed for at opleve noget, der var anderledes sammenlignet med, hvad de normalt selv ville opsøge aktivt. Flere nævnte, at de forventede, at Aarhus 2017 kunne give dem en mulighed for at opleve en kunstnerisk verden, som de normalt ikke ville opsøge eller have nem adgang til. Dermed forventede nogle af de borgere, som vi var i kontakt med i 2016, at Aarhus 2017 ville udvide deres kulturelle horisont. Aarhus 2017 arbejdede strategisk med at koble forskellige kulturgenrer og arbejdede med et bredt kulturbegreb, hvor både sport og gastronomi indgik, for netop at give borgerne mulighed for nye, eksperimenterende kulturoplevelser.

De genrer, som borgerne fremhævede som kernen af kulturbegrebet, var dog de genrer, der fyldte mest i kulturhovedstadsprogrammet. Der blev levnet mindre plads til de genrer, som var en mere perifer del af kulturbegrebet. Aarhus 2017 opererede samlet set med

et udvidet kulturbegreb, hvor mange temaer og kunstformer blev inddraget, men de genrer, som man normalvis ville definere et mere smalt kulturbegreb ud fra, fyldte mest (se Tabel 5.1).²¹

Tabel 5.1 Oversigt over fordelingen af Aarhus 2017-events på udvalgte* kulturgenrer

Udvidet kulturbegreb	Andel
Sport og leg	11%
Debatter og diskussioner	10%
Gastronomi	7%

Snævert kulturbegreb	Andel
Billedkunst og udstillinger	26%
Musik og lyd	22%
Scenekunst	14%

Kilde: Aarhus 2017s eventkalender. Samlede antal events: 628. * Se temarapport nr. 1: "Aarhus 2017 – program og publikumsoplevelser" for en uddybende analyse af temaer og kunstformer og kulturens mangfoldighed i kulturhovedstadsprogrammet.

Interviewene viser herudover, at borgerne brugte kultur meget forskelligt og i varierende omfang. Mens nogle benyttede sig meget af lokal kultur og var spontane i deres deltagelse i kulturarrangementer, nævnte andre, at de ikke var gode til at benytte sig af kultur generelt.

Jamen jeg vil da gerne sige, altså for mig betyder det meget, at det er i Aarhus. Jeg har ikke noget imod, om det er i den ene eller den anden ende, eller centralt i Aarhus, men det,

der trækker mig afsted [...] Altså, nu var jeg ude at se noget her i weekenden, noget dans ude på MOMU-taget. Og det var jeg ikke kommet til, hvis det var i Horsens eller et andet sted. Det var, fordi det lå, hvor det gjorde, og vi så var nogle stykker, der mødtes, og kaffekurv og sådan noget [ler]. Kultur er for mig egentlig også tit noget med at mødes med nogen, og det gør det så nemmere at være spontan (borger fra Aarhus Kommune, august 2017).

Andre nævnte, at de er bedst til at benytte sig af kultur, når de rejser i udlandet, fordi det er en del af det at opleve et land og en ny kultur, mens de i mindre grad benytter sig af kultur i deres eget lokalområde.

Jeg er ikke særlig god til at benytte mig af museer og sådan nogle ting. Jeg gør det mest, når jeg er på ferie eller ude at rejse, hvis det endelig er (borger fra Viborg Kommune, december 2016).

Vi har undervejs i evalueringen af kulturhovedstadsprojektet udviklet en model for kulturbrugstyper, hvor spontaniteten eller det tilfældige blandt andet indgår som en selvstændig tematik, når vi analyserer, hvorfor borgere deltager i kulturaktiviteter. Kulturbrugstyperne tager udgangspunkt i en model fra museums- og læringsforsker John H. Falk, som inddeler museums-gæster i forskellige typer.²² Efter en længere udviklingsproces og testfase har vi udvidet denne model til at gælde for alle typer af kulturaktiviteter. Da vi bad borgerne angive deres typiske motivation for at deltage i en kulturaktivitet, fordelte de sig således på kulturbrugstyperne:

²¹ Se også temarapport nr. 1 "Aarhus 2017 – program og publikumsoplevelser".

²² Falks oprindelige typer er præsenteret i "Identity and the Museum Visitor Experience" John H. Falk, Walnut Creek (2009). I en dansk sammenhæng har typologien været anvendt og videreudviklet bl.a. i "Unges Museumsbrug" DAMVAD og Center for Museologi, Kulturstyrelsen (2012). Til den nationale museumsundersøgelse har Gallup videreudviklet modellen til seks typer: den videbegærlige, vedhæng, opladeren, værten, oplevelsesjægeren og den fagligt interesserede (se f.eks. "Museer. Viden, demokrati, transformation" Ida Brændholt Lundgaard og Jacob Thorek Jensen. Kulturstyrelsen (2015) s. 21). Det var med udgangspunkt i disse seks typer og i dialog med Kantar Gallup, at vi igangsatte arbejdet med at udvikle typerne til at favne bredere end museumsbesøg.

Tabel 5.2 Den danske befolknings motivation for at gå til kultur fordelt på kulturbrugstyperne

Tilfældigt: Når jeg deltager i en kulturaktivitet, er det som regel uden et klart formål med at komme.	10%
Involveret: Når jeg deltager i en kulturaktivitet, er det som regel for at vise min opbakning eller selv deltage aktivt i begivenheden.	7%
Socialt samvær: Når jeg deltager i en kulturaktivitet, er det som regel for at være sammen med andre mennesker.	18%
Inspiration: Når jeg deltager i en kulturaktivitet, er det som regel for at søge nye impulser, viden eller fordybelse.	15%
Fornøjelse: Når jeg deltager i en kulturaktivitet, er det som regel for at blive underholdt.	37%
Fan: Når jeg deltager i en kulturaktivitet, er det som regel, fordi jeg er fan.	6%
Ved ikke	8%

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2018). Spørgsmål: "Hvilket af nedenstående udsagn beskriver bedst din typiske motivation for at deltage i en kulturaktivitet?". Antal besvarelser: Danmark: 2018: 1.048.

Modellen er et stykke udviklingsarbejde, som først fandt sin form hen mod slutningen af kulturhovedstadsåret. Den er testet både i forhold til borgerne og publikum og fremstår som sådan som et testet instrument, der kan være med til at sætte fokus på, at publikums motivation for at deltage i et event varierer både alt efter præferencer og eventens type.

5.2 Holdning til kulturens vigtighed for samfundet og borgeren selv

Borgernes kulturelle dannelse belyses her ud fra deres holdning til kulturens vigtighed og deres eget udbytte af kultur. Borgerne skulle tage stilling til fire udsagn, og stor enighed i disse afspejler høj kulturel dannelse. Det første udsagn belyser vigtigheden af kultur for den enkelte borger. Det andet og det tredje udsagn afdækker borgernes individuelle udbytte af kulturen, mens det sidste udsagn afdækker et kollektivt udbytte.

- 1) Det er vigtigt for mig at have adgang til gode kulturtilbud i mit lokalområde.
- 2) Kultur giver mig vigtige nye impulser.

- 3) Kulturtilbud giver mig øget livskvalitet og trivsel.
- 4) Kulturtilbud binder os sammen som borgere.

Samlet set afspejler de fire udsagn borgernes kulturelle dannelse, ud fra hvor vigtigt kultur er for dem, og hvad det giver dem. Generelt for de fire udsagn gælder det, at cirka to ud af tre borgere var enige i dem, mens omkring hver tiende borger var uenig, og hver femte borger svarede "hverken/eller". Når vi ser på det samlede billede på tværs af de forskellige aspekter, var der ikke nogen stor udvikling i borgernes kulturelle dannelse over tid. Der var en lille tendens til, at der tegnede sig et mere positivt billede af kulturens vigtighed og udbytte i selve kulturhovedstadsåret end i de andre år, men borgernes holdninger rykkede sig ikke markant. Borgernes opfattelse af vigtigheden af adgang til gode kulturtilbud rykkede sig mest, men der var stadig kun tale om fem procentpoints forskel mellem årene. Dermed havde kulturhovedstadsåret samlet set ikke rykket ved borgernes kulturelle dannelse ud fra disse parametre, da der efter den lille stigning i 2017 allerede var et fald igen i 2018 – for nogle udsagn endda til et lavere niveau.

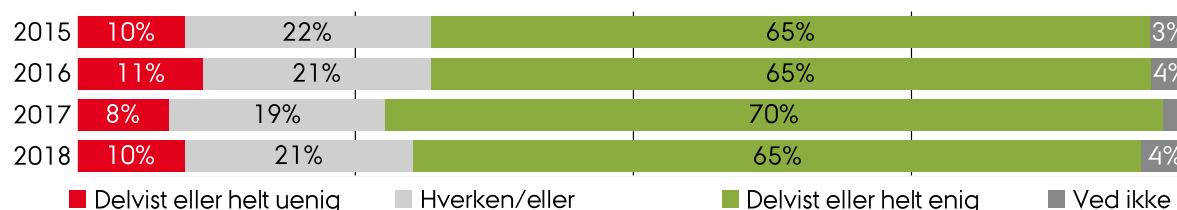
Vigtigheden af adgang til gode kulturtilbud i lokalområdet

65% af borgerne i Region Midtjylland svarede inden kulturhovedstadsårets begyndelse, at det var vigtigt for dem at have adgang til gode kulturtilbud i deres lokalområde (se Figur 5.1). Dette tal steg til 70% i løbet af 2017, hvorefter det igen faldt til det vanlige niveau på 65% i 2018. På tværs af Region Midtjylland er der forskellige opfattelser – i henholdsvis Aarhus Kommune, de øvrige østlige kommuner og de vestlige kommuner. I 2017 var det vigtigt for 79% af aarhusianerne at have adgang til gode kulturtilbud i deres lokalområde, mens andelen var 66% for de øvrige østlige kommuner og 67% for de vestlige kommuner. En lignende forskel mellem Aarhus Kommune og resten af regionen ses i årene forud for kulturhovedstadsåret; dog blev spændet mellem befolkningsgrupperne mindre i 2018, hvor 70% af aarhusianerne så en vigtighed i gode kulturtilbud mod 64% blandt den øvrige regionale befolkning.

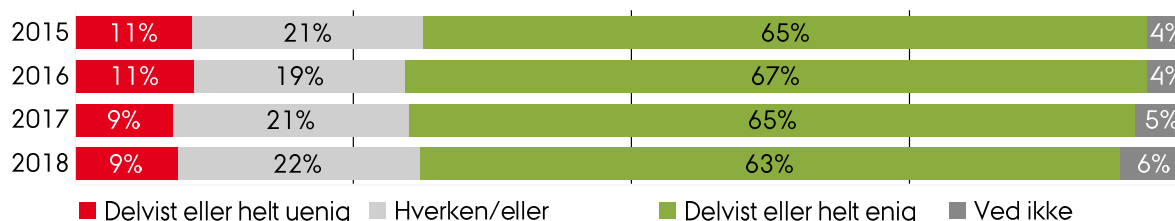
Når denne tendens sammenlignes med de øvrige fire regioner, ses det samme mønster, hvor der skete en stigning fra 2016 til 2017 og et fald igen i 2018. I 2016 var 59% enige i, at det er vigtigt med adgang til gode kulturtilbud i deres lokalområde, hvorimod det var hele 68% i 2017 og 66% i 2018. Borgerne fra vores fokusgruppeinterviews fremhævede ligeledes vigtigheden af at have gode kulturtilbud i lokalområdet. Flere af borgerne pegede på vigtigheden af kultur og begrundede det med, at det giver værdi til området og gør det mere attraktivt at bosætte sig og blive i området. Ydermere er det med til at skabe en lokal stolthed, der også er afgørende for, om borgerne bliver boende i området.

Jeg vil sige, at ellers var det ikke vores lokalområde, hvis ikke der var nogen tilbud. Så boede vi her ikke (borger fra Ikast-Brandeborg Kommune, marts 2018).

Figur 5.1 Vigtigheden af adgang til gode kulturtilbud i lokalområdet for den regionale befolkning

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Det er vigtigt for mig at have adgang til gode kulturtilbud i mit lokalområde?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Figur 5.2 Den regionale befolknings enighed i, at kultur giver dem vigtige nye impulser

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Kultur giver mig vigtige, nye impulser?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Kultur giver borgerne vigtige nye impulser

Den regionale befolknings holdning til, hvorvidt kultur giver dem vigtige nye impulser, har ikke ændret sig nævneværdigt over tid (se Figur 5.2). Enigheden ligger på samme niveau for de øvrige fire regioner, hvor andelen af enige borgere ligger mellem 64% og 66% for 2016-18. Den høje enighed afspejlede sig ligeledes i fokusgruppeinterviewene, hvor borgerne udtalte, at kultur giver mulighed for at få ny viden og nye oplevelser.

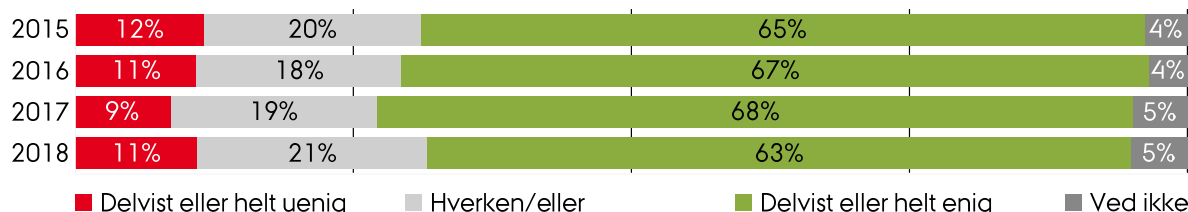
Borgerne i de øvrige fire regioner oplevede i lidt lavere grad, at kultur gav dem øget livskvalitet og trivsel inden kulturhovedstadsåret, end borgerne i Region Midtjylland gjorde. I 2016 var 62% enige i dette, mens der var en signifikant stigning til 68% i 2017. Dermed er den generelle tendens ens for hele den danske befolkning, mens holdningsændringen dog var lidt større og mere vedholdende for de øvrige regioner end den var i Region Midtjylland. Flere af deltagerne i fokusgruppeinterviewene fremhævede, at kultur giver dem "livskvalitet og glæde". Størstedelen af borgerne pointerede ligeledes, at kultur er med til at skabe godt samvær og oplevelser med andre mennesker.

Du har ret i det der med, at man møder folk, som man kender og kan dele en oplevelse med (borger fra Ikast-Brandø Kommune, marts 2018).

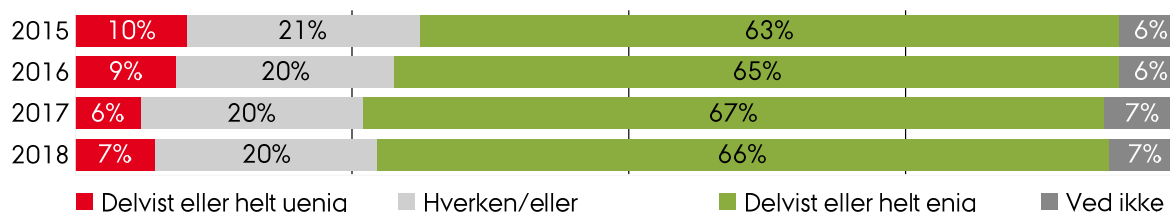
Kultur giver borgerne øget livskvalitet og trivsel

Vi ser en positiv udvikling i 2017 for den regionale befolkning, hvor der var en lidt mere udbredt oplevelse af, at kultur giver øget livskvalitet og trivsel (se Figur 5.3). Det kan ikke ses som en grundlæggende holdningsændring, da forskellen i forhold til kulturhovedstadsåret er lille, og holdningsændringen var væk allerede i 2018 – umiddelbart efter kulturhovedstadsårets afslutning.

Det sociale aspekt af kulturoplevelsen er således vigtigt for mange borgere, som vi også så det i vores undersøgelse af kulturbrugstyperne i afsnit 5.1.

Figur 5.3 Den regionale befolknings enighed i, at kultur giver dem øget livskvalitet og trivsel

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Kulturtilbud giver mig øget livskvalitet og trivsel?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Figur 5.4 Den regionale befolknings enighed i, at kulturtilbud binder os sammen som borgere

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Kulturtilbud binder os sammen som borgere?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Kulturtilbud binder os sammen som borgere

Her ser vi en velkendt tendens, hvor lidt flere borgere i Region Midtjylland var positive over for kulturens betydning i selve kulturhovedstadsåret end i de andre år. Borgerne i Region Midtjylland oplevede i lidt højere grad i 2017, at kulturtilbud kan være med til at binde borgerne sammen (se Figur 5.4). Igen var der dog et lille fald i kulturens vigtighed fra borgernes synspunkt allerede i starten af 2018, umiddelbart efter kulturhovedstadsårets afslutning. To ud af tre borgere var dog stadig positive over for kulturens mulighed for at skabe øget sammenhængskraft. Denne positive holdning gjorde sig også gældende blandt de borgere, vi var i kontakt med i forbindelse med vores fokusgruppeinterviews. Disse borgere fremhævede, at kultur kan være med til at skabe et netværk mellem forskellige mennesker og dermed binde borgerne sammen.

For vi får også et netværk i forbindelse med de her tilbud. Man har noget sammen med nogle andre. Det er ikke det samme at køre til København og opleve noget, altså det er ikke det samme. Du møder ikke tilfældigvis nogen på den måde, vel? (borger fra Ikast-Brande Kommune, marts 2018).

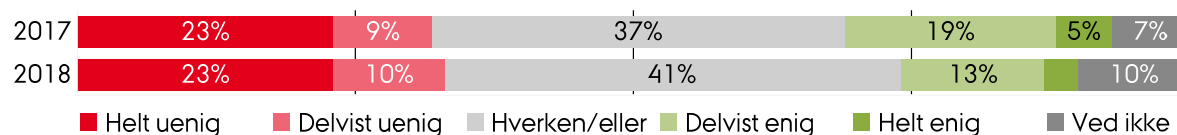
For de øvrige fire regioner var 66% i 2016 og 2017 enige i, at kulturtilbud binder os sammen som borgere, mens andelen var 67% i 2018. Her har holdningen til dette altså været mere stabil, og det tyder derfor på, at holdningsændringen blandt borgerne i Region Midtjylland var noget særligt i denne periode frem for at være en generel national tendens.

5.3 Aarhus 2017s effekt på interesse for og indblik i kultur

Hvor de ovenstående udsagn går på udbyttet og værdien af kultur for borgerne generelt, vil vi her se på, hvordan Aarhus 2017 specifikt påvirkede borgernes interesse for og indblik i kultur.

Øgede Aarhus 2017 borgernes interesse for kultur?

I løbet af kulturhovedstadsåret oplevede knap hver fjerde borger i Region Midtjylland, at Aarhus 2017 øgede deres interesse for kultur (se Figur 5.5). Færre borgere sad tilbage med denne følelse i 2018, efter kulturhovedstadsårets afslutning. Det er positivt, at Aarhus 2017 formåede at rykke kulturinteressen blandt en ud af fire borgere under kulturhovedstadsåret. Dog var hver tredje borger direkte uenig i, at Aarhus 2017 øgede deres kulturinteresse. Samtidig var det kun i løbet af selve kulturhovedstadsåret, at interessen blev løftet, og der er dermed ikke tale om en længerevarende effekt. Det kan givet være svært at opretholde borgernes nyvundne kulturinteresse i 2018 og fremover, når der ikke i samme grad sker en så omfattende satsning på kulturområdet, som vi så i 2017. Luften vil – naturligt nok – gå af ballonen oven på det store brag af en kulturfest, som Aarhus 2017 var.

Figur 5.5 Den regionale befolknings oplevelse af, om Aarhus 2017 har øget deres interesse for kultur

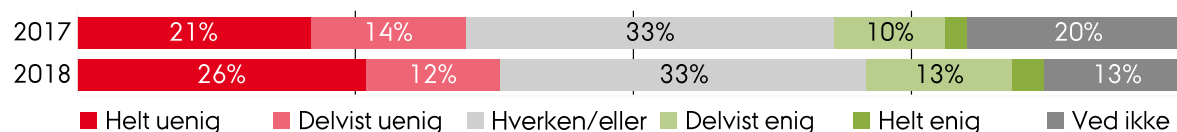
Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2017-2018). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Aarhus 2017 øger min interesse for kultur?". I 2018 ændret til: "Aarhus 2017 har øget min interesse for kultur". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Gav Aarhus 2017 borgerne et godt indblik i europæisk kultur?

12% af borgerne i Region Midtjylland oplevede i 2017, at kulturhovedstadsprojektet gav dem et godt indblik i europæisk kultur (se Figur 5.6). Denne andel steg til 16% efter kulturhovedstadsårets afslutning, men samtidig var en del flere også negative over for Aarhus 2017s betydning for deres indblik i europæisk kultur. Dermed ændrede den gennemsnitlige holdning sig ikke over tid, og generelt var det få borgere, som oplevede at have fået et øget indblik i europæisk kultur. I vores spørgeskemaundersøgelse blandt regionens byrådspolitikere angav de, at et af de tre vigtigste mål med kommunens deltagelse i Aarhus 2017 var at vise borgerne i deres kommune den europæiske kulturs mangfoldighed.

Vores befolkningsdata tyder på, at dette politiske mål ikke blev nået i særlig høj grad.

Aarhus 2017 havde titlen som europæisk kulturhovedstad. Det var derfor en klar forudsætning fra EU's side, at programmet skulle have en europæisk dimension – både med hensyn til indhold og med hensyn til samarbejde. Kravene til den europæiske dimension med hensyn til programmets indhold var relativt diffuse, blandt andet fordi det ikke blev defineret præcis, hvad et europæisk tema var.²³ Det diffuse take på det europæiske tema kunne være medvirkende til, at det europæiske perspektiv ikke for alvor slog igennem blandt borgerne – også selvom man i mange Aarhus 2017-projekter samarbejdede med internationale kunstnere. Borgerne oplevede i hvert fald ikke, at det europæiske tema var fremtrædende nok til at give dem et godt indblik i europæisk kultur.

Figur 5.6 Den regionale befolknings oplevelse af, om Aarhus 2017 har givet dem et godt indblik i europæisk kultur

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2017-2018). Spørgsmål: "Hvor enig er du i følgende udsagn: Aarhus 2017 giver mig et godt indblik i europæisk kultur". I 2018 ændret til: "Aarhus 2017 har givet mig et godt indblik i europæisk kultur". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2017: 1.755, 2018: 1.121.

²³ Se temarapport nr. 1 "Aarhus 2017 – program og publikumsoplevelser", rethinkIMPACTS 2017 (2019).

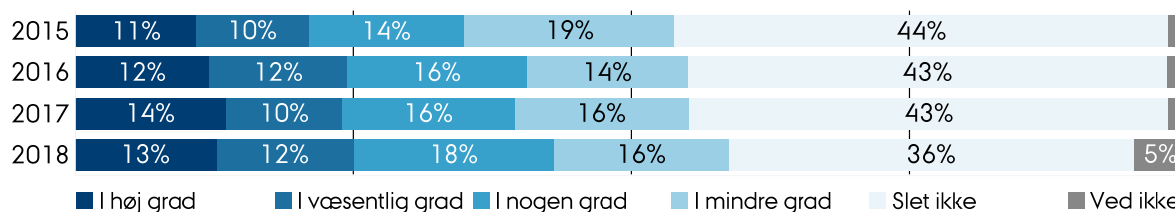
5.4 Aktivt medborgerskab og frivillighed

Et af målene med Aarhus 2017 var fra begyndelsen at engagere borgerne mere i samfundet og promovere aktivt medborgerskab blandt den regionale befolkning.²⁴ Vi har undersøgt de regionale borgeres deltagelse i frivilligt arbejde, deres engagement i lokalsamfundet, og i hvilken grad de generelt følger med i samfundsspørgsmål. Vi undersøger, om der har været en udvikling i disse tre aspekter af aktivt medborgerskab fra 2015 til 2018.

Resultaterne ses i Figur 5.7-5.9, og det samlede billede viser, at der er sket en lille udvikling over tid. Fra 2015 til 2018 var der en løbende udvikling, hvor flere og flere udførte frivilligt arbejde og engagerede sig i lokalsamfundet, men tendensen er mindre klar, når det gælder borgernes engagement i generelle samfundsspørgsmål. Her angav flest borgere, at de fulgte med i generelle samfundsspørgsmål i løbet af 2017, mens andelen faldt igen i 2018.

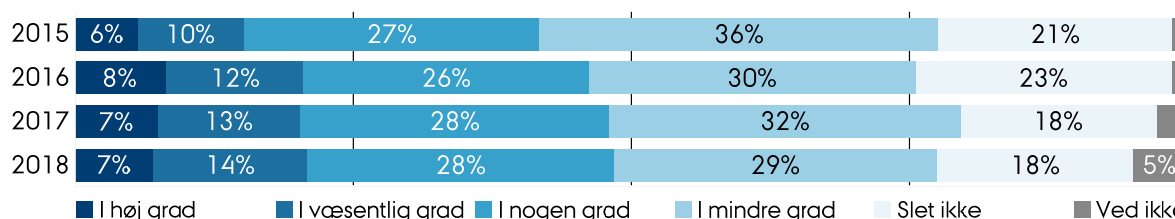
Den største udvikling ses for andelen af borgere, som udfører frivilligt arbejde (Figur 5.7). Her var der en løbende stigning, også i 2018. Dette tyder på, at det kan have en blivende effekt – også længere ud i fremtiden.

Figur 5.7 Udviklingen i den regionale befolknings deltagelse i ulønnet/frivilligt arbejde (2015-18)

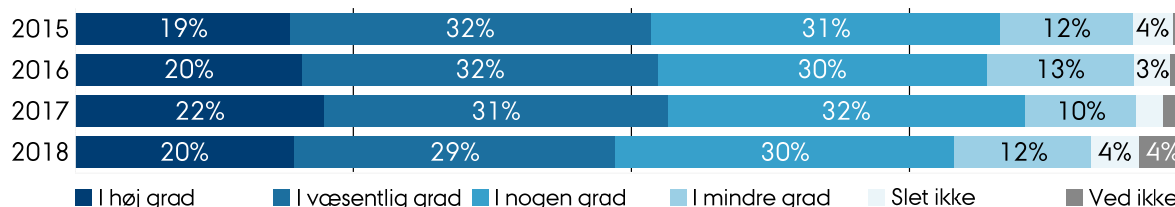
Spørgekemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "Deltager du i ulønnet, frivilligt arbejde (alle former for frivilligt arbejde, f.eks. i sportsklub, som besøgsven eller som musiker/artist)?" Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Figur 5.8 Udviklingen i den regionale befolknings engagement i lokalsamfundet (2015-18)

Spørgekemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "Er du engageret i lokalsamfundet?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

²⁴ "Aarhus 2017 Kandidat Europæisk Kulturhovedstad 2017 – Endelig ansøgning", Kulturforvaltningen, Aarhus Kommune (juni 2012), side 8.

Figur 5.9 Udviklingen i den regionale befolknings generelle engagement i samfundsspørgsmål (2015-18)

Spørgeskemaundersøgelse blandt befolkningen (2015-2018). Spørgsmål: "Følger du generelt med i samfundsspørgsmål?". Antal besvarelser: Region Midtjylland: 2015: 1.021, 2016: 1.020, 2017: 1.755, 2018: 1.121.

Aarhus 2017 havde et omfattende frivillighedsprogram, hvor knap 4.000 borgere var frivillige ReThinkers. Fonden overgik dermed sit eget mål om at engagere minimum 3.500 borgere i frivillighedsprogrammet. Knap hver fjerde af disse var 'nye frivillige' uden tidligere erfaring med frivilligt arbejde. Vores spørgeskemaundersøgelse blandt Aarhus 2017s frivillige viser desuden, at de frivillige deltog, fordi de blev motiverede af at få indsigt i kulturen, byen og samfundet. Derudover blev de generelt også motiverede af at være en del af en stor begivenhed og af at indgå i et socialt fællesskab. De frivillige var overordnet set positive over for deres frivillige arbejde i forbindelse med Aarhus 2017, hvorfor størstedelen af de frivillige sagde, at de ville fortsætte med at være frivillige efter kulturhovedstadsåret, og at de ville anbefale andre at blive frivillige ligesom dem selv. ReThinkers-programmet kører videre efter 2017, og programmet er blevet gjort permanent med forankring i VisitAarhus og Aarhus Events og med økonomisk støtte

fra Salling Fondene på 5 mio. kr. til driften i de kommende år. Dette taler for, at vi vil se en positiv effekt af Aarhus 2017s frivilligprogram på længere sigt, ligesom vi i befolkningsundersøgelsen ser en tendens til, at den positive udvikling i frivillighed fastholdes i 2018 – og muligvis længere ud i fremtiden. Befolkningsudviklingen kan ikke tilskrives Aarhus 2017, men kan lige så godt være en generel tendens i tiden. Aarhus 2017 arbejdede målrettet med at udvikle frivilligheden, men det lykkedes primært i Aarhus Kommune, hvor titlen som europæisk frivillighedsstad i 2018 også er med til at fremme dette mål og fastholde den positive udvikling i byen. 85% af de frivillige i Aarhus 2017 var bosat i Aarhus Kommune, hvorfor Aarhus 2017s effekt primært sås der – og ikke rundt om i regionen. Kun 15% af borgerne i det øvrige Region Midtjylland havde hørt om Aarhus 2017s frivillighedsprogram, hvilket underbygger den begrænsede regionale effekt af Aarhus 2017 på frivillighed. I Aarhus Kommune havde 39% hørt om frivillighedsprogrammet²⁵.

²⁵ "Aarhus som kulturhovedstad i 2017. Måling i december", Epinion (januar 2018), tabel 9, side 16.

6 SAMMENFATNING

Et regionalt projekt med lokale effekter

Der er en geografisk nærhed knyttet til borgernes oplevelse af Aarhus 2017. Borgerne oplevede primært kulturhovedstadsprojektet som et regionalt projekt – som noget, der foregik i deres lokalområde og i resten af Region Midtjylland. Samtidig var de borgerrettede effekter af Aarhus 2017 primært regionale frem for nationale. Da både synligheden, kendskabsgraden, interessen og positiviteten over for Aarhus 2017 samtidig var langt større i Region Midtjylland end i det øvrige Danmark, er det heller ikke overraskende, at det primært var i Region Midtjylland, at Aarhus 2017 satte sine spor i befolkningens bevidsthed.

Borgerne oplevede, at medierne generelt beskrev Aarhus 2017 som en overvejende regional frem for national begivenhed. De oplevede samtidig, at Aarhus 2017 i begrænset omfang blev beskrevet som en international begivenhed. Det matcher billedet fra vores medieanalyse²⁶ af, at mediedækningen var størst i de lokale og regionale medier, mens de landsdækkende nyhedsmedier stod for en påfaldende lille andel af omtalen af Aarhus 2017.

I forbindelse med mere komplekse spørgsmål, fx om der bruges for mange penge på Aarhus 2017, ser vi, at en stor andel af borgerne bosat uden for Region Midtjylland slet ikke havde en holdning til de mere konkrete forhold i forbindelse med Aarhus 2017 – selvom en stor del af de

offentlige midler kom fra staten. Borgerne i Region Midtjylland havde således i højere grad en holdning til Aarhus 2017, og samtidig var holdningen oftest mere positiv blandt den regionale befolkning end på nationalt plan.

Ud over at vi kan se en diskrepans mellem borgerne i Region Midtjylland og borgerne i de øvrige fire regioner, når det gælder oplevelsen af Aarhus 2017, ser vi også betydelige forskelle internt i Region Midtjylland. Ligesom i andre af vores temarapporter kan vi konkludere, at kulturhovedstadsprojektet havde størst effekt i Aarhus Kommune, og at aarhusianerne var mere positive over for, engagerede i og informerede om Aarhus 2017 end borgerne i de 18 øvrige kommuner. 56% af borgerne i Region Midtjylland oplevede i 2018, at Aarhus havde fået et udbytte af kulturhovedstadsprojektet. Blandt aarhusianerne var det 68%, som oplevede, at deres by havde fået noget ud af Aarhus 2017. Samlet set var der en tendens til, at uanset hvilken type område man kommer fra (Aarhus, større by, mindre by eller landdistrikt), så var ens egen vurdering af lokalområdets udbytte højere end de udefrakommende borgeres vurdering. Udbyttet for Aarhus blev vurderet højest af aarhusianerne, borgerne i Randers Kommune så et stort udbytte for de større byer, mens borgerne i Ringkøbing-Skjern Kommune i højere grad end andre borgere oplevede et udbytte for landdistrikterne. Alle borgere i både Aarhus Kommune, regionens øvrige østlige

²⁶ Se temarapport nr. 5 "Aarhus 2017 i medierne" rethinkIMFACTS 2017 (2019).

kommuner og regionens vestlige kommuner var dog enige om, at Aarhus hjemtog den største gevinst fra kulturhovedstadsprojektet.

Med det in mente er det bemærkelsesværdigt, at halvdelen af borgerne i Aarhus Kommune mente, at der blev brugt for mange offentlige ressourcer på Aarhus 2017, mens kun hver tredje borger i det øvrige Region Midtjylland mente det samme. Det kan hænge sammen med Aarhus Kommunes store økonomiske indskud sammenlignet med de øvrige 18 kommuners. Vi ser dog i befolkningsundersøgelsen, at borgerne ikke havde meget begreb om Aarhus 2017s faktiske budget – og dermed formentlig heller ikke den store viden om Aarhus Kommunes eksakte ressourceforbrug.

Det europæiske gled i baggrunden

Et af målene for europæiske kulturhovedstadsprojekter er at udbrede europæisk kultur og styrke den europæiske kulturs mangfoldighed. Men forud for kulturhovedstadsåret så borgerne i Region Midtjylland helst, at Aarhus 2017-programmet blev baseret på lokale og nationale kunstnere frem for på internationale kunstnere. Borgerne var altså mere interesserede i at få præsenteret lokal og national kultur frem for europæisk kultur.

De europæiske perspektiver og udbytter fyldte generelt meget mindre for borgerne, end de lokale og regionale gjorde. Der var nærmest ingen positiv udvikling i den europæiske stolthed blandt borgerne i Region Midtjylland, men dog en lille udvikling i følelsen af tilknytning til Europa. Samtidig oplevede hver tiende borger, at Aarhus 2017 øgede deres interesse for Europa, mens hver sjette borger i Region Midtjylland oplevede, at Aarhus 2017 gav dem et godt indblik i europæisk kultur. Samlet set tyder dette på, at selvom kulturhovedstadsprojektet ikke gjorde borgerne i Region Midtjylland mærkbart mere stolte af at være europæere, så knyttede det dog et lidt stærkere bånd til Europa. Også her var den europæiske effekt dog mindre end den regionale effekt, da tilknytningen blev øget mere til Region Midtjylland end til Europa.

Kulturens vigtighed for borgerne

Borgerne i Region Midtjylland tog stilling til, hvad de generelt så som vigtige udbytter ved kulturelle begivenheder som Aarhus 2017. De to højeste prioriteter

for borgerne var at "tiltrække turister" og at "gøre begivenheden relevant for mange typer af borgere". Det var således ikke entydigt sådan, at økonomiske udbytter var vigtigst – borgerne prioriterede forskellige typer af udbytte højt. Selvom vækst i turismen var det vigtigste for borgerne, så blev inklusion og relevans for en bred skare af borgere samtidig også prioriteret meget høj, altså en helt anden type udbytte end det rent økonomiske.

Tal fra VisitDenmark viser, at turismen i Aarhus og Region Midtjylland er steget over den seneste årrække. Hvor meget af denne turismevækst som kan tilskrives Aarhus 2017, er dog uvist. Inklusionen af en bred skare af borgere er til gengæld ikke lykkedes i det omfang, man håbede på. Der er en skævhed i, hvilke typer af borgere som fandt Aarhus 2017 relevant for dem personligt. Blandt andet oplevede borgere med en lang uddannelse Aarhus 2017 som markant mere relevant for dem personligt end borgere med kort uddannelse. Samtidig oplevede de kulturvante publikummere Aarhus 2017 som langt mere relevant end dem, der sjældent går til kultur. Kun 5% af de lavfrekvente kulturbrugere (som går til kultur årligt eller sjældnere) oplevede, at Aarhus 2017 var relevant for dem personligt i væsentlig eller høj grad.

Borgerne ser generelt en værdi i kultur, og 2 ud af 3 borgere i Region Midtjylland er enige i, at kultur giver os vigtige nye impulser, giver øget livskvalitet og trivsel og binder os sammen som borgere. Borgerne oplever således en klar værdi af kulturen på disse områder – men samtidig er det nogle af de potentielle udbytter ved kultur, som prioriteres lavest af borgerne. Eksempelvis prioriteres inklusion af alle typer borgere og vækst i turisme som nævnt højest.

Vi ser ikke en udvikling over tid i borgernes holdning til, om kultur kan bidrage til nye impulser, livskvalitet og sammenhængskraft, men det gør vi til gengæld, når det gælder vigtigheden af adgang til gode kulturtilbud i borgernes lokalområde. I løbet af selve kulturhovedstadsåret følte en større andel af regionens borgere, at det var vigtigt for dem, at der var adgang til gode lokale kulturtilbud. Samtidig fik en større andel af borgerne i Region Midtjylland også øjnene op for, at der foregik interessante ting i regionen på kulturområdet. Både Aarhus som by og Region Midtjylland som helhed blev med tiden opfattet som mere interessante kultursteder. Denne effekt ses kun blandt den regionale befolkning, mens Aarhus' og Region Midtjyllands

kulturelle image ikke blev styrket blandt den samlede danske befolkning.

Uændrede kulturvaner

17% af borgerne i Region Midtjylland oplevede efter kulturhovedstadsåret, at Aarhus 2017 havde øget deres interesse for kultur. Dette har dog ikke sat tydelige spor i befolkningens gennemsnitlige kulturinteresse, hvor den samme andel af borgerne i både 2016, 2017 og 2018 angav, at de i nogen, væsentlig eller høj grad var interesseret i kultur. Samtidig ses der heller ikke en stigning i det generelle kulturforbrug blandt befolkningen i Region Midtjylland. Aarhus 2017 har således ikke haft en væsentlig indvirkning på befolkningens kulturvaner. Borgernes generelle kulturforbrug er faktisk faldet en smule fra 2015 til 2018, idet der er kommet færre af de højfrekvente kulturbrugere (som går til kultur månedligt eller oftere) og flere af de lavfrekvente kulturbrugere (som går til kultur årligt eller sjældnere end det). Aarhus 2017 formåede ikke at aktivere de kulturinaktive borgere, da der også blandt Aarhus 2017-publikummet var en overrepræsentation af de kulturvante, som var vant til at gå til kulturaktiviteter. Grundlæggende (kultur)vaner kan dog også være svære at ændre med et enkelt års kulturhovedstadsprogram. Aarhus 2017 skabte stor opmærksomhed på og nysgerrighed over for kultur blandt befolkningen og dermed et momentum, der fortsat kan gribes og udmøntes i ændrede kulturvaner. Det kræver dog, at der følges strategisk op på det med planer for den fortsatte publikumsudvikling, og at det sker, før det skabte momentum fra kulturhovedstadsåret bliver tabt.

Til trods for at borgernes generelle kulturaktivitet ikke er steget, så deltog en stor andel af regionens borgere i Aarhus 2017-events. 60% af borgerne i Aarhus Kommune deltog i en eller flere Aarhus 2017-events, mens hver tredje borger i de øvrige kommuner deltog. Dette er et positivt billede, men deltagelsen var ikke tilstrækkelig stor – især ikke blandt de mere kulturinaktive

– til at det har flyttet på borgernes samlede kulturforbrug (også uden for Aarhus 2017-programmet).

Sammenhængskraften og frivilligheden blomstrer

Aarhus 2017s frivillighedsprogram var omfattende og succesfuldt, og de borgere, der var engagerede som frivillige i Aarhus 2017, har efterfølgende kunnet fortsætte deres frivillige arbejde i regi af VisitAarhus og Aarhus Events. Samtidig var Aarhus også frivillighedsstad i 2018, hvilket yderligere har bidraget til, at frivilligheden blomstrer i Aarhus Kommune. Effekterne af Aarhus 2017s frivillighedsprogram var klart størst i Aarhus, da indsatsen i høj grad var forankret der. I vores befolkningsundersøgelse ser vi dog også, at der har været en stigning i andelen af borgere i hele Region Midtjylland, som udfører frivilligt arbejde generelt. Der er altså en positiv udvikling i borgernes engagement i frivilligt arbejde på tvær af hele regionen. Hvor stor en del af denne udvikling som kan tilskrives Aarhus 2017, er uvist. Især når vi retter blikket mod kommunerne uden for Aarhus, er det tvivlsomt, hvor stor en del af stigningen der er direkte afledt af Aarhus 2017 – den kan i lige så høj grad være et resultat af øvrige kommunale tiltag uden relation til kulturhovedstadsprojektet eller en generel tendens i tiden.

Borgerne i Region Midtjylland giver udtryk for et øget engagement i lokalsamfundet generelt. Samtidig ses der en positiv udvikling i borgernes følelse af tilknytning til Region Midtjylland og en styrket regional identitet. På den baggrund vurderer vi, at den regionale sammenhængskraft samlet set er blevet styrket hen over årene omkring kulturhovedstadsprojektet. Denne udvikling er sket parallelt med, at medierne i vid udstrækning har omtalt det regionale kulturhovedstadsprojekt som netop et regionalt projekt²⁷, og at kommunerne på tværs af regionen har samarbejdet tæt om Aarhus 2017²⁸. Den kausale sammenhæng, direkte eller indirekte, er svær at bevise entydigt, men det synes oplagt, at Aarhus 2017 har spillet en rolle i den observerede styrkelse af den regionale sammenhængskraft.

²⁷ Se temarapport nr. 5 "Aarhus 2017 i medierne", rethinkIMPACTS 2017 (2019)

²⁸ Se temarapport nr. 3 "Aarhus 2017 som politisk projekt", rethinkIMPACTS 2017 (2019)

APPENDIKS 1 – METODE

Her præsenteres først det overordnede forskningsdesign, hvorefter henholdsvis den kvantitative og den kvalitative tilgang til at undersøge befolkningens perspektiv på Aarhus 2017 beskrives i dybden. Afslutningsvis præsenteres de evalueringskriterier, som undersøgelsen knytter sig til.

Overordnet forskningsdesign

Befolkningsundersøgelsen er baseret på henholdsvis en kvantitativ og en kvalitativ dataindsamling. Førstnævnte består af en række spørgeskemaundersøgelser blandt et repræsentativt udsnit af den danske befolkning udført af rethinkIMPACTS 2017 i samarbejde med Kantar Gallup. Sidstnævnte består af fokusgruppeinterviews med borgere fra udvalgte kommuner i Region Midtjylland.

Dette mixed methods-design med en kombination af kvantitative og kvalitative data er valgt for at kunne analysere brede tendenser i den samlede befolkning og samtidig få dybere indblik i den enkelte borgers oplevelse af Aarhus 2017 og de overvejelser, der kan ligge bag de forskellige holdninger til kulturhovedstadsprojektet og til kultur generelt.

Vi indsamlede data fra 2015 til 2018, og analysen vil fokusere både på *udviklingen* i befolkningens holdninger, oplevelser og kulturvaner over tid og på tingenes tilstand isoleret set – før, i løbet af og efter selve kulturhovedstadsåret.

Kvantitativ dataindsamling

Den kvantitative dataindsamling blev designet med henblik på at undersøge udviklingen i befolkningens holdninger over tid. Dataene blev derfor indsamlet i perioden 2015-18. Indsamlingen i 2017 var særlig, da der her indgik en ekstrastor stikprøve, så vi kunne fordele indsamlingen på fire runder fordelt hen over året. Dermed blev variationen i befolkningens holdninger i løbet af selve kulturhovedstadsåret synliggjort, hvor f.eks. sæsonerne og kulturhovedstadsprogrammets varierende tyngde kan have haft betydning for befolkningens skiftende kulturforbrug og engagement i Aarhus 2017.

Denne temarapports undersøgelse af befolkningen dækker to forskellige, delvist overlappende populationer: den regionale befolkning og den nationale befolkning. Generelt vil vi i denne rapport præsentere resultaterne specifikt for henholdsvis befolkningen i Region Midtjylland og den samlede danske befolkning. I resultaterne for den samlede danske befolkning vil befolkningen i Region Midtjylland således udgøre cirka en femtedel. Herudover vil tendenserne i Region Midtjylland udvalgte steder blive sammenlignet med de øvrige fire regioner for at kontrollere, om der er en særlig udvikling i borgerne i Region Midtjyllands kulturvaner, som ikke ses i den øvrige danske befolkning.

Nedenfor ses et overblik over indsamlingstidspunkter og over, hvor mange danske borgere der deltog i hver af dataindsamlingerne i forbindelse med befolkningsundersøgelsen (tabel A1.1).

Tabel A1.1 Indsamlingstidspunkter for de forskellige runder af spørgeskemaundersøgelsen og antal borgere, som har besvaret undersøgelsen i de enkelte runder

	Regional befolkning	National befolkning	Indsamlingstidspunkt
2015	1.021 borgere	Ingen dataindsamling	December 2015
2016	1.020 borgere	1.139 borgere	December 2016
2017	Runde 1: 455 borgere	Runde 1: 463 borgere	Marts 2017
	Runde 2: 424 borgere	Runde 2: 612 borgere	Juni 2017
	Runde 3: 428 borgere	Runde 3: 400 borgere	September 2017
	Runde 4: 448 borgere	Runde 4: 397 borgere	November/december 2017
	I alt: 1.755 borgere	I alt: 1.872 borgere	
2018	1.121 borgere	1.048 borgere	Marts/april 2018

Tallene angiver det samlede antal respondenter/borgere for hver indsamling af spørgeskemabesvarelser i forbindelse med befolkningsundersøgelsen. Indsamlingstidspunktet angiver hele den periode, hvor det var muligt for respondenterne at besvare spørgeskemaet.

Spørgeskemaet blev justeret undervejs fra 2015 til 2018, fordi enkelte perspektiver kun var relevante at spørge til henholdsvis inden, i løbet af og efter kulturhovedstadsåret. Størstedelen af spørgsmålene gik dog igen i alle årene, hvilket sikrede sammenlignelighed over tid. Ligeledes var det, med få undtagelser, de samme spørgsmål, der blev besvaret af henholdsvis den

regionale og den nationale befolkning. Et komplet overblik over de benyttede spørgsmål og ændringer i spørgsmålsformuleringerne mellem indsamlingsrunderne findes nedenfor. Spørgeskemaet omhandler en lang række temaer vedrørende dels Aarhus 2017 specifikt og dels kultur generelt (se tabel A1.2).

Tabel A1.2 Overordnede temaer i spørgeskemaundersøgelsen, både regionalt og nationalt

Temaer vedrørende Aarhus 2017	Temaer vedrørende generelle tendenser
1) Holdning til og interesse for Aarhus 2017.	6) Generelt kulturforbrug og generel kulturinteresse
2) Deltagelse i Aarhus 2017-events	7) Udbud og betydning af kultur generelt
3) Kendskab til Aarhus 2017 og informationsniveau	8) Tilknytning til by, region, Danmark og Europa
4) Mediedækning af Aarhus 2017	9) Stolthed over by, region, Danmark, Europa
5) Udbytte af Aarhus 2017	10) Engagement i frivillighed og samfundet

Nr.	Spørgsmål	Tidspunkt													
		2015	2016		2017								2018		
					Q1		Q2		Q3		Q4				
		R	R	N	R	N	R	N	R	N	R	N	R	N	
Q16X	I hvilken grad har mediernes dækning... påvirket holdning til/ øget viden om Aarhus 2017... mv.		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Q16	I hvilken grad føler du dig knyttet til... Din by/kommune...	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Q26	I hvilken grad er du stolt af... Din by/kommune... mv.	X	X		X		X		X		X		X		
Q27	I hvilken grad er Aarhus 2017 relevant for... Dig personligt... mv.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Q27_1	Udsagn: Aarhus 2017s relevans og personligt udbytte af Aarhus 2017	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Q31	Udsagn: Muligheder og barrierer for deltagelse i Aarhus 2017 arrangementer						X		X		X				
Q20	Hvad bør kulturhovedstadsprogrammet basere sig på?	X	X		X		X		X		X				
Q4	Hvor sikkert er det, du (ikke) deltager i et eller flere Aarhus 2017-arrangementer?		X	X											
Q4_2	Hvor mange Aarhus 2017-arrangementer vil du anslå, du har deltaget i?				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Q15_1	Udsagn: Frivillighed og aktiv i lokalsamfund (medborgerskab)	X	X		X		X		X		X		X		
Q5	Hvilke områder i Region Midtjylland, mener du, får noget ud af Aarhus 2017?						X		X		X		X		
Q41	Hvad mener du, er det vigtigste udbytte, der bør være af Aarhus 2017? (åbent spørgsmål)				X		X		X		X				
Q42	Hvor vigtigt er det, at kulturelle begivenheder som Aarhus 2017 prioriterer at... (udbytte)												X		
Q60	Oplevede du den officielle åbning af Aarhus 2017 d. 21. januar i år?				X	X									
Q61	Hvad er din samlede oplevelse af den officielle åbning af Aarhus 2017?				X	X									
Q50	Hvilken by havde titlen som kulturhovedstad i 2017? (åbent spørgsmål)												X	X	
Q51	Hvilke kulturtilbud kender du i Aarhus og Region Midtjylland? (åbent spørgsmål)	X													

Note: Et "X" angiver, at spørgsmålet er inkluderet i den pågældende survey. R = regional befolkning, N = national befolkning. Spørgsmålsformuleringer og svarkategorier kan variere yderligere mellem runderne. Denne tabel skaber blot et overblik over, hvornår hvilke spørgsmål/variable er blevet undersøgt.

Repræsentativitet og kvalitet af spørgeskemadata

Kantar Gallup har analyseret, om de data, de har indsamlet, er repræsentative. Der er tale om en frafaldsanalyse og en sammenligning mellem de endelige stikprøver og de to populationer: den regionale befolkning og den nationale befolkning. Kantar Gallup konkluderer følgende om de to populationers datakvalitet.

Kantar Gallup: *Datakvalitet regional survey*

Undersøgelsen er blevet stratificeret på køn, alder, uddannelse, antal personer i husstanden og kommune. Svarpersonerne er blevet udtrukket simpelt tilfældigt inden for de enkelte strata og i overensstemmelse med de forholdsmæssige vægtninger af strata.

For alder er der en overrepræsentation af ældre mennesker. Dette er normalt for denne type af undersøgelse. På køn, uddannelse, antal personer i husstanden og kommune er undersøgelsens fordeling af respondenter god. Overrepræsentationen er blevet vejlet på plads, således at stikprøven er repræsentativ i forhold til populationen. Overordnet set er datakvaliteten for undersøgelsen god.

Kantar Gallup: *Datakvalitet national survey*

Undersøgelsen er blevet stratificeret på køn, alder, uddannelse, antal personer i husstanden og region. Svarpersonerne er blevet udtrukket simpelt tilfældigt inden for de enkelte strata og i overensstemmelse med de forholdsmæssige vægtninger af strata.

For alder er der en overrepræsentation af ældre mennesker. Dette er normalt for denne type af undersøgelse. På køn, antal personer i husstanden, uddannelse og region er undersøgelsens fordeling af respondenter god. Overrepræsentationen er blevet vejlet på plads, således at stikprøven er repræsentativ i forhold til populationen. Overordnet set er datakvaliteten for undersøgelsen god.

Kvalitativ dataindsamling

Den kvalitative dataindsamling blev baseret på fokusgruppeinterviews med borgere i forskellige kommuner i Region Midtjylland. I efteråret 2016 gennemførte vi en række korte, individuelle pilot-interviews med borgere i Herning og Aarhus og en fokusgruppe i Aarhus, som dannede grundlag for valget af fokusgrupper som interviewgrundlag og for udarbejdelsen af selve interviewguiden til de efterfølgende fokusgruppeinterviews.

Fokusgruppeinterviewene blev gennemført over fire runder med fire fokusgrupper i hver runde. Hver runde bestod af to fokusgrupper i Aarhus Kommune med henholdsvis unge under 35 år og ældre over 35 år og to fokusgrupper fra de øvrige kommuner i regionen. De to fokusgrupper uden for Aarhus Kommune var fordelt på henholdsvis én med unge deltagere og én med ældre deltagere. Herudover var de også fordelt på henholdsvis én fokusgruppe fra en større kommune og én fra en mindre kommune, samt én fra den østlige del af regionen og én fra den vestlige. Denne variation i kommuner er vigtig, da der kan være forskellige mekanismer bag befolkningens holdning i henholdsvis store og små kommuner og afhængigt af kommunernes afstand til Aarhus Kommune, som var centrum for kulturhovedstadsprojektet.

Inddelingen i kommunestørrelse skete ud fra et kriterium, hvor store kommuner blev defineret som kommuner med et befolkningstal på over 50.000 borgere. Det gjorde sig samtidig gældende, at de store kommuner i vores sample havde en mere veludviklet kulturel infrastruktur og en større grad af urbanisering, og der var oftest en stor hovedby i kommunen, hvilket er en vigtig faktor for at drive kulturlivet fremad lokalt.

Vi inddelte Region Midtjylland i tre geografiske klynger. Aarhus Kommune blev behandlet særskilt, mens de øvrige kommuner blev inddelt ud fra en placering i enten den østlige del eller den vestlige del af regionen. De øvrige østlige kommuner var Samsø, Syddjurs, Norddjurs, Favrskov, Randers, Hedensted, Silkeborg, Odder, Skanderborg og Horsens Kommuner. De vestlige kommuner var Viborg, Skive, Struer, Lemvig, Ikast-Brande, Holstebro, Herning og Ringkøbing-Skjern Kommuner. Denne geografiske tredeling i Aarhus Kommune, de øvrige østlige kommuner og de vestlige kommuner blev ikke kun benyttet ved

Tabel A1.4 Sampling og indsamlingstidspunkter for fokusgrupper

	Runde 1 Nov./dec. 2016	Runde 2 Feb./mar. 2017	Runde 3 Aug. 2017	Runde 4 Mar./apr. 2018
Aarhus	Aarhus <i>Unge (10 pers.)</i> <i>Ældre (7 pers.)</i>	Aarhus <i>Unge (10 pers.)</i> <i>Ældre (6 pers.)</i>	Aarhus <i>Unge (9 pers.)</i> <i>Ældre (8 pers.)</i>	Aarhus <i>Unge (11 pers.)</i> <i>Ældre (6 pers.)</i>
Stor	Viborg Vest-kommune <i>Unge (7 pers.)</i>	Randers Øst-kommune <i>Unge (8 pers.)</i>	Viborg Vest-kommune <i>Unge (4 pers.)</i>	Randers Øst-kommune <i>Unge (5 pers.)</i>
Lille	Grenaa Øst-kommune <i>Ældre (8 pers.)</i>	Ikast Vest-kommune <i>Ældre (6 pers.)</i>	Grenaa* Øst-kommune <i>Ældre (7 pers.)</i>	Ikast Vest-kommune <i>Ældre (8 pers.)</i>

Tallene i parentes angiver antallet af borgere, der blev interviewet i hver fokusgruppe.

* I runde 3 var det ikke muligt at gennemføre fokusgruppeinterviews i Grenaa. I stedet blev der gennemført syv korte enkeltinterviews.

sammensætningen af fokusgrupper, men vil også blive benyttet analytisk de steder i rapporten, hvor vi ser relevante sammenligninger på tværs af Region Midtjylland.

Aarhus Kommune forventedes at være særlig i forhold til de andre kommuner, da Aarhus Kommune uden sammenligning var den største spiller i kulturhovedstadsprojektet, og synligheden af Aarhus 2017 var – helt naturligt – klart størst her.

Ovenfor ses fordelingen af fokusgrupperne på kommuner, geografi og aldersgrupper mellem de forskellige indsamlingsrunder (tabel A1.4).

Fokusgruppeinterviews – metode og indhold

I fokusgruppeinterviews lader informanterne sig inspirere af, hvad de andre siger. Dette kan have fordele og ulemper. Fordelen består i, at med et emne som Aarhus 2017 har man måske ikke så mange holdninger, men når man som informant får flere inputs (i form af andre informanters udtalelser), er det nemmere at danne en holdning. Ulempen er så, at vi som interviewere kan have

svært ved at afkode, om informanternes holdninger er funderede forud for interviewet eller dannes situationelt.

Fokusgruppeinterviewene blev hver gang afholdt af to medlemmer fra rethinkIMPACTS-teamet. Den ene person var den primære facilitator og interviewer, mens den anden havde notarfunktion med mulighed for i højere grad at observere gruppedynamikker, og om folk havde grounded holdninger eller skabte dem mere situationelt. To tilstedeværende blev desuden vurderet til at være en fordel for at lette den efterfølgende databehandling af lydfilerne og sikre, at de forskellige borgeres udsagn blev fortolket så validt som muligt.

Undersøgelsen skulle afdække befolkningens **oplevelse** af Aarhus som kulturhovedstad, og hvilke elementer/dimensioner oplevelserne blev baseret på. Med "oplevelse" henviser vi ikke kun til det at have deltaget i aktiviteterne i forbindelse med Aarhus 2017, men også til det at forholde sig til Aarhus 2017 med de forventninger og meninger, det medførte. Undersøgelsen var kvalitativ og skulle supplere de kvantitative surveys, som blev gennemført af Gallup, idet perspektivet i vores undersøgelse var et andet end i Gallups undersøgelse.

Undersøgelsen havde følgende perspektiver:

1. At afdække den oplevede **immaterielle værdi**. Vi ville indfange både den individuelle værdi (relateret til borgernes **identitet**) og værdien for Aarhus og regionen som helhed (relateret til **image**), herunder hvordan borgerne vurderede, at Aarhus 2017 styrkede **kulturlivet** i Aarhus.
2. At afdække **mediernes** rolle i oplevelsen af Aarhus 2017, herunder hvilke historier man hørte, hvor man hørte dem fra, og hvordan disse medieomtaler påvirkede befolkningens holdning til Aarhus 2017.
3. At 'måle' befolkningens oplevelse gennem deres brug af referencer og metaforer. Vi søgte dermed borgernes **fortælling** om Aarhus 2017.
4. At afdække, hvorvidt befolkningens oplevelse hovedsageligt relaterede sig til de forskellige konkrete aktiviteter i Aarhus 2017s **program**, og/eller om det hovedsageligt relaterede sig til **konceptet** og idéen om Aarhus som europæisk kulturhovedstad.

Alle perspektiver afdækkede borgernes oplevelse af Aarhus 2017 og var sideordnet med hinanden i undersøgelsen. Denne skelnen mellem perspektiver er analytisk. Vi forventede ikke, at informanterne brugte den samme skelnen, og som sådan forventede vi ikke i det store omfang at præsentere informanterne for denne analytiske skelnen, idet vi ønskede at holde muligheden åben for, at informanterne bragte dataene i en helt fjerde retning. Spørgeguiden, der blev brugt i fokusgruppeinterviewene, ses nedenfor.

Evalueringskriterier

Denne temarapport belyser seks af de centrale evalueringskriterier, som er med til at danne grundlag for den samlede evaluering af Aarhus 2017 foretaget af rethinkIMPACTS 2017. Disse evalueringskriterier har givet befolkningsundersøgelsen retning, og er en del af grundlaget for formuleringen af de analysespørgsmål, som vi har præsenteret i indledningen. I kapitel 6 belyser vi blandt andet, hvorvidt Aarhus 2017 har haft en effekt for de nedenstående områder.

Figur A1.5 Evalueringskriterier

EC3:	How important is arts and culture to the region?
EC28:	How broad participation does Aarhus 2017 activate across the region?
EC29:	How have people across the region become more active citizens because of Aarhus 2017?
EC41:	How and in which ways is the region important for the identity of the citizens?
EC44:	How do regional as well as national citizens see Aarhus 2017 as an event of national importance and relevance?
EC45:	Which role does the European dimension of Aarhus 2017 have for the regional population?

APPENDIKS 2 – SPØRGESKEMAER

Her vises spørgeskemaerne, som de så ud i 2015, 2016, 2017 (runde 4) og 2018 for den regionale befolkning. Dette skal ses som en uddybning af tabel A1.3 ovenfor, idet der her også fremgår svarmuligheder til de enkelte spørgsmål i de pågældende spørgeskemaer. Der var flest spørgsmål i spørgeskemaet i 2017 og færre

spørgsmål de andre år. En række spørgsmål var kun relevante at stille til den regionale befolkning, hvorfor de ikke blev taget med i de spørgeskemaer, der blev besvaret af borgere fra de øvrige regioner. Tabel A1.3 ovenfor viser, hvilke spørgsmål som blev taget med i henholdsvis de regionale og de nationale spørgeskemaer.

6.1 Spørgeskema, 2015

Screeners: Hvilken region bor du i?

Region Midtjylland
 Region Nordjylland (screen out)
 Region Syddanmark (screen out)
 Region Sjælland (screen out)
 Region Hovedstaden (screen out)

Q1 : Q1 : Type kulturaktiviteter

Multi coded

Hvilke typer af kulturaktiviteter interesserer du dig for?

- 1 ☐ Forestilling (teater, dans, show m.m.)
- 2 ☐ Bibliotek
- 3 ☐ Biograf
- 4 ☐ Museer/gallerier/kunstudstillinger
- 5 ☐ Debatarrangement, foredrag m.m.
- 6 ☐ Byvandring, guidede ture m.m.
- 7 ☐ Religiøse begivenheder
- 8 ☐ Sport/idræt
- 9 ☐ Live musik (klassisk)
- 10 ☐ Live musik (populærmusik)
- 11 ☐ Festivaler
- 12 ☐ Mad events
- 97 ☐ Ingen af ovenstående
- 99 ☐ Ved ikke

**Exclusive *Position fixed*

**Exclusive *Position fixed*

Q21 : Q21 :
Matrix

Hvornår har du senest benyttet dig af følgende kulturtilbud?

	Inden for den seneste uge	Inden for den seneste måned	Inden for de seneste tre måneder	Inden for det seneste halve år	Inden for det seneste år	Det er mere end et år siden	Aldrig	Ved ikke
Forestilling (teater, dans, show m.m.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bibliotek	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Biograf	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Museer/gallerier/kunst udstillinger	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Debatarrangement, foredrag	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
m.m.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Byvandring, guidede ture m.m.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Religiøse begivenheder	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sport/idræt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Live musik (klassisk)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Live musik (populærmusik)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Festivaller	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mad events	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

T1 : T1 :
Text

I 2017 skal Aarhus være europæisk kulturhovedstad. Målet er at udbyde forskelle kulturelle begivenheder i Århus og resten af Region Midtjylland. Både regionen og kommunerne i regionen bidrager til projektet. Nogle af de følgende spørgsmål vil derfor omhandle dine holdninger til kulturhovedstadsprojektet "Aarhus 2017".

Q2 : Q2 : Geografi kultur
Multi coded

Hvor har du inden for de seneste 3 måneder været til kulturaktiviteter?

- 1 ☐ Min egen kommune
- 2 ☐ Nabokommunerne
- 3 ☐ Resten af Region Midtjylland
- 4 ☐ Resten af Danmark
- 5 ☐ Udlandet
- 6 ☐ Jeg har slet ikke været til kulturaktiviteter inden for de seneste 3 måneder

Q6 : Q6 :**Numeric****Max 1000000000**

Hvor mange skattekroner bør Aarhus 2017 få pr. borger i regionen?

Det har jeg ingen holdning til

Q9 : Q9 :**Numeric****Max 1000000000**

Hvad tror du, det samlede budget for Aarhus 2017 er?

Det tør jeg ikke gætte på

Q11 : Q11 :**Multi coded**

På en skala fra 1-7, hvor godt føler du dig informeret om Aarhus 2017?

- 1 ☐ 1 Meget godt informeret
- 2 ☐ 2
- 3 ☐ 3
- 4 ☐ 4
- 5 ☐ 5
- 6 ☐ 6
- 7 ☐ 7 Meget dårligt informeret
- 99 ☐ Ved ikke

Exclusive *Position fixed*Q12 : Q12 :****Multi coded**

Hvordan er din generelle holdning til Aarhus 2017?

- 1 ☐ Meget positiv
- 2 ☐ Delvist positiv
- 3 ☐ Neutral
- 4 ☐ Delvist negativ
- 5 ☐ Meget negativ
- 6 ☐ Ved ikke

Q30 : Q27_1 :**Matrix**

Hvor enig er du i følgende udsagn

	Helt enig	Delvist enig	Hverken/eller	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
Aarhus 2017 angår ikke almindelige mennesker, men er bare noget for eliten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aarhus 2017 øger min interesse for kultur	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aarhus 2017 giver mig et godt indblik i europæisk kultur	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aarhus 2017 øger min interesse for Europa	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q20 : Q20 :**Matrix**

Hvor enig er du i følgende udsagn? Det er vigtigt, at kulturhovedstadsaktiviteterne baserer sig på

	Helt enig	Delvist enig	Hverken/eller	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
Frivillige/amatører	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lokale kunstnere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nationale kunstnere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Internationale kunstnere	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q29 : Q29 :**Single coded**

Hvilket af nedenstående udsagn beskriver bedst, hvorfor du benyttede den sidste kulturbegivenhed du deltog i?

- 1 ☐ Jeg var der for at få ny energi og for at finde ro og tid til fordybelse. Jeg søgte æstetiske oplevelser i stedets udbud, arkitektur og omgivelser.
- 2 ☐ Jeg var der på grund af en specifik faglig interesse. Jeg forholdte mig kritisk til form og den faglige formidling.
- 3 ☐ Jeg var der for at opleve og koncentrere mig om den konkrete event/kulturbegivenhed.
- 4 ☐ Jeg var der for at skabe en god oplevelse for dem, jeg var sammen med. Det vigtigste var, at de mennesker, jeg var sammen med, syntes der var interessant at være.
- 5 ☐ Jeg var nysgerrig og interesseret. Jeg var der for at få ny viden og inspiration.
- 6 ☐ Jeg var der, fordi jeg fulgte med andre.

Q21.2 : Q21.2 : Generel deltagelse i kulturaktiviteter**Single coded**

Hvor ofte deltager du generelt i kulturaktiviteter?

Nærmest dagligt	Ugentligt	Månedligt	Halvårligt	Årligt	Sjældnere	Aldrig	Ved ikke
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Filter på, således man kun får spørgsmål Q29, hvis man IKKE har svaret "Aldrig" til Q21.2.**Q29 : Q29 :****Single coded**

Hvilket af nedenstående udsagn beskriver bedst, hvorfor du benyttede den sidste kulturbegivenhed du deltog i?

- 1 ☐ Jeg var der for at få ny energi og for at finde ro og tid til fordybelse. Jeg søgte æstetiske oplevelser i stedets udbud, arkitektur og omgivelser.
- 2 ☐ Jeg var der på grund af en specifik faglig interesse. Jeg forholdte mig kritisk til form og den faglige formidling.
- 3 ☐ Jeg var der for at opleve og koncentrere mig om den konkrete event/kulturbegivenhed.
- 4 ☐ Jeg var der for at skabe en god oplevelse for dem, jeg var sammen med. Det vigtigste var, at de mennesker, jeg var sammen med, syntes der var interessant at være.
- 5 ☐ Jeg var nysgerrig og interesseret. Jeg var der for at få ny viden og inspiration.
- 6 ☐ Jeg var der, fordi jeg fulgtes med andre.

Q2 : Q2 : Geografi kultur**Multi coded**

Hvor har du inden for de seneste 3 måneder været til kulturaktiviteter?

- 1 ☐ Min egen kommune
- 2 ☐ Nabokommunerne
- 3 ☐ Resten af Region Midtjylland
- 4 ☐ Resten af Danmark
- 5 ☐ Udlandet
- 6 ☐ Jeg har slet ikke været til kulturaktiviteter inden for de seneste 3 måneder

Q24 : Q24**Single coded**

På en skala fra 1-7, hvad synes du om forbruget af offentlige ressourcer på...

Kulturhovedstadsprojektet Aarhus 2017?

- 1 ☐ 1 Der bliver brugt alt for få ressourcer
 2 ☐ 2
 3 ☐ 3
 4 ☐ 4
 5 ☐ 5
 6 ☐ 6
 7 ☐ 7 Der bliver brugt alt for mange ressourcer
 99 ☐ Ved ikke

**Exclusive *Position fixed*

Kultur generelt?

1	☐	1 Der bliver brugt alt for få ressourcer
2	☐	2
3	☐	3
4	☐	4
5	☐	5
6	☐	6
7	☐	7 Der bliver brugt alt for mange ressourcer
99	☐	Ved ikke

Q10 : Q10 :**Single coded**

På en skala fra 1-7, hvor interesseret er du i Aarhus 2017?

- 1 ☐ 1 Slet ikke interesseret
 2 ☐ 2
 3 ☐ 3
 4 ☐ 4
 5 ☐ 5
 6 ☐ 6
 7 ☐ 7 Meget interesseret
 99 ☐ Ved ikke

**Exclusive *Position fixed*

Q4:**Multi coded**

På en skala fra 1-7, hvor sikkert er det, du (ikke) deltager i et eller flere Aarhus 2017-arrangementer i Region Midtjylland?

- 1 ☐ 1 Det er helt sikkert, at jeg ikke deltager i et 2017-arrangement.
2 ☐ 2
3 ☐ 3
4 ☐ 4
5 ☐ 5
6 ☐ 6
7 ☐ 7 Det er helt sikkert, at jeg deltager i et eller flere 2017-arrangementer.
99 ☐ Ved ikke

**Exclusive *Position fixed*

Q11 : Q11 :**Single coded**

På en skala fra 1-7, hvor godt føler du dig informeret om Aarhus 2017?

- 1 ☐ 1 Mangelfuldt informeret
2 ☐ 2
3 ☐ 3
4 ☐ 4
5 ☐ 5
6 ☐ 6
7 ☐ 7 Fyldestgørende informeret
99 ☐ Ved ikke

**Exclusive *Position fixed*

Q12 : Q12 :**Single coded**

Hvordan er din generelle holdning til Aarhus 2017?

- 1 ☐ Meget positiv
2 ☐ Delvist positiv
3 ☐ Neutral
4 ☐ Delvist negativ
5 ☐ Meget negativ
6 ☐ Ved ikke

Q13 : Q13.1 :**Multi coded**

Fra hvilke af nedenstående kilder får du jævnligt information om Aarhus 2017?
Sær gerne flere kryds.

- 1 ☐ I lokale/regionale aviser (fx lokale dagblade, lokalaviser, ugeaviser mv.)
- 2 ☐ I lokal/regional tv/radio
- 3 ☐ I landsdækkende aviser
- 4 ☐ I landsdækkende tv/radio
- 5 ☐ På Aarhus 2017s egen hjemmeside
- 6 ☐ På Aarhus 2017s Facebook side
- 7 ☐ På Aarhus 2017s Instagram profil
- 8 ☐ På Aarhus 2017s Twitter profil
- 9 ☐ På Aarhus 2017s Youtubekanal
- 10 ☐ På Facebook i øvrigt
- 11 ☐ På andre sociale medier (fx Instagram, Twitter, LinkedIn mv.)
- 12 ☐ Gennem mund-til-mund (familie, venner, kolleger mv.)
- 13 ☐ Rundt om i bybilledet (plakater, bannere, busreklamer mv.)
- 14 ☐ Andet (angiv hvor)
- 15 ☐ Har ikke hørt om Aarhus 2017
- 99 ☐ Ved ikke

Exclusive *Position fixed*Q13 : Q13.2 :****Multi coded**

Hvilke af nedenstående kilder har haft betydning for din holdning til Aarhus 2017?
Sæt gerne flere kryds.

- 1 ☐ I lokale/regionale aviser (fx lokale dagblade, lokalaviser, ugeaviser mv.)
- 2 ☐ I lokal/regional tv/radio
- 3 ☐ I landsdækkende aviser
- 4 ☐ I landsdækkende tv/radio
- 5 ☐ På Aarhus 2017s egen hjemmeside
- 6 ☐ På Aarhus 2017s Facebook side
- 7 ☐ På Aarhus 2017s Instagram profil
- 8 ☐ På Aarhus 2017s Twitter profil
- 9 ☐ På Aarhus 2017s Youtubekanal
- 10 ☐ På Facebook i øvrigt
- 11 ☐ På andre sociale medier (fx Instagram, Twitter, LinkedIn mv.)
- 12 ☐ Gennem mund-til-mund (familie, venner, kolleger mv.)
- 13 ☐ Rundt om i bybilledet (plakater, bannere, busreklamer mv.)
- 14 ☐ Andet (angiv hvor)
- 15 ☐ Har ikke hørt om Aarhus 2017
- 99 ☐ Ved ikke

**Exclusive *Position fixed*

Q14**Multi coded**

Hvordan oplever du mediernes (tv, radio, aviser) beskrivelse af Aarhus 2017?

Angives ud fra kontinuum mellem følgende ordpar:

- Som noget der er positivt ↔ Som noget der er negativt.
- Som en interessant begivenhed ↔ Som en kedelig begivenhed
- Som en relevant begivenhed for mig ↔ Som en irrelevant begivenhed for mig
- Som en folkelig begivenhed ↔ Som en elitær begivenhed
- Som en lokal begivenhed ↔ Som en national begivenhed
- Ved ikke

Nyt spørgsmål: Q15**Multi coded**

Hvordan har medierne (tv, radio, aviser) påvirket dig?

Angives ud fra kontinuum mellem følgende ordpar:

- Gjort mig mere positiv ift. Aarhus 2017 ↔ Gjort mig mere negativ ift. Aarhus 2017
- Gjort mig mere interesseret i Aarhus 2017 ↔ Gjort mig mindre interesseret i Aarhus 2017

Ved ikke

Matrix

Alle former for frilligt arbejde fx i sportsklub, som besøgsven eller som musiker/artist

[illegible]

Q21.1: Deltagelse i kulturtilbud
Matrix

Hvornår har du senest benyttet dig af følgende kulturtilbud?

	Inden for den seneste uge	Inden for den seneste måned	Inden for de seneste tre måneder	Inden for det seneste halve år	Inden for det seneste år	Det er mere end et år siden	Aldrig	Ved ikke
Forestillinger (teater, dans, show m.m.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bibliotek	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Biograf	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Museer/gallerier/kunst udstillinger	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Debatarrangementer, foredrag m.m.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Byvandring, guidede ture m.m.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Religiøse begivenheder	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sport/idræt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Live musik (klassisk musik)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Live musik (populærmusik)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Arrangementer med historisk tema (festivaler, markeder, rollespil m.m.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Arrangementer med mad, gastronomi og fødevarer som tema	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q21.2 : Q21.2 : Generel deltagelse i kulturaktiviteter
Single coded

Hvor ofte deltager du generelt i kulturaktiviteter?

Nærmest dagligt	Ugentligt	Månedligt	Halvårligt	Årligt	Sjældnere	Aldrig	Ved ikke
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q28: Kulturtype
Single coded

Hvad var den seneste kulturbegivenhed, du deltog i?

- 1 ☐ Forestilling (teater, dans, show m.m.)
- 2 ☐ Bibliotek
- 3 ☐ Biograf
- 4 ☐ Museum/galleri/kunstudstilling

5	☐	Debatarrangement, foredrag m.m.
6	☐	Byvandring, guidet tur m.m.
7	☐	Religiøs begivenhed
8	☐	Sport/idræt
9	☐	Live musik (klassisk musik)
10	☐	Live musik (populærmusik)
11	☐	Arrangement med historisk tema (festivaler, markeder, rollespil m.m.)
12	☐	Arrangement med mad, gastronomi og fødevarer som tema
97	☐	Ingen af ovenstående
99	☐	Ved ikke

Filter på, således man kun får spørgsmålet Q28, hvis man IKKE har svaret "Aldrig" til Q21.2.

Q29: Kulturbrugstype

Single coded

Hvilket af nedenstående udsagn beskriver bedst, hvorfor du benyttede den sidste kulturbegivenhed du deltog i?

Tilfældigt: Jeg havde ikke et klart formål med at komme.

Involveret: Jeg var der for at vise min opbakning eller selv deltage aktivt i begivenheden.

Socialt samvær: Jeg var der for at være sammen med andre mennesker.

Inspiration: Jeg var der for at søge nye impulser, viden eller fordybelse.

Fornøjelse: Jeg var der for at blive underholdt.

Fan: Jeg var der, fordi jeg er fan.

Ingen af ovenstående passer: Beskriv selv, hvorfor du var til stede: (Åben svarkategori)

Ved ikke

OBS: Svarmulighederne er randomiserede, således at mulighed 2-6 (involveret, social, inspiration, fornøjelse, fan) præsenteres i tilfældig rækkefølge for den enkelte respondent.

Filter på, således man kun får spørgsmålet Q29, hvis man IKKE har svaret "Aldrig" til Q21.2.

Q29_3: Social

Multi coded

Hvem var du sammen med, sidst du deltog i en kulturbegivenhed?

Jeg var der alene (udelukker de andre muligheder)

Jeg var der med familie

Jeg var der med venner

Jeg var der med kollegaer

Q29_4: Initiativ

Single coded

Hvem tog initiativet, sidst du deltog i en kulturbegivenhed?

Jeg tog selv initiativet

Jeg var med til at tage initiativet

Andre tog initiativet

FILTER: Stilles kun, hvis der IKKE svares 'Jeg var der alene' til Q29_3.

Q2: Geografi kultur**Multi coded**

Hvor har du inden for de seneste 3 måneder været til kulturaktiviteter?

Du kan vælge flere svarmuligheder samtidig

- 1 ☐ Min egen kommune
- 2 ☐ Nabokommunerne
- 3 ☐ Resten af Region Midtjylland
- 4 ☐ Resten af Danmark
- 5 ☐ Udlandet
- 6 ☐ Jeg har slet ikke været til kulturaktiviteter inden for de seneste 3 måneder
- 99 ☐ Ved ikke

Q3: Kultur - udbud og betydning**Matrix**

Hvor enig er du i følgende udsagn?

	Helt enig	Delvist enig	Hverken/eller	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
Det er vigtigt for mig at have adgang til gode kulturtilbud i mit lokalområde	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturtilbud binder os sammen som borgere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kultur giver mig vigtige, nye impulser	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturtilbud giver mig øget livskvalitet og trivsel	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hjælpetekst:

I 2017 er Aarhus europæisk kulturhovedstad. Målet er at udbyde forskellige kulturelle begivenheder i Aarhus og resten af Region Midtjylland. Både regionen og alle kommunerne i regionen bidrager til projektet. Nogle af de følgende spørgsmål vil derfor omhandle dine holdninger til kulturhovedstadsprojektet "Aarhus 2017".

Q23: Kultur - prioritering
Matrix

Hvor enig er du i følgende udsagn

	Helt enig	Delvist enig	Hverken/eller	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
Det er en god beslutning af Aarhus og Region Midtjylland at være Kulturhovedstad i 2017	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aarhus er et interessant kultursted	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Region Midtjylland er et interessant kultursted	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q24: Ressourceforbrug
Single coded

På en skala fra 1-7, hvad synes du om forbruget af offentlige ressourcer på...

Kulturhovedstadsprojektet Aarhus 2017?

- 1 ☐ 1 Der bliver brugt alt for få ressourcer
2 ☐ 2
3 ☐ 3
4 ☐ 4
5 ☐ 5
6 ☐ 6
7 ☐ 7 Der bliver brugt alt for mange ressourcer
99 ☐ Ved ikke

**Exclusive *Position fixed*

Kultur generelt?

- 1 ☐ 1 Der bliver brugt alt for få ressourcer
2 ☐ 2
3 ☐ 3
4 ☐ 4
5 ☐ 5
6 ☐ 6
7 ☐ 7 Der bliver brugt alt for mange ressourcer
99 ☐ Ved ikke

Q5: Udbytte af Aarhus 2017
Mulricoded

Hvilke områder i Region Midtjylland, mener du, får noget ud af kulturhovedstadsprojektet Aarhus 2017?

Du kan vælge flere svarmuligheder samtidig

- Aarhus
- De større byer i Region Midtjylland
- De mindre byer i Region Midtjylland
- Landdistrikterne i Region Midtjylland
- Ingen af ovenstående (*exclusive)
- Ved ikke (*exclusive)

Q4: Deltagelse i Aarhus 2017**Single coded**

Hvor mange Aarhus 2017 arrangementer vil du anslå, du har deltaget i?

- 0
 - 1-2
 - 3-5
 - 6-9
 - 10-20
 - Over 20
- ☐ 99 ☐ Ved ikke

Exclusive *Position fixed*Q10: Interesse i Aarhus 2017****Single coded**

På en skala fra 1-7, hvor interesseret er du i Aarhus 2017?

- 1 ☐ 1 Slet ikke interesseret
- 2 ☐ 2
- 3 ☐ 3
- 4 ☐ 4
- 5 ☐ 5
- 6 ☐ 6
- 7 ☐ 7 Meget interesseret
- 99 ☐ Ved ikke

Exclusive *Position fixed*Q11: Information om Aarhus 2017 generelt****Single coded**

På en skala fra 1-7, hvor godt føler du dig informeret om Aarhus 2017 generelt?

- 1 ☐ 1 Mangelfuldt informeret
- 2 ☐ 2
- 3 ☐ 3
- 4 ☐ 4
- 5 ☐ 5
- 6 ☐ 6
- 7 ☐ 7 Fyldestgørende informeret
- 99 ☐ Ved ikke

**Exclusive *Position fixed*

Q11.1: Information om Aarhus 2017 events**Single coded**

På en skala fra 1-7, hvor godt føler du dig informeret om de Aarhus 2017 begivenheder, der foregår i dit lokalområde?

- 1 ☐ 1 Mangelfuldt informeret
- 2 ☐ 2
- 3 ☐ 3
- 4 ☐ 4
- 5 ☐ 5
- 6 ☐ 6
- 7 ☐ 7 Fyldestgørende informeret
- 99 ☐ Ved ikke

Exclusive *Position fixed*Q12: Holdning til Aarhus 2017****Single coded**

Hvordan er din generelle holdning til Aarhus 2017?

- 1 ☐ Meget positiv
- 2 ☐ Delvist positiv
- 3 ☐ Neutral
- 4 ☐ Delvist negativ
- 5 ☐ Meget negativ
- 6 ☐ Ved ikke

Q13: Informationskilder**Multi coded**

Fra hvilke af nedenstående kilder får du jævnligt information om Aarhus 2017?

Du kan vælge flere svarmuligheder samtidig

- 1 ☐ ☐ Omtalen i lokale/regionale aviser (fx lokale dagblade, lokalaviser, ugeaviser mv.)
- 2 ☐ ☐ Omtalen i lokal/regional tv/radio
- 3 ☐ ☐ Omtalen i landsdækkende aviser
- 4 ☐ ☐ Omtalen i landsdækkende tv/radio
- 5 ☐ Aarhus 2017s trykte program
- 6 ☐ ☐ Omtalen på Aarhus 2017s egen hjemmeside
- 7 ☐ ☐ Omtalen på Aarhus 2017s Facebook side
- 8 ☐ ☐ Omtalen på Facebook i øvrigt
- 9 ☐ Omtalen på Aarhus 2017s egen Instagram-profil, Twitter-profil eller Youtube-kanal.
- 10 ☐ Omtalen på sociale medier i øvrigt (fx Instagram, Twitter, LinkedIn mv.)
- 11 ☐ Omtalen på internettet i øvrigt
- 12 ☐ Omtalen mund-til-mund (familie, venner, kolleger mv.)
- 13 ☐ Plakater, bannere, busreklamer mv. rundt om i bybilledet
- 14 ☐ Andet (angiv hvor)
- 15 ☐ Hører ikke jævnligt om Aarhus 2017
- 99 ☐ Ved ikke

**Exclusive *Position fixed*

Q13: Holdningspåvirkning fordelt på kilder

Multi coded

Hvilke af nedenstående kilder har haft betydning for din holdning til Aarhus 2017?

Du kan vælge flere svarmuligheder samtidig

- 1 ☐ ☐ Omtalen i lokale/regionale aviser (fx lokale dagblade, lokalaviser, ugeaviser mv.)
- 2 ☐ ☐ Omtalen i lokal/regional tv/radio
- 3 ☐ ☐ Omtalen i landsdækkende aviser
- 4 ☐ ☐ Omtalen i landsdækkende tv/radio
- 5 ☐ Aarhus 2017s trykte program
- 6 ☐ ☐ Omtalen på Aarhus 2017s egen hjemmeside
- 7 ☐ ☐ Omtalen på Aarhus 2017s Facebook side
- 8 ☐ ☐ Omtalen på Facebook i øvrigt
- 9 ☐ Omtalen på Aarhus 2017s egen Instagram-profil, Twitter-profil eller Youtube-kanal.
- 10 ☐ ☐ Omtalen på sociale medier i øvrigt (fx Instagram, Twitter, LinkedIn mv.)
- 11 ☐ ☐ Omtalen på internettet i øvrigt
- 12 ☐ ☐ Omtalen mund-til-mund (familie, venner, kolleger mv.)
- 13 ☐ ☐ Plakater, bannere, busreklamer mv. rundt om i bybilledet
- 14 ☐ ☐ Andet (angiv hvor)
- 15 ☐ ☐ Har ikke hørt om Aarhus 2017
- 99 ☐ ☐ Ved ikke

*Exclusive *Position fixed

Filter på Q14, Q15 og Q16 nedenfor: Man får kun Q14,15 og 16, hvis man IKKE har svaret "Har ikke hørt om Aarhus 2017" til Q13.2.

Introttekst (den vises også kun for ovenstående **filter**): De følgende spørgsmål handler om, hvordan du oplever mediernes dækning af Aarhus 2017.

Q14: Mediernes beskrivelse

Single coded

Hvordan oplever du mediernes (tv, radio, aviser) beskrivelse af Aarhus 2017?

Angives ud fra kontinuum fra 1-7 mellem følgende ordpar:

- Som noget der er positivt ↔ Som noget der er negativt.
- Som en folkelig begivenhed ↔ Som en elitær begivenhed
- Ved ikke

Q14.2: Mediernes fremstilling (geografi)

Single coded

Hvordan oplever du mediernes (tv, radio, aviser) fremstilling af Aarhus 2017?

- ... som en overvejende lokal begivenhed
- ... som en overvejende regional begivenhed
- ... som en overvejende national begivenhed
- ... som en overvejende international begivenhed"
- Ved ikke

Q15: Påvirkning fra medierne

Single coded

Matrix

[illegible]

Q31: Tilgængelighed af events
Matrix

Hvor enig er du i følgende udsagn

	Helt enig	Delvist enig	Hverken/eller	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke/Ikke relevant
Jeg har let ved at få overblik over, hvilke Aarhus 2017 arrangementer der kunne interessere mig.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg oplever, at det er let at finde ud af, hvordan man køber billet til et Aarhus 2017 arrangement.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg savner, at man tilfældigt støder på Aarhus 2017 arrangementer uden selv at skulle opsøge dem aktivt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De Aarhus 2017 arrangementer, der interesserer mig, er for dyre.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De Aarhus 2017 arrangementer, der interesserer mig, ligger for langt væk.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er vanskeligt at deltage i Aarhus 2017 arrangementer, fx fordi der er for få pladser eller de kører i for kort tid.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q20.2: Ønsker til programmet
Multi coded

Hvad bør kulturhovedstadsprogrammet basere sig på?

Vælg op til 3 svarmuligheder.

Kendte internationale kunstnere
Kendte danske kunstnere
Eksperimenterende internationale kunstnere
Eksperimenterende danske kunstnere
Kunstnere fra lokalområdet
Up-coming kunstnere
Amatører
Andet: åben svarkategori

Matrix

[illegible]

Q21.2 : Q21.2 : Generel deltagelse i kulturaktiviteter**Single coded**

Hvor ofte deltager du generelt i kulturaktiviteter?

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nærmest dagligt	Ugentligt	Månedligt	Halvårligt	Årligt	Sjældnere	Aldrig	Ved ikke

B1 : EC2**End block****Q29 : Q29 :****Single coded**

Hvilket af nedenstående udsagn beskriver bedst din typiske motivation for at deltage i en kulturaktivitet?

Tilfældigt: Når jeg deltager i en kulturaktivitet, er det som regel uden et klart formål med at komme.**Involveret:** Når jeg deltager i en kulturaktivitet, er det som regel for at vise min opbakning eller selv deltage aktivt i begivenheden.**Socialt samvær:** Når jeg deltager i en kulturaktivitet, er det som regel for at være sammen med andre mennesker.**Inspiration:** Når jeg deltager i en kulturaktivitet, er det som regel for at søge nye impulser, viden eller fordybelse.**Fornøjelse:** Når jeg deltager i en kulturaktivitet, er det som regel for at blive underholdt.**Fan:** Når jeg deltager i en kulturaktivitet, er det som regel, fordi jeg er fan.**Ved ikke****Q2 : Q2 : Geografi kultur****Multi coded**

Hvor har du inden for de seneste 3 måneder været til kulturaktiviteter?

Du kan vælge flere svarmuligheder samtidig

- 1 ☐ Min egen kommune
- 2 ☐ Nabokommunerne
- 3 ☐ Resten af Region Midtjylland
- 4 ☐ Resten af Danmark
- 5 ☐ Udlandet
- 6 ☐ Jeg har slet ikke været til kulturaktiviteter inden for de seneste 3 måneder
- 99 ☐ Ved ikke

Q24 : Q24**Single coded**

På en skala fra 1-7, hvad synes du om forbruget af offentlige ressourcer på...

Kulturhovedstadsprojektet Aarhus 2017?

- 1 ☐ 1 Der er blevet brugt alt for få ressourcer
 2 ☐ 2
 3 ☐ 3
 4 ☐ 4
 5 ☐ 5
 6 ☐ 6
 7 ☐ 7 Der er blevet brugt alt for mange ressourcer
 99 ☐ Ved ikke

**Exclusive *Position fixed*

Kultur generelt?

- 1 ☐ 1 Der bliver brugt alt for få ressourcer
 2 ☐ 2
 3 ☐ 3
 4 ☐ 4
 5 ☐ 5
 6 ☐ 6
 7 ☐ 7 Der bliver brugt alt for mange ressourcer
 99 ☐ Ved ikke

Q6_2**Single coded**

Hvor mange skattekroner vil det være rimeligt, at Aarhus 2017 har fået pr. borger i regionen?

_____ Åbent svar – Respondenten kan kun skrive hele tal

- Det har jeg ingen holdning til

Q5:**Mulricoded**

Hvilke områder i Region Midtjylland, mener du, har fået noget ud af kulturhovedstadsprojektet Aarhus 2017?

Du kan vælge flere svarmuligheder samtidig

- Aarhus
- De større byer i Region Midtjylland
- De mindre byer i Region Midtjylland
- Landdistrikterne i Region Midtjylland
- Ingen af ovenstående
(*exclusive)
- Ved ikke
(*exclusive)

Svarmulighederne skal **ikke** randomiseres.

Q4:**Single coded**

Hvor mange Aarhus 2017 arrangementer vil du anslå, du har deltaget i?

- 0
- 1-2
- 3-5
- 6-9
- 10-20
- Over 20

☐

99 ☐ Ved ikke

**Exclusive *Position fixed*

Q12 : Q12 :**Single coded**

Hvordan er din generelle holdning til Aarhus 2017?.

- 1 ☐ Meget positiv
- 2 ☐ Delvist positiv
- 3 ☐ Neutral
- 4 ☐ Delvist negativ
- 5 ☐ Meget negativ
- 6 ☐ Ved ikke

Q13 : Q13.2 :**Multi coded**

Hvilke af nedenstående kilder har haft betydning for din holdning til Aarhus 2017?

Du kan vælge flere svarmuligheder samtidig

- 1 ☐ Omtalen i lokale/regionale aviser (fx lokale dagblade, lokalaviser, ugeaviser mv.)
- 2 ☐ Omtalen i lokal/regional tv/radio
- 3 ☐ Omtalen i landsdækkende aviser
- 4 ☐ Omtalen i landsdækkende tv/radio
- 4½ ☐ Aarhus 2017s trykte program
- 5 ☐ Omtalen på Aarhus 2017s egen hjemmeside
- 6 ☐ Omtalen på Aarhus 2017s Facebook side
- 10 ☐ Omtalen på Facebook i øvrigt
- 7½ ☐ Omtalen på Aarhus 2017s egen Instagram-profil, Twitter-profil eller Youtube-kanal.
- 11 ☐ Omtalen på sociale medier i øvrigt (fx Instagram, Twitter, LinkedIn mv.)
- 11½ ☐ Omtalen på internettet i øvrigt
- 12 ☐ Omtalen mund-til-mund (familie, venner, kolleger mv.)
- 13 ☐ Plakater, bannere, busreklamer mv. rundt om i bybilledet
- 14 ☐ Andet (angiv hvor)
- 15 ☐ Har ikke hørt om Aarhus 2017
- 99 ☐ Ved ikke

**Exclusive *Position fixed*

Filter på Q14, Q14.2, Q15 og Q16 nedenfor: Man får kun Q14, Q14.2, Q15 og Q16, hvis man IKKE har svaret " Har ikke hørt om Aarhus 2017" til Q13.2.

Introtekst (den skal også kun vises for ovenstående **filter**): De følgende spørgsmål handler om, hvordan du oplever mediernes dækning af Aarhus 2017.

Q14**Single coded**

Hvordan oplever du mediernes (tv, radio, aviser) beskrivelse af Aarhus 2017?

Vælg ud fra nedenstående, modsatrettede udsagn, jo tættere du markerer på ét af udsagnene, jo mere enig er du i dette.

- Som noget der er positivt ↔ Som noget der er negativt.
 - Som en folkelig begivenhed ↔ Som en elitær begivenhed
- Ved ikke

Q14.2**Single coded**

Hvordan oplever du mediernes (tv, radio, aviser) fremstilling af Aarhus 2017?

... som en overvejende lokal begivenhed
 ... som en overvejende regional begivenhed
 ... som en overvejende national begivenhed
 ... som en overvejende international begivenhed”
 Ved ikke

Q15**Single coded**

Hvordan har medierne (tv, radio, aviser) påvirket dig?

Vælg ud fra nedenstående, modsatrettede udsagn, jo tættere du markerer på ét af udsagnene, jo mere enig er du i dette.

- Gjort mig mere positiv ift. Aarhus 2017 ↔ Gjort mig mere negativ ift. Aarhus 2017
- Gjort mig mere interesseret i Aarhus 2017 ↔ Gjort mig mindre interesseret i Aarhus 2017

Ved ikke

Q16X**Matrix**

I hvilken grad har mediernes dækning....

	I høj grad	I væsentlig grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke
Øget din viden om Aarhus 2017	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Påvirket din holdning til Aarhus 2017	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Introtekst: De følgende spørgsmål handler om din egen holdning til Aarhus 2017.

Matrix

Alle former for frivilligt arbejde fx i sportsklub, som besøgsven eller som musiker/artist

[illegible]

APPENDIKS 3 – INTERVIEWGUIDE

Tema 1. Introduktion (5 minutter)

- Præsentation af projektet og rethinkIMPACTS 2017
 - *Mille, kommer fra forskningsprojektet, rethinkIMPACTS2017, som evaluerer kulturhovedstadsprojektet, både publikums oplevelser til forskellige events, mediedækningen af hele kulturhovedstaden og selvfølgelig det, vi skal i dag. – Høre lidt om det, I ved om Kulturhovedstaden, og hvordan I forholder jer til det osv.*
- Fokusgruppens rammer
 - Interesse i netop deres tanker – ikke nogen rigtige eller forkerte svar! Hvad I ved/ikke ved.
 - Fokusgruppen skal i højere grad være en dialog mellem deltagerne, og i mindre grad en interviewsituation mellem moderator og gruppen. – Reagerer på hvad hinanden siger.
 - Rammen er 1,5 time – det vil vi gerne overholde, så måske vil vi afbryde undervejs
 - Retningslinjer ift. brug af deres data (vi optager, men de er anonyme). – Byd ind når I har noget, og reager på det, hinanden siger (Ikke nødvendigt at alle kommer til orde hver gang).
 - Start med en runde hvor informanterne præsenterer sig selv (navn, beskæftigelse, bopæl)

Tema 2. Åbning af fokusgruppe (ca. 15 minutter)

"Det meste af fokusgruppen kommer selvsagt til at handle om Europæisk Kulturhovedstad – Aarhus 2017, som blev afholdt løbende i hele år 2017 – som jo faktisk også involverer alle de midtjyske kommuner."

"Inden da vil jeg dog gerne, at vi taler lidt om jeres brug af kulturtilbud generelt."

1. Hvilke slags kulturtilbud benytter I jer af og i hvor stort omfang? (Museer, teater, fodboldklubber, lokale arrangementer af forskellig art)
2. Hvad / hvilken værdi (hvis noget) giver det jer at benytte jer af forskellige kulturaktiviteter og -tilbud? (*f.eks. øget livskvalitet, bedre trivsel, nye impulser, identitet/selvforståelse, etc.*)
3. I hvor høj grad er det vigtigt for jer at have adgang til gode kulturtilbud i jeres lokalområde?
 1. Hvordan oplever I udbuddet af kulturtilbud i de midtjyske kommuner generelt?

OVERGANG TIL SNAK OM AARHUS 2017 - HUSK POST-ITS til næste spørgsmål!

"Nu vil jeg gerne, at vi fokuserer samtalen på Aarhus 2017 – og vi har planlagt en lille øvelse til at starte med. Foran jer ligger en post-it blok og en kuglepen til hver. Jeg vil meget gerne bede jer om, at bruge blokken til at skrive eller tegne jeres respons på mit næste spørgsmål."

"I får et par minutter til at tænke og notere, inden vi i fællesskab taler om det bagefter. Vi vil i øvrigt meget gerne have jeres sedler bagefter. Nogle spørgsmål?"

4. Med afsæt i dét, som I har oplevet af Kulturhovedstaden – hvilke tre indskydelser/associationer/tanker kendetegner så jeres opfattelse af Europæisk Kulturhovedstad – Aarhus 2017?

"Meget fint. Jeg kunne godt tænke mig, hvis vi her gjorde en ekstra indsats for at skabe dialog med hinanden. Derfor vil jeg bede én af jer om at starte med at fortælle, hvad vedkommende har skrevet eller tegnet på sin blok samt begrundelsen for dette."

"Samtidig vil jeg gerne, hvis I andre er opmærksomme på, om det minder om noget, I selv har skrevet – eller om det måske er noget helt andet. Uanset hvad, vil jeg gerne, at I ytrer jer herom."

BED EN AF DELTAGERNE STARTE – HOLD ØJE MED OM ALLE BYDER IND.

Hvis informanterne kommer med metaforer/sammenligninger, så bed dem om at uddybe, hvad der er sammenligneligt/fælles med Aarhus 2017 – og bed de andre om at forholde sig til denne metafor.

"Er der nogen, som har skrevet eller tegnet noget, som vi endnu ikke har talt om?"

Tema 3. Medier (ca. 15 minutter)

"Nu har vi talt lidt om hvilke tanker, I har om, at Aarhus og resten af regionen var Europæisk Kulturhovedstad i 2017. Nu vil jeg gerne, at vi snakker om, **hvor** jeres viden om Aarhus 2017 kommer fra."

Her er vi både interesserede i at høre om jeres oplevelser af mediedækningen af Aarhus 2017, men også om jeres oplevelser med at blive gjort opmærksom på kulturhovedstadsåret gennem andre veje end lige medierne."

I første omgang afdækkes det, i hvilket omfang medierne overhovedet spiller en rolle for befolkningens viden og holdninger, eller om det er ikke-medialiseret kommunikation. Hvis det er medierne – hvilke typer medier (sociale medier, tv, radio, aviser osv.)

Vær opmærksom på, at der kan være en tendens til at en kritisk dækning er mere "korrekt" og at denne kan fylde mere i besvarelsen. Spørg evt. ind til hvilke positive historier om Aarhus 2017, de kan huske at være stødt på.

5. Hvor vil I sige, at I får jeres viden om Aarhus 2017 fra? (f.eks. markeringer i bybilledet, medier, samtale med andre, Facebook?)

- Kan I komme i tanke om, hvorvidt I har hørt noget (nyhedsstof el. generel information) om Aarhus 2017 i medierne (fx tv, radio, aviser, sociale medier, osv.)?
- Hvilke konkrete eksempler på historier eller avisartikler, tv-/radioindslag, Facebook-opslag, mv. om Aarhus 2017 står stærkt i jeres hukommelser (*meget gerne uddybet*)
- Hvad har I set i bybilledet? Hvordan har I oplevet disse markeringer?

6. Hvilken tone / hvilke vinkler oplever I – der har domineret mediedækningen / fortællingerne om Europæisk Kulturhovedstad – Aarhus 2017?
 1. Har det, I har læst/hørt/set i medierne, bidraget til et mere/mindre positivt eller negativt billede af Kulturhovedstaden?
7. Er – eller har Aarhus 2017 været en aktiv del af snakken, når I taler/har talt med venner/familie/kolleger?
 - Er det, I talte med jeres venner og familie om, noget andet end dét, der var fokus på i medierne?
8. Oplever I, at mediernes dækning + samtalen med andre har påvirket jeres indtryk af Aarhus som Europæisk Kulturhovedstad 2017? HVORDAN?

Tema 4. Kerneværdier (ca. 15 minutter)

Vi præsenterer informanterne for kort med 11 værdier (de tre rigtige + otte falske), som ligger foran dem på bordet. Informanterne har en post-it blok, hvor de hver især kan notere hvilke tre værdier, de mener at kunne genkende som de tre kerneværdier i Aarhus 2017.

"Aarhus 2017 har udpeget tre kerneværdier for det europæiske Kulturhovedstadsår – intentionen er, at publikum gerne skulle opleve, at disse værdier gennemsyrrer de mange forskellige events og hele atmosfæren omkring Aarhus 2017. I dag har vi taget 11 kort med, hvoraf seks værdier er opdigtede, og hvor de tre rigtige også er i blandt."

9. I har hver især en post-it blok, hvor jeg gerne vil bede jer om at notere hvilke tre værdier, I mener at kunne genkende som de tre kerneværdier i Aarhus 2017.

Provokation	Frihed	Kvalitet
Vækst	Bæredygtighed	Demokrati
Mangfoldighed	Innovation	Engagement
Udsyn	Fællesskab	

"Hvor mange har valgt provokation? Osv... Hvorfor?"

Mangfoldighed, demokrati, bæredygtighed er de rigtige kerneværdier.

Tema 5. Oplevelsen – program eller koncept? (ca. 20 minutter)

Analytisk ønsker vi overordnet at spørge "Hvordan oplever du Aarhus 2017?" – derfor vil vi afslutningsvis søge at afdække om informanternes oplevelser af Aarhus 2017 overordnet knytter sig til konkret viden om programmets indhold eller mere til konceptet "Aarhus 2017" (Centrale begreber: Image, identitet, program og koncept)

10. Oplever I, at I ved / har overblik over hvilke events og arrangementer, som I har haft mulighed for at opleve som en del af Aarhus 2017?
 1. Vil I beskrive jeres oplevelser som "planlagte" eller "spontane"?

11. I hvilken grad oplever I, at programmet har afspejlet jeres ønsker/forventninger til Aarhus 2017 – hvis I da overhovedet havde nogle forventninger på forhånd?
 1. Hvem synes I generelt, at Aarhus 2017 henvender sig til? Hvem er målgruppen?
 12. Hvad vil I fremhæve som højdepunkterne blandt de oplevelser, som I har haft under Aarhus 2017? – Hvis nogen.
 1. Hvilken værdi / betydning har disse oplevelser haft for jer?
 2. Har I haft nogle oplevelser, som decideret skuffede jer – hvorfor?
 13. Hvad betyder det for jer at have oplevet / været en del af Aarhus 2017?
 14. Hvilken betydning / værdi forestiller I jer, at Aarhus 2017 nu og på længere sigt kan have for jeres brug af kulturtilbud?
 1. Har det fået jer til at være mere opmærksomme på forskellige (lokale) kulturtilbud?
- "Nu er vi færdige med Kulturhovedstadsåret. Kunne I forestille jer, at Aarhus 2017 har haft en betydning / værdi for Aarhus og resten af regionen? Hvilken betydning tror I, det kan have på længere sigt for Aarhus og resten af regionen at have været Kulturhovedstad?" (*fokus på legacy, borgere/turister/erhvervsliv/kulturliv*)
2. Tror I, det har skabt eller vil skabe øget opmærksomhed på Aarhus og resten af regionen? – Hvordan? – Vil det være i form af flere turister, udvikling inden for erhvervslivet?
15. Hvilken – hvis nogen – betydning har det for jeres tanker om Aarhus som Europæisk Kulturhovedstad 2017, at det netop er et europæisk projekt/koncept, som går på 'runde'?

I 2016 var de to europæiske kulturhovedstæder San Sebastian (Spanien) og Wrocław (Polen).

I 2018 er Leeuwarden (Holland) og Valletta (Malta) de to europæiske kulturhovedstæder.

I 2019 er det to byer i hhv. Bulgarien og Italien, mens det i 2020 er to byer i Kroatien og Irland.

Afslutning af fokusgruppen (ca. 5 minutter)

"Måske nogen af jer har noget at tilføje til dét, som vi har talt om - måske er I kommet i tanke om noget andet, som I synes kunne være relevant at nævne?"

Hvis informanterne ikke har andet at tilføje, så afsluttes fokusgruppen.